National Library Bibliothèque Nationale
B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 21 SESTDIENA, 1981. GADA 23. MAIJS 31. GADS

SATURDAY, MAY 23, 1981

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 75 centu

Pasaule aizlūdz par pāvestu

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Vēl nesenais atentāts pret prezidentu Ronaldu R[illegible] atgādināja mūsu pl[illegible] vienkāršajam cilvēkam [illegible] aptveramu patiesību par neiedomājama noziedzības fainomena — terrorisma briesmu eksistenci, no kura bieži vien jācieš nevainīgiem upuriem un kuŗi pa laikam vērsti tieši pret tiem, kas savu dzīvi veltījuši labākas pasaules veidošanai. Vai tā nebija likteņa ironija, ka tieši prezidents Rēgens, amatu uzņemoties, pieteica kaŗagājienu starptautiskam terrorismam. Viņš toreiz nevarēja iedomāties, ka pēc dažiem mēnešiem viņu pašu ķers terrorista raidītās lodes. Rēgens arī neslēpa, ka starptautiskais terrorisms saņem zināmas varas materiālu un morālu atbalstu un ka šī vara nav nekas cits kā pasaules revolūcijas sludinātāja, komūnistiskās internacionāles citadele — Pad. savienība. Patiesības labad mums jāatgādina, ka Rēgens tāpat nosodīja citu politiskās noslieces galējo spārnu varasdarbus.

Un tad aizvadītās trešdienas pusdienā pasaule ar aizturētu elpu sekoja drāmai Vatikānā, kur Jaundaŗa roka mēģināja izdzēst visas brīvās pasaules cerību lāpu, atentātā mēģinot nogalināt pāvestu Jāni Paulu. Nepilnos trijos gados tagadējais pāvests kļuvis par pasaules neapstrīdētu lielāko morālo autoritāti. Viņa personība, gudrība un apņēmīgā nostāšanās apspiesto un cietēju pusē ir visiem zināma. Viņš, kā zināms, ir gados jaunākais moderno laiku pāvests un arī pirmais pāvests 450 gados, kas nenāk no italiešu izcelsmes. Viņš ir viens no nedaudziem augstākiem garīdzniekiem, kas personiskā konfrontācijā ar komūnistisku režīmu ir pārdzīvojis vajāšanas un draudus un tomēr nav kapitulējis.

Brīvo arodbiedrību Solidāritātes kustība, poļu strādnieku atklāta opozicija pret patvarīgo režīmu, jau sen būtu nožņaugta, ja aiz tās nestāvētu pāvesta varenā roka. Kad Polijai draudēja Kremļa divīziju invāzija, pāvests Jānis Pauls Vatikānā deklarēja, ka viņš dosies atpakaļ uz savu dzimteni, lai dalītos ar saviem brāļiem šajā poļu tautai vēsturiski izšķirīgā brīdī. Varbūt ka šī pāvesta nostāja patiesi apturēja Kremļa divīziju invāziju. Vai to kāds varēja iedomāties, ka pāvesta morālā spēka priekšā bezspēcīgās dusmās būs jāpiekāpjas pašam sarkanajam caram Brežņevam un viņa viltīgā evaņģelija apustulim — vecīgajam Suslovam.

Šodien kopā ar katoļu baznīcu par pāvesta drīzu atveseļošanos aizlūdz visa civilizētā pasaule. Arī mēs savās lūgšanās lai pieminam vīru, ko pats Dievs pasaulei sūtījis liktenīgā vēsturiskā notikuma laikā, kuŗā varbūt izšķirsies arī mūsu tautas un valsts nākotne.

Atzīmēsim, ka dienās, kad pēc atentāta pāvesta dzīvība atradās nopietnās briesmās, Maskava pēkšņi uzsāka propagandas gājienu pret poļu strādnieku reformistu kustību. Pravdā Vladimirs Ņichītins apgalvoja, ka Solidāritātes mērķis esot noārdīt sociālisma iekārtas pamatus Polijā. Solidāritātes aktīvisti esot pat samulsinājuši poļu apzinīgos komūnistus un ar melīgiem paņēmieniem mēģinājuši ietekmēt sociālisma atdzimšanas saglābšanas mēģinājumu turpmākajā Polijas komūnistu partijas kongresā. Atzīmējams, ka poļu komūnisti bija spiesti akceptēt nozīmīgas Solidāritātes prasītās reformas. It nozīmīgs sabiedrotais Solidāritātē bija Polijas katoļu baznīca ar kardināli Višinski priekšgalā. Patiesībā Solidāritāte pārstāv visas poļu tautas apslēpto naidu pret Kremļa uzspiesto sociālo sistēmu, un šī tauta ir ar mieru nest arī asins upurus savas brīvības un suverēnitātes saglabāšanai.

Starptautisko stratēģisko studiju institūts Londonā pagājušā nedēļā no jauna atgādināja, ka Pad. savienība, ja tai neizdosies paturēt komūnistiskā režīma kontroli Varšavā, beigās tomēr izšķirsies par militāru akciju un iesoļos Polijā. Šis starptautiski par ļoti objektīvu uzskatītais institūts arī norāda, ka tieši politiskā nestabilitāte Austrumeiropā, ko radījuši Polijas notikumi, apdraud Pad. savienības eksistenci pašos pamatos.

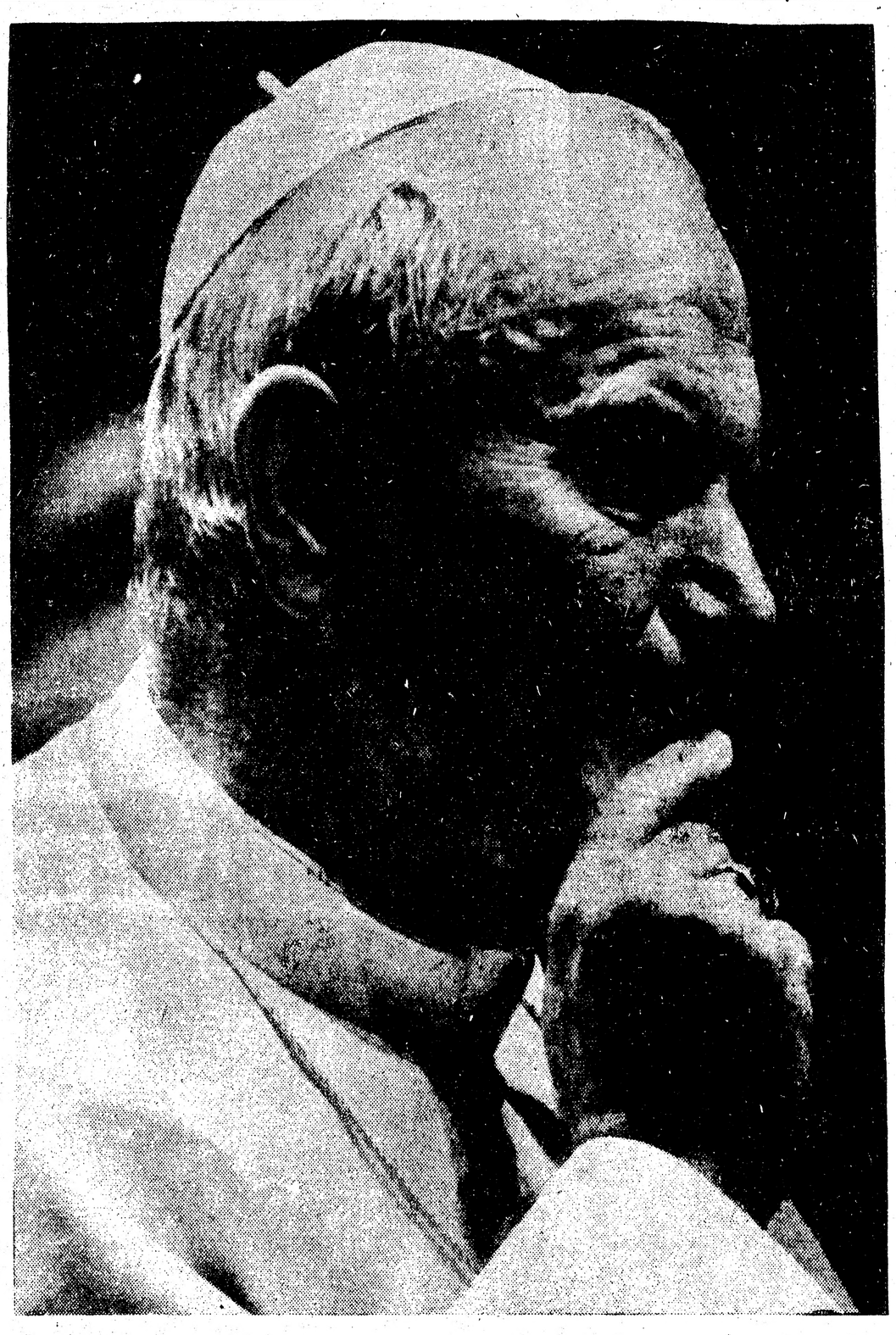

Poļu eksperiments esot jau atbalsojies visā Austrumeiropā un tikai ar varu tiekot pagaidām apslāpēts pašā Sarkanajā imperija. Ne saimnieciskās problēmas, bet ideoloģiskie baciļi Kremlim ir visnepatīkamākie. No otras puses, Pad. savienības kaila militāra akcija pret Poliju nekādā gadījumā nepalikšot bez atbalss pārējā Eiropā.

Saimnieciskās grūtības vēl pavairo Polijas ideoloģisko baciļu izplatīšanas iespējas Sarkanās imperijas vergu masās. Kremlis visiem līdzekļiem Polijas lietu mēģina saviem pilsoņiem pasniegt greizā spogulī vai arī pavisam noklusēt. Mūsu modernās technoloģijas laikmetā ziņas tomēr izlaužas cauri arī dzelzs aizkaram, un pat okupētajā Latvijā tagad par lielāko noziegumu uzskata Solidāritātes Polijas necenzētā laikraksta lasīšanu. Aizvadītajā nedēļā prezidents Rēgens Notre Dame universitātē no savas puses studentiem norādīja, ka neesot šaubu par komūnistiskās sistēmas iziršanas sākumu. Amerikāņu aizsardzības ministrs Veinbergers Briselē notikušajā NATO ministru apspriedē savukārt brīdi-

(Nobeigums 20. lp.)

Latviešu līdzjutības apliecinājums

Archibīskaps Arnolds Lūsis ar Radio Vaticana starpniecību 14. maijā nosūtījis pāvestam Jānim Paulam II šādu līdzjutības vēstuli:

„Latvijas Evaņģeliski Luteriskās eksīlbaznīcas locekļi ir sašutuši un apbēdināti par necilvēcīgo uzbrukumu, kāds pret Jums vērsts 13. maijā.

Mūsu baznīcās mēs lūgsim, lai Dievs Jūs sarga un palīdz Jums drīz atveseļoties, jo mēs zinām, ka Jūs esat nelaimīgās latviešu tautas draugs un cilvēka tiesību sargs visā pasaulē.

Jums Dieva palīgu un Kristus svētību novēlot,

patiesā cieņā,

Arnolds Lūsis
Archibīskaps

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1981. G. 23. MAIJS, 21. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — P. Ratnieks, Alb. Šterns, J. Grodnis. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanādā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

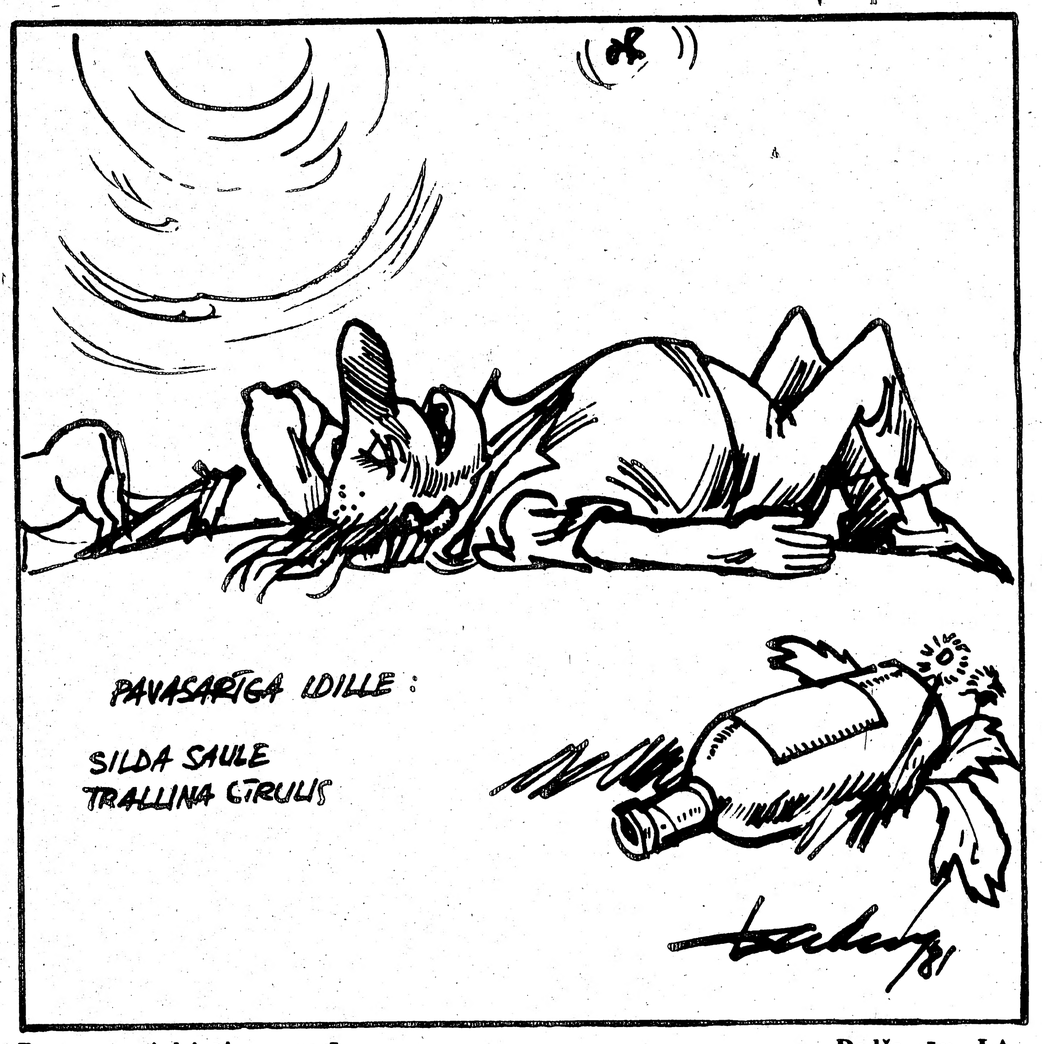

Pavasaŗa spirdzinājumu varā ... Dadža zīm. LA.

Kur ticīgie?

Kurzemē nepabeigtā cīņa turpinās jaunās paaudzēs ar nacionālām pretestības grupām okupētajā Latvijā, un brīvajā pasaulē jaunās audzes augsti ceļ Latvijas brīvības karogu. Jauni cīņiņa upuŗi tēvzemē pievienojas deportēto pulkiem uz padomijas spaidu nometnēm. Kurzemes krastos glūn raķešu bazes, Liepājā krievu kaŗakuģi un krievu kaŗaspēka daļas turpat vai ikvienā Latvijas robežas stūrī, kas saistīti ar citām zemēm. Ieroču vara tautas nospiež tikai īsu brīdi, arī gadu desmiti nebrīvībā tautas mūžā ir tāds īss brīdis ceļā uz brīvību. Velti nopūlas mūsu tautas brīvības dziņu apslāpēt un reizē Kurzemes cīņu apmelošanai Maskavas skrodeŗa vajadzībām visādi sumsoniņi okupētajā Latvijā. Svārki, kas šūti pēc Maskavas vēstures pasūtinājuma, šodien jau irst visās vīlēs. Bet šodien Kurzemē dzīvo latviešu kaŗavīra cīņu piemiņa.

Par ko cīnījās Kurzemes cietoksnī latviešu kaŗavīrs svešas tautas kaŗa tērpā, šais rindās vēsta Andreja Eglīša sauciens 1945. g. 18. martā Liepājā.

,,Gaidu pilni guļ Kurzemes gaisi, zeme sildama ceļ debesīs vētras, tautas dvēsele cīniņā izkarsusi un atklājusies savas valsts sēklai. Kaŗavīru asiņu un latviešu lūgšanu saukta, pirmatnējā spēka pilna, tā dzen savu zelta dzietu cauri varoņu pīšļiem, šķeļas cauri pekles garu kaukšanai, visapkārt pasaulei ar pastardienas vaigu, nedz zvanu, nedz gaviļu.

Kur ticīgie? Celieties no melnajiem bezcerību šķirstiem, lai tautas pastāvēšanas un cīņas ilgas pārtop vētrainā šalkšanā, līdz nākotnes aizmūžiem nerimdamas.

Kas gan mēs esam pret to, kas varam būt?

Šodien — liels kaps un liels šūpulis, nikna cīnīšanās un izmisīga zūdīšanās. Iztrūkušies sentēvi, tauta kā pie krusta: kas būs, kas mainīsies? Kam tik lēni nāk gaisma, it kā kāpdama no dziļu kapeņu tumsas? Acis grib jauna spožuma, mute citu vārdu, kāds kalns nospiež krūtis, ko nevar novelt. Un sauc nepacietīgais: kur ir valsts? Mēs neredzam to, mēs nekā nedzirdam, mūsu ausis aizkaŗ tikai vaimanas, mūsu dienas iet uz galu un naktis izstiepjas.

Valsts ir mūsos, mūsu asinīs, kaujās, mūsu domāšanā, ticībā, mūsu gribā. Tur tā dus, kā zelta asns šodien, asiņu rasas slacītā, dūmainu debešu klāta, nopūtu auklēta un cerību vilkta uz augšu. Tā ir mūsu lielā stipruma ēka un viņas vārds — Latvijas valsts. Tā atkal ceļama no dvēselēm un asinīm, to nevar kā paiju pēkšņi uzburt šajās likteņa dienās, nevar zibens nomest no pērkona negaisiem, nevar izlūgt debesīm — jāizkaŗo!

Ko mūžiem grib radīt, tur vienmēr klāt stāv Dievs un velns, tur paaudzes nogulstas pamatos, tur satek tautas asaru un asiņu avoti, saplūst himnas un stāsti lielā smagā slānī, un jumjas ēka, pilna mirušo čukstu. To nevar uzcelt vienā dienā — nāciet visi ap kaŗavīru tverto neatkarības karogu, lai šī doma aug ikvienā kā spēks.

Tik būsim, cik ticēsim, tik paliksim, cik cīnīsimies — kaujas laukā, savā sētā, sapnī un nomodā.

Kas ir valsts?

Ne tā uguns blāzma, ne tie vārdi, ne tie māju grausti, kas šodien dara sāpīgu Latvijas vaigu. Mēs esam ceļa sākumā, tumsas un nāves pinekļi ap mūsu kājām, tūkstošiem varu velk atpakaļ, tik

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju Vēstules

AIZMIRSTS VARONA KAPS

Pirms vairāk nekā gada mira pulkvedis Hasmanis, kas bija Lāčplēša kaŗa ordeņa augstākās šķiras kavalieris. Šodien viņa kapu tik tikko var atrast. Vienīgi bēŗu nama plastikas zīmīte ir pie tā. Kapu svētkos pie viņa kapa bija tikai trīs ziedi.

Kapa plāksnes nav. Kāpēc? Atbildes ir: tā tuvinieku lieta, viņš nebija mūsu biedrības biedrs. Hasmanis bija savādnieks — nerādījās latviešos. Tiesa, pulkvedis bija aizgājis no biedrībām, no saietiem, bet viņš gāja pa priekšu tiem pulkiem, kas ar asinīm pirka Latvijas brīvību. Vai nebūtu laiks atcerēties pēdējo Hasmaņa atdusas vietu un uzlikt kapa plāksni? **Jūlijs Celmiņš**
Grand Rapidos

PAR KO RĪGAS GAIĻI NEDZIED

Okupētās tēvzemes apmeklētājiem savās Rīgas apskates apgaitās derētu uz savu roku apmest kādu patālāku līkumu (tas atļauts, bez ienaida un bailēm!) un pastaigāties gar šādiem Padomju Latvijas sociālistiskās celtniecības iestādījumiem, kuŗos tiek pāraudzināti mūsu tautas brāļi, kuŗus režīms atzinis par politiskiem stulbeņiem. Šādos gājienos allaž izdodas sastapt kādu cietušo piederīgo, kas vaļsirdīgi izkrata savu sirdi un svešatnes latvietim atveŗ acis par patiesajiem apstākļiem ,,laimīgajā dzimtenē''.

Latviešu koncentrācijas nometne 0Z—78/7 atrodas Šķirotavas rajonā, Krustpils ielā 53, kurp ērti, Rīgu apskatot, var nokļūt no Centrālstacijas laukuma ar trolejbusiem 5 un 15.

KZ nometne 02/78/5 atrodas pie Braslas stacijas, kur var aizbraukt brīvo padomju gaisu paelpot ar trolejbusu 13 vai 14.

Kas vēlētos apskatīt Rīgas baznīctoŗņu gaiļus no Pārdaugavas puses, lai aizbrauc ar tramvaju nr. 1 uz Iļģuciemu, kur atrodas sieviešu KZ nometne OZ—0816. Bet gar čekas (KGB) cietumu, Ļeņina un Engelsa ielu stūrī, ar foto aparātu rokā gan nav veselīgi pastaigāties, var ,,uzrauties''.

Jācer, ka 1981. gadā beidzot tiks noorganizēta kāda ziņu krātuve, kuŗai tēvzemes apmeklētāji varētu iesniegt savus memuārus par raksturīgāko, kas pieredzēts ciemu dienās mūsu ilgu zemē.

Vanagu Kārlis

POLĪTIKAS NEIZPRAŠANAS AKLUMS

Trimdas tautiešu protesti, vērsti pret ASV labības sūtījumiem uz Pad. savienību, ir nepamatoti, jo ne ar bagātīgu pārtiku komūnisti ir nostiprinājuši savu un valsts varu. Visa šī varas nostiprināšana ir notikusi ar pretkomūnistiskās tautas nomērdēšanu bada nāvē vergu nometnēs, it sevišķi zemniekiem atņemot visu ražu. Čekisti ražu atņemot teikuši: (,,Eto jest tolko dļo nas ņe dļo vas'') — ,,Tā ir tikai mums, bet ne jums.'' Pēc ražas atņemšanas badā miruši apmēram 10,000 zemnieku. Vai šis notikums skaidri nerāda, ka komūnisti, ēzdami atņemtos produktus, līksmojas, ka viņu un valsts vara tiek nostiprināta. Komūnistiem ir savi pārtikas veikali, un tie trūkumu nav cietuši un necietīs, vai pārtiku sūta no ārienes vai ne. Trūkuma cietēja vienmēr būs tikai vergu tauta.

Politikas neizprašanas aklums ir mūslaiku lielākās briesmas. Ar šo aklo palīdzību niecīgais komūnistu skaits jau sagrābis varu vairāk nekā pus pasaulē un gatavojas pārņemt pārējo daļu.

I. Ozoliņš Villimantikā

NEPATĪK VĀRDA IZVĒLE

Latviešu Centra izlases publikas kluba vārds ,,Umurkumurs'' ir nabadzības apliecinājums latviešu valodai. Kad Latvijas zemē pirms 700 gadiem ieradās vācieši ar saviem amatniekiem, tiem droši bija arī dzertuves, kuŗas pagirās deva galvassāpes un citas nepatikšanas, tādēļ šīs dzertuves deva pamatu raizēm — ,,immerkummer''! Kanadiskā Latviešu Centrā šis vārds skan kā ironija. **Dr. J. Karols**

SKOLAS MĀCĪBU GADAM BEIDZOTIES

Ja jūsu bērns ir nesekmīgs skolā vai universitātē, bieži ir skolotāju, vecāku un arī zināšanu novērtēšanas metodes vaina. Albertu Einšteinu izslēdza no elementārskolas un viņš arī neizturēja iestāju pārbaudījumu Cīriches universitātē. Mūzikas skolotāji Ludvigu Bēthovenu uzskatīja par nemūzikālu, Ņutons, gravitātes teorijas tēvs, bija pēdējais savā klasē.

Voldemārs Augusts

Teiksmotājs un labietis

APCERES PAR JĀŅA VESEĻA MŪŽU UN DARBU

JĀŅA VESEĻA FONDA IZDEVUMS, 308 LP., REDAKTORI ARTURS KAUGARS UN LILIJA PUŽE. ARNOLDA SILDEGA APVĀKS UN GRAFISKAIS IEKĀRTOJUMS, 1980.

Viena no īpatnējākām un dziļākām personībām latviešu rakstniecības apvāršņos ir dižais teiksmotājs Jānis Veselis, kuŗa aiziešana veļu valstī pirms 20 gadiem smagi skāra latviešu garīgās rosmes plūsmu trimdā.

Blāzmas staigātājs ar tērauda dvēseli un sapņotāja skatu bezgalības zvaigžņājos, Jānis Veselis mūsu rakstnieku saimē stāv kā pārlaicīgs labietis, ar savām teiksmām radījis īpašu rakstniecības žanru, kas formā un izteiksmē saplūst ar mūsu tautasdziesmu un teiku pārlaicīgo ritmu viļņojumu.

„Teiksma ir latviešu dvēseles saskaršanās ar savu Dievu," saka Jānis Veselis, un viņa latviskā dzīves ziņa rāda mums pasaules tveršanu monumentālā laika perspektīvā, saknes tomēr atrodot dziļi latviskā pasaules izjūtā un seno dievību labestības aizsardzībā.

Vienkāršos, zīmīgos vārdos savu ticību latviešu cilvēka cēlumam Jānis Veselis apstiprina rakstā „Mana garīgā ainava": — Dzīvē sastapu cēlus raksturus, kas diženi turējās, kas bija „labi ļaudis", kā daina saka, labieši visā savā garīgajā nostājā. Cilvēks, uz kuŗu varēja paļauties, bija labietis. — (47. lp.)

Šāds labietis, īstens latvietis līdz savas sirds dziļumiem, bija arī Jānis Veselis, un šī viņa ticība labieša diženumam atspoguļojas arī viņa dziļākajos darbos.

Sapņotājs un reizē arī intellektuāls vērotājs, kas atbildes uz mūžības jautājumiem meklēja ne tikai dainās un savas tautas mītoloģijā, bet arī zinātnēs — fizikā, astronomijā, laika un telpas bezgalībā, Jānis Veselis mums mantojumā atstājis ne tikai teiksmas un Blāzmas staigātājus, bet arī Tērauda dvēseles — savu mūža monumentālo darbu, kur abi galvenie varoņi — Meiklis, — domātājs, dievreģis, un Rudājs — inženieris, telpas kuģa būvētājs, atspulgo sevī paša autora sarežģīto, daudzveidīgo personību.

Jānis Veselis dzimis 1896. gada Neretas „Anniņos", un visai viņa dzīvei, personiskajai un rakstos, neizdzēšami uzspiests dzimtā novada krāšņās valodas un dabas skaistuma zīmogs.

Savā mūžā izstaigājis 1. pasaules kaŗa gaitas, piedzīvojis Latvijas brīvības laika raženos darba gadus, izbaudījis bēgļu laika grūtības un neziņu Vācijā līdz izceļošanai uz ASV, Jānis Veselis līdz ar visu latviešu tautu pārdzīvojis tās dažādos likteņu posmus.

Sava mūža pēdējo posmu viņš pavada Kalamazū pilsētā, kur ar prieku piedalās latviešu sabiedriskajā dzīvē, nenoguris sacer jaunus darbus, savu dienišķo maizi vairākus gadus pelnīdams ar grāmatu saini mugurā, tā apstaigājot tautiešus, kam brīvs brīdis un dolars, lai iegādātos jaunākos latviešu izdevumus...

Lai godinātu un apcerētu Jāņa Veseļa mūža darbu, Jāņa Veseļa Fonds izdevis rakstu krājumu — „atmiņas un apceres", Artura Kaugara un Lilijas Pužes redakcijā. Šis 300 lappušu biezais sējums par Jāņa Veseļa dzīvi un literāro mantojumu papildināts ar illustrācijām un ļoti rūpīgi izstrādātu bibliografiju, kas var būt par paraugu ne tikai trimdā izdoto grāmatu redaktoriem.

Rakstu krājums iedalīts trijās daļās, kas rūpīgi izsvarotas tematikā un apcerēs. Pirmajā nodaļā ietelp biografiski un atmiņu raksti, otrā nodaļā literāras apceres par Jāņa Veseļa darbiem, trešajā — dati par Jāņa Veseļa dzīvi, bibliografija, tulkojumi un cita veida piezīmes. Starp apcerēm iestarpināti arī vairāki Jāņa Veseļa vai viņam veltīti dzejoļi.

Pirmajā nodaļā Jāni Veseli atceras atmiņu meistars Pēteris Ērmanis, Veseļa dzīves gājumu rakstā izseko Arvīds Dravnieks, profesors Leonīds Slaucītājs piemin draudzībā aizvadītos gadus un kopīgo interesi zinātņu laukos. Arvīds Brastiņš apskaidro Jāņa Veseļa piederību pie Dievtuŗu sadraudzes. Zīmīgus rakstus devuši Augusts Annus un Mintauts Eglītis, pēdējais par Vācijas nometņu laikiem. Anšlavs Eglītis ar bagātīgu citātu krājumu piemin savu sarakstīšanos un beidzot tikšanos ar draugu teiksmotāju. Dziļu, skaidru ieskatu par rakstnieka dzīvi un gaitām Kalamazū posmā dod viņa pēdējā mūža posma līdzgaitniece Lilija Puže, kuŗai arī vislielākie nopelni un paldies par šī nopietnā un nozīmīgā rakstu krājuma sakopošanu un izdošanu.

Iejutīgas atmiņas par Veseļa dzimto pusi — Sēliju un zīmīgus viņa dažādo mūža posmu izgaismojumus rāda senā paziņa un kaimiņiene — Velta Toma; par Veseļa literāro gaitu sākuma posmu raksta Jānis Grīns.

Rūpīgu analitisku apceri par rakstnieka izaugšanu devusi Paule Jēger-Freimane; Jānis Bičolis, Arturs Kaugars un Pēteris Ķikuts apskata Veseļa darbus dažādos laika posmos.

Par Veseļa drāmatiskajiem darbiem raksta Arvīds Dravnieks, viņa dzeju apcerējis Jānis Kadilis, teiksmas — Ojārs Jēgens.

Iejutīgi par dažādiem metiem Veseļa dzīves audumā raksta arī Gunārs Irbe, Vitauts Kalve, Ojārs Jēgens un Lilija Puže.

Par grāmatas rūpīgo apdari un Veseļa raksturīgo portretu paldies pienākas Arnoldam Sildegam, par zīmīgajām illustrācijām un grāmatas rūpīgo iekārtojumu jāpateicas Jāņa Veseļa Fondam un redaktoriem, kas ar mīlestību un cieņu veikuši šo lielo darbu.

Ingrida Vīksna

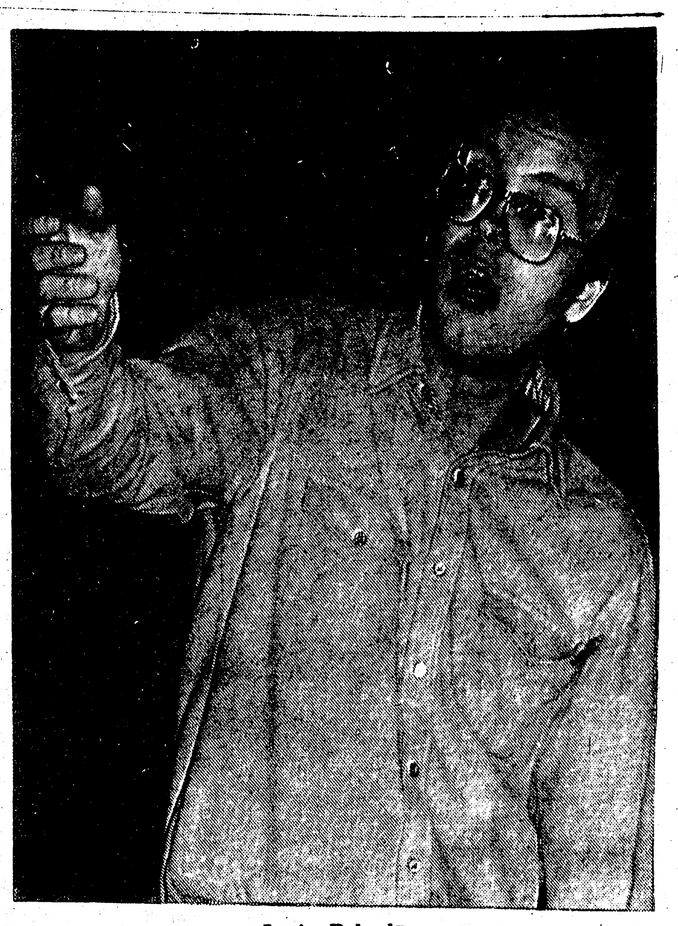

Jānis Beloglāzovs

Gados jaunākais diriģents

Ikreiz, kad kādā latviešu centrā notiek dziesmu svētki, tie uzliek šim gadam mūzikas zīmogu: koŗi pielāgo savas programmas jau gadu iepriekš, dziedātāju skaits pavairojas un mūzikas kopēju vidū parādās jaunas sejas.

Toronto izvilkusi lielo laimestu: Dainas koris piesaistījis jauno diriģentu Jānis Beloglāzovu, kas gluži nepamanīts ir izaudzis lielās trimdas sabiedrības pamalē, bet šovasar jau ieskaitīts dziesmu svētku diriģentos. Daudzi viņu iepazina tikai pirmajā Kanadas apgabala kopmēģinājumā Toronto, nupat martā, kur viņš pārliecinoši novadīja daudzgalvaino saimi.

Gandrīz droši varētu teikt, ka Jānis Beloglāzovs ir gados jaunākais diriģents, kāds jebkad dziesmu svētkos ir diriģējis.

„Manai izjūtai vistuvākās ir tautasdziesmas, it īpaši Jāņu melodijas" — izsakās pats jaunais mūziķis, pats būdams Jānis, un kuŗam māte šūpuli kārusi tikai pāris dienu pirms Jāņiem, „kad dziedāja lakstīgala". Liekas, ka tā ir laimīga savienība, jo arī Dainas korim ir uzsvars uz tautasdziesmām un uzstāšanās tērps ir tautas apģērbs, par kuŗu pareizību koris ir saņēmis ne vienu vien apbalvojumu.

Priekš gadiem kādā izstādē starp citām gleznām bija kolāža: šis un tas salipināts kopā — kāda motocikla daļa, džīnu bikšu stara ar kabatu, un daudz zilas ķepīgas krāsas. Skaties un brīnies! Programmā tā bija apzīmēta: „Tā viņi aiziet" ...

Pamazām atausa šī darba skumjā skaidrība. Jā, tā viņi aizgāja, tie mūsu jaunie, toreiz sešdesmitajos, vēl septiņdesmitajos gados. Kā visur tajā laikā, arī latviešu jauniešu dvēseles dumpojās, un daudzi aizgāja — demonstrātīvi, bez respekta, pagriezdami muguru spodrinātajiem, baltajiem latviešu tikumiem. Citi izstādes darbi no atmiņas pagaisuši. Tas viens palicis.

Bet lūk, šodien viņi ir atpakaļ! Tie paši, tikai izkopuši savus dotumus, nolikuši savus pārbaudījumus universitātēs un kolledžās, glīti nokopuši savus matus un bārdas; džīnas ir vairs tikai derīgs apģērba gabals, ne simbols, un pat baltie latviešu tikumi nav aizmirsti!

Skolās ir jauni skolotāji, kancelēs mācītāji, politiski darbinieki, jauni veidu, krāsu un vārdu mākslinieki, teātŗu spēlētāji, mūziķi, dziedātāji un diriģenti. Vēl priekš dažiem gadiem likās bezcerīgi koŗiem piesaistīt kādu jaunu diriģentu. Šodien pa visu kontinentu krastiem ir jauni ansambļi tikai jaunu diriģentu vadībā.

Ka Jānis Beloglāzovs būtu bijis tieši starp tiem aizgājējiem, to gluži nevar teikt — viņš vienkārši ir par jaunu, bet viņa dzīves gaitā ir kāda fascinējoša līnija: viņš noteikti ir atnācējs!

Augdams etniski jauktu laulību ģimenē un ārpus lielajiem latviešu centriem — Hullā, Kvebekā — viņš tiešā saskarē ar latviešu valodu nonāk tikai agros padsmitnieka gados, iesaistoties Otavas deju grupā Ritenītis.

Kaut arī viņa tēvs, mūziķis, ir Jānim iemācījis nedaudz no pašiem mūzikas pamatiem, tam vēl nekādas dziļākas intereses par mūziku nav, un nepavisam jau ne par koŗiem! Tikai gadījuma pēc viņu aicina piedalīties Otavas korī, ko tobrīd vada M. Bickis.

Pēc gada, korim bez diriģenta paliekot, Jānis sāk apmācīt balsis. Tā tas iet pāris gadus, līdz tas kopā ar Otavas kori nokļūst Klīvlandes dziesmu svētkos. Tiem seko Pirmie jaunatnes svētki Montrealā, kur jaunie talanti rāda savas mākas, un arī Jānim pienāk reize diriģēt.

Šī ir pirmā tikšanās ar lielāku latviešu kopumu. Klīvlande un Montreala noteic Jāņa tālākās intereses mūzikā. Līdzšinējā padziedāšana kādā vietējā sarīkojumā ar nelielu klausītāju skaitu ir pārvērtusies lielā nopietnībā. Še dzied simti un klausās tūkstoši. Jāņa redzes lokā nonāk diriģenti, komponisti, izpildītāji no visa trimdas dzīves plašuma.

Tas divus gadus studē mūziku Otavas universitātes mūzikas fakultātē, piegriežot īpašu vērību harmonijai, diriģēšanai un klavierēm. Kaut dzīvodams Otavā, tas uztur sakarus arī ar Montrealas Jundu un skaitās tās otrs diriģents. Jundas diriģentu Daumantu Vītolu Jānis piemin ar cieņu viņa rūpības un pamatīguma dēļ.

Pa šiem gadiem Jānis jau krietni vien apguvis latviešu valodu. Kaut arī jau iepriekš tas periodikā sekojis aprakstiem par mūziku, tagad tas meklē un lasa visu pieejamo: biografijas, vēsturiskus materiālus, kritikas. Tas pats pētī tautasdziesmas, kopo un vāc nošu materiālus.

Pēc referāta par Emīlu Melngaili viņš sastop komponistu Imantu Saksu, kuŗā atrod interešu atbalstītāju, ar kuŗu var dalīties pārdomās, prasīt jautājumus, pārrunāt koŗu repertuārus un izmantot I. Saksa ievērojamo materiālu bagātību latviešu mūzikas laukā.

Būs daudz Beloglāzova gadu jauniešu, kas kādu instrumentu spēlē labāk nekā viņš, bet jāšaubās, vai būs kāds, kam būtu tik daudz zināšanu par latviešu komponistiem un

(Turpinājums 6. lp.)

Sarkano mandarīnu zemē

土江南北

Voldemārs Nags

(Turpinājums.)

Valdība restaurējusi daudzus templus un ķeizaru laikā celtās pilis un paviljonus, uzskatot tos par vēstures pieminekļiem ar ievērojamu mākslas vērtību. Ķīnā — tāpat kā Pad. savienībā un Mongolijā — baznīcas un mošejas pārvērstas mūzejos.

Hangčova jau no seniem laikiem ir slavena ar zīda ražošanu. Zīda tērpus valkāja Ķīnas ķeizari, un tos uz Eiropu, pāri tuksnešiem un kalniem pa tā saukto zīda ceļu, veda kamieļu karavānas. Zīda ražošanu Ķīnā atklāja pirms 4000 gadiem. Zīda tārpiņa kūniņu mērcē karstā ūdenī, un tā dod ap 1000 metru garu pavedienu. Zīda vērpšanas un aušanas mašīnas ķīnieši izgudroja ap 100 gadus pirms Kristus, t.i. 1200 gadus, pirms tās sāka lietot Eiropā. 105. gadā ķīnieši pagatavoja papīru, bet 11. gadsimtā atklāja iespiešanas mākslu. Eiropā iespiešanu sāka tikai 15. g.s. Šaujamo pulveri ķīnieši atrada 9. g.s. sākumā, lietojot to uguņošanai un trokšņa taisīšanai, vēlāk arī raķetēs, ar ko baidīja ienaidniekus. Porcelāna traukus Ķīnā gatavoja, 800 gadus pirms tie parādījās Eiropā.

Apmeklējam zīda austuvi, kur redzam, kā, sākot ar mākslinieka zīmējumu, tālāk izveidojas caurumota papīra loksne, pēc kuŗas aužamajās stellēs brīnišķās krāsās veidojas zīda un brokāta audumi. Valda neaprakstāms troksnis, vienā laikā darbojoties simtiem stelļu.

Iesācējam austuves strādniekam maksā 30 juanus mēnesī. Vidējā alga ir 60 juani. Neveselīgo darba apstākļu dēļ pensijas te var saņemt 5 gadus agrāk, t.i. vīrieši ar 60, sievietes ar 55 gadiem. Tas neattiecas uz austuves biroja darbiniekiem. Līdzīgi noteikumi ir visās Ķīnas rūpnīcās.

Pilsētas centrā ir veikals, kur lielā izvēlē pērkami zīda audumi, kā arī no zīda gatavoti galdauti, lietussargi u.c. izstrādājumi. Ķīnas zīds ir viens no labākajiem pasaulē. Bez tūristiem veikalā nāk arī ķīnieši. Viņi pērk lielus zīda lakatus, kuŗus pārklāj mirušajiem. Citi nāk veikalā, lai redzētu un novērotu tūristus. Viņi ir ļoti ziņkārīgi un nekautrējas pienākt ārzemniekiem klāt, lai ieplestām acīm vērotu katru to kustību. Uz ielas pie autobusa vienmēr salasās liels ziņkārīgo bars. Ķīnieši ir ļoti laipni un ar ārzemniekiem satikties neizvairās, kas ir pretstats Pad. savienības iedzīvotājiem. Sevišķi liela interese redzēt ārzemniekus ir ķīniešu bērniem. Tie skrien pretī un sniedz rokas sasveicināties. Dažreiz rodas iespaids, ka atrodamies kādā vēlēšanu kampaņā...

Lai redzētu, kā dzīvo rūpnīcu strādnieki, braucam uz kādu Šanghajas priekšpilsētu. Ļoti daudzas Šanghajas fabrikas celtas pagājušā gadsimta beigās. Vecās koka būdas noplēstas un strādniekiem uzceltas 2 un 3 stāvu dzīvojamās ēkas. Ķieģeļu ēkām tumšas krāsas apmetums, lai piemērotos pārējām pilsētas nokvēpušām ēkām. Mājas pieder valdībai.

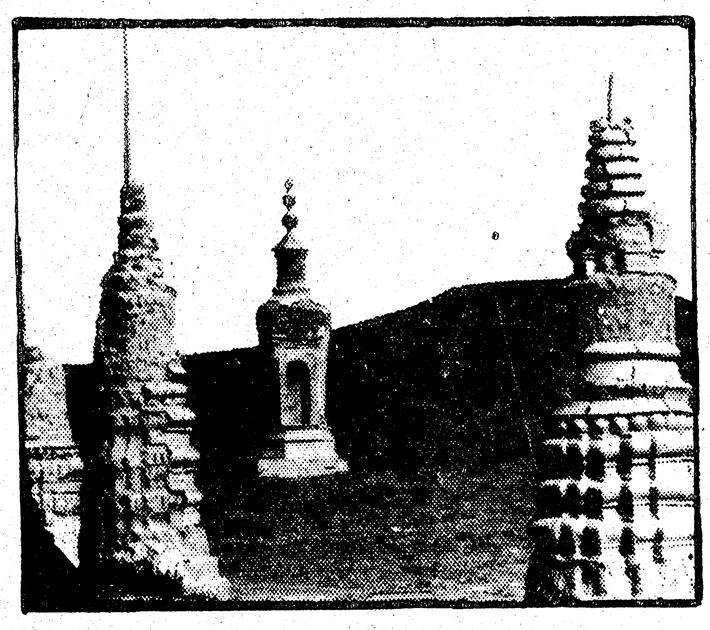

Bloku rajona pārzinis pārvalda ēkas ar 49,000 iedzīvotājiem jeb 12,000 ģimenēm. Katrā ēkas stāvā ir 1 līdz 3 istabu dzīvokļi, kuŗiem ir kopēja virtuve. Dzīvokļus piešķiŗot, priekšroku dod jaunlaulātajiem un tiem, kam lielāka vajadzība. Pēc tam kad strādnieki aiziet pensijā, viņi dzīvo tālāk pie saviem bērniem, kas parasti arī ir fabrikas strādnieki. Pensionāri palīdz aptīrīt dzīvokļu ēku apkārtni un veic dažādus sabiedriskos darbus. Dzīvokļu bloka rajonam ir kopēja bērnu silīte, bērnu dārzs, pamatskola un vidusskola, arī banka un pasta nodaļa un nepieciešamo preču veikals.

Noklausījušies bloku rajona pārziņa paskaidrojumus, ejam apskatīt viņa norādītos dzīvokļus. Manu grupu aizveda uz 3 istabu dzīvokli. Mājai nav verandu, tādēļ veļas žāvēšanai pa logu kā makšķeres kātu izbāž bambusa kārti ar uzkārto veļu. Pārējā laikā kārtis piesien pie margām kāpņu telpā. Tur stāv arī divriteņi, jo dzīvoklī tiem nav vietas.

Sēžam uz ķeblīšiem apkārt platai gultai un ar tulka palīdzību sarunājamies ar pensionēto dzīvokļa saimnieci. Viņa bijusi matēmatikas skolotāja. Pie sienas plaukts, pilns grāmatām, uz maza galdiņa televīzijas aparāts un tālāk liels drēbju skapis. Te bez laulātā pāŗa vieta arī viņu 1 g. vecajam bērnam. Znots studē elektroniku, meita strādā fabrikā un mazbērns atrodas bērnu silē. Pēc pensionēšanās arī skolotāja turpina strādāt samazinātu darba laiku, 4 stundas dienā.

Otrā guļamistabā dzīvo skolotāja ar vīru, bet trešā, mazākā — viņu dēls. Arī viņam ir mazs televīzijas aparāts. Varbūt ka tie nemaz nepieder šai ģimenei? Dzīvokļa īre ir 7 juani mēnesī.

Televīzija ir katras ģimenes sapnis. Tikai 1 aparāts ir uz katriem 1000 Ķīnas iedzīvotājiem, bet Šanghajā, kur rūpniecības strādnieku ienākumi ir lielāki, iznākot 1 melnbaltais aparāts uz katriem 370 cilvēkiem. Pats lētākais aparāts maksā 200 juanus. Bloka iedzīvotāji iet skatīties televīzijas programmas uz kluba telpām. Šanghajā ir 2 televīzijas stacijas, kas raida gan vietējo programmu, gan pārraides no Pekingas.

Kopējā virtuvē katrai ģimenei ir savs gāzes pavards. Arī mazgāšanās istaba ir visiem kopīga. Tur stūrī auksta ūdens krāns ar noteku grīdā. Jāmazgājas no ūdens ķipja. Katrai ģimenei tomēr ir pašai savs rietumu parauga ūdens klozets.

(Turpinājums sekos.)

Irma Dankere

Temats, kas interesē katru latvieti

Gribu pakavēties pie latviešu karavīra Otrā pasaules karā, pie latviešu leģionāra. Nevienam latvietim nav jāatgādina, ka leģionāri atstāja cīņas lauku neuzvarēti. Mēs visi zinām, ka pēc bēdīgās kapitulācijas ieroči bija jānoliek. Mēs nedrīkstam ļaut nobalēt atmiņām par leģionāru cīņām pie mūsu zemes robežām un tālu aiz tām. Viņi bija tie, ka kā dzīvs valnis stāvēja frontē, lai mēs paspētu aizbēgt un paglābties. Bez viņu upuriem viens otrs šeit šodien nebūtu — laikam arī es pati ne. Bez mūsu leģionāriem daudzi no mums jau kopš gadiem gulētu kādā bedrē Sibirijā, kādas vergu nometnes apkaimē.

Atcerēsimies arvien par jaunu, ka mēs bijām tie, kas bēga uz brīvību, bet leģionāri bija tie, kas palika. Palika karā, frontē cīņās, kur plosījās nāves viesulis. Palika, — tika ievainoti, zaudēja savu veselību, savus locekļus, zaudēja savu acu gaismu, un daudzi arī savu dzīvību.

Mēs esam mūsu cīnītājiem parādā neatlīdzināmu pateicību — pateicību par mūsu dzīvībām, pateicību par mūsu un mūsu bērnu brīvībām. Ja pastāvētu Latvijas valsts un Lāčplēša kara ordeņa dome, kuŗas priekšsēdis arvien ir bijis valsts prezidents, tad pēc manas pārliecības leģionāru vidū būtu neskaitāmi lāčplēši. —

Leģionāri, kas karu pārdzīvoja, pēc visiem grūtumiem vēlāk izbaudīja gūstekņu nometnes, izbaudīja nepelnītus pazemojumus. Kad pēc gadiem gūstekņu nometņu vārti atvērās un viņus atlaida, viņi pārnāca fiziski novārguši, bet garīgi nesalauzti. Viņi bija spējuši pat gūsta laikā dibināt jaunu organizāciju — Daugavas Vanagus.

Tagad, dzīvojot kopš gadiem brīvās patvēruma zemēs, viņu dibinātā organizācija augusi stiprumā kā Latvijas ozols un laidusi dziļas saknes latviešos. Tās zari sniedzas uz visām zemēm, kur vien latvieši dzīvo. DV biedri turpina cīņu garīgiem ieročiem par savas zemes brīvību un atgūšanu. Tā diena nāks! Laiks nestrādā vairs komūnistiem par labu. Sabrukums nāks no iekšas. Katra jaunā paaudze Krievijā tiecas pēc lielākas brīvības. Nekad agrāk tur nav bijusi tik plaša un neatlaidīga pagrīdes darbība kā pašreiz. Jaunie cilvēki ir ar mieru fanātiski spītēt apcietināšanām un ieslodzījumiem un riskēt savu dzīvību brīvības labā.

Cilvēkus var ieslodzīt, bet domu nevar ieslodzīt, cerības uz nākotni nevar ieslodzīt un brīvības ideju nevar ne ieslodzīt, nedz iznīcināt nekādiem līdzekļiem — tā deg cilvēku sirdīs kā lāpa! Jāuzsveŗ, ka sešdesmit valdīšanas gados komūnisms ar visu savu terroru nav spējis mainīt cilvēku domāšanu, nav spējis apslāpēt, apspiest brīvības ideju! Tas ir marksisma mācības bankrots!

Ja rietumi ar savu palīdzību nebūtu komūnismu uzturējuši, tas būtu jau sabrucis. Sarkanā Krievija ir viens vienīgs milzīgs cietuma korpuss, kur valda netaisnība, apspiestība un nežēlīga vara. Cilvēks dzīvo zemēs aiz Dzelzs aizkara kā iesprostots zvērs krātiņā. Cilvēks zem komūnisma nedrīkst dzīvot savu personisko dzīvi: viņš nedrīkst ne klausīties, nedz lasīt, ko viņš grib, nedrīkst braukt, uz kurieni grib. Jaunie cilvēki pēc augstskolas beigšanas nedrīkst izvēlēties sev darba vietu, kur viņi gribētu dzīvot, — visu personisko dzīvi diktē un pārvalda sarkanā vara. Tāda izskatās viņu reklāmētā „brīvība" strādnieku paradīzē!

Neaizmirsīsim, ka itin viss pasaulē ir padots pārmaiņu likumam — uz pagātnes balstās tagadne, un no šīs tagadnes izaugs jaunā nākotne, arī Latvijas nākotne! Es nešaubīgi ticu, ka liktenis lems Latvijai laimīgi gaišu nākotni brīvībā!

Nav svarīgi, kas mēs bijām kādreiz mājās — zemnieks vai strādnieks, amatnieks vai ierēdnis, teologs vai zinātnieks, mākslinieks, pamatskolas skolotājs vai augstskolas profesors, kareivis vai pulkvedis. Un ir arī vienalga, kāda darba darītāji esam šodien, — jo pa gaŗajiem svešniecības gadiem neviens no mums nav palicis ne labāks, nedz sliktāks — mainījušās ir tikai mūsu dzīves ārējās kulises.

Necelsim mākslīgu valni savā starpā, meklējot pēc kaut kā tāda, kas varētu mūs šķirt: uzskati, domstarpības, izglītība, konfesija, — bet balstīsimies uz to ciešo saiti, kas mūs visus vieno — mīlestība pret zaudēto zemi! Mēs esam latvieši šodien, tāpat kā tādi bijām pirms daudziem gadiem mājās un mums ir jābūt latviešiem arī nākotnē, lai kādā zemē mēs dzīvotu.

Apzināsimies, ka mūsu sakne ir dziļa latviešu ciltskokā, ka mēs paši esam miesa no tautas miesas un asinis no tās asinīm. Mēs varam mainīt mūsu dzīves vietu. Varam mainīt savu vārdu vai uzvārdu. Varam mainīt savu pavalstniecību, bet — ko mēs nekad nevaram mainīt, ir latviešu asinis mūsu dzīslās. Atgādināsim sev šo nemainīgo atziņu: Kā katram cilvēkam ir tikai viena māte, tāpat ikkatram ir arī tikai viena dzimtene!

RAIBĀ NEDĒĻA

PĀVESTS ATVESEĻOJAS

Visas pasaules uzmanības centrā vēl joprojām ir atentātā cietušā pāvesta Jāņa Paula smago ievainojumu seku pārvarēšanas norise. Šķiet, ka kritiskās dienas jau pārciestas un paša Dieva sūtītais Labais gans varēs pēc dažiem mēnešiem atkal uzņemties uz saviem pleciem atbildīgo tieši viņam uzticēto vēsturiskās sūtības nastu.

Kaut arī ārstu biļeteni sākumā bija ārkārtīgi piesardzīgi, jo bija jārēķinās ar sarežģījumiem, kas varēju būt liktenīgi, pagājušā nedēļā cerības uz pāvesta atveseļošanos

Viņš pagaidām kārto Vatikāna administrātīvās lietas.

kļuva gaišākas, slimnieku no izolācijas telpas jau varēja pārvietot uz parasto slimnieka istabu. Pāvests savā 61 dzimšanas dienā pateicās it visiem, kas viņu pieminējuši aizlūgšanās, un pasludināja, ka viņš esot ,,piedevis brālim, kas pret viņu pacēlis nāvējošo ieroci''.

Pāvesta slimības laikā Vatikānā katoļu baznīcas administrātīvās lietas kārto kardinālis Augustīns Kasaroli. Jānis Pauls viņu pats izraudzījis šo pienākumu veikšanai.

HEIGA NOSTĀJAS KRITIZĒTĀJI

Praviešus savā mājā nemēdz cienīt. Šī vecā patiesība tieši aizvadītā nedēļā bija jāizbauda amerikāņu ārlietu ministram Aleksandram Heigam. Amerikāņu presē un arī liberālo politiķu aprindās vēl nav apklusušas balsis, kas apstrīd Heiga pieteiktās ārpolitikas īstenošanas nepieciešamību. Vislielākās vaimanas atskan par Vašingtonas jaunajām attiecībām ar Latīņu Amerikas līdz šim novārtā pamestām valstīm. Slēgtā Ārlietu komisijas noklausināšanas sēdē Heigs esot izsaucies: ,,Vai tiešām jūs esat tik akli, ka nevarat saskatīt komūnisma izplešanās plānus mums stratēģiskā ziņā tik nozīmīgā telpā?'' Kad kāds no pieminētās komisijas locekļiem, demokratu partijas pārstāvis Aleksandram Heigam jautājis, kādēļ amerikāņiem esot jāatjauno militāra palīdzība Arģentīnai un, pats galvenais, kas ASV un Arģentīnai vēl esot kopīgs bez pretkomūnistiskas nostājas. Uz to Heigs atcirtis: ,,Ja jums tas nav zināms, tad tāpat kā mēs, arī viņi tic Dievam.'' Heigam vēl nepārtraukti jādzird radikāļu un naivo pacifistu žēlabas par amerikāņu militāro palīdzību El Salvadoras tagadējai likumīgai valdībai. Amerikāņu prese noklusējusi patiesību, ka nesenā Vatikāna apmeklējumā pats pāvests Jānis Pauls Heigam apliecinājis: ,,Es pateicos jūsu prezidentam un jums par pareizo un stingro nostāju El Salvadorā. Jūsu rīcība ir pasargājusi šīs valsts nelaimīgo iedzīvotāju nokļūšanu bezdievīgā komūnisma režīma rokās.

Pārgudri politiskie komentātori vēl joprojām izsaka varbūtēju iespēju par Heiga aiziešanu no ārlietu resora vadības. Prezidents Rēgens no savas puses vairākkārt deklarējis, ka Aleksandrs Heigs bauda viņa nedalītu uzticību.

ATENTĀTA IZMEKLĒŠANA TURPINĀS

Italijas uzraudzības iestādes turpina pāvesta nogalināšanas mēģinājumā apcietinātā turku terrorista Mehmda Ali Ageas pratināšanu. Kā zināms, tad viņš izbēga no Ankaras cietuma pēc kāda pazīstama turku laikraksta redaktora nogalināšanas. Daudzus mēnešus šis par turku labā spārna ekstrēmistu dēvētais terrorists ceļojis pa vairākām Eiropas valstīm. Sākumā viņš paskaidrojis, ka atentātā lietoto ieroci iegādājies Bulgārijā, bet pēc tam teicis, ka ierocis iegādāts Rietumvācijā un

Kas deva norādījumus turku terroristam?

Šveicē. Acīm redzot viņš melo, un tāpat italiešu policija vēl nav uzzinājusi, kas financējis viņa braucienus pa Eiropas valstīm. Interesanti atzīmēt, ka šķietamais labā spārna terrorists izteicies, ka ienīstot ASV, amerikāņu iejaukšanos El Salvadorā un nevarot paciest arī padomju imperiālismu. Reizē viņš norādījis, ka uzskatot palestīniešu atbrīvošanas kustības komūnistiskā spārna aktīvistus par saviem biedriem. Ar laiku droši vien noskaidrosies terrorista sponsors.

VAI MASKAVA ATBALSTA SPĀŅU TERRORISTUS?

Pēdējās nedēļās atsevišķos terroristu uzbrukumos bojā gājuši vairāki Spānijas armijas augstākie virsnieki. Divi spāņu valdības locekļi tagad izteikušies, ka Pad. savienība esot šo terroristu atbalstītāja. Izrādās, ka jau 1977. gadā Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko savā Madrides apciemojumā norādījis, ka Maskava palīdzēšot spāņiem apkarot terrorismu, ja pēdējie atteikšoties no iesaistīšanās NATO aliansē. Ja šo Pad. savienības labo padomu Madride noraidīšot, tad Spānijai būšot jārēķinās ar konsekvencēm. Pagājušā nedēļā Spānijas iekšlietu ministrs Sotello norādīja, ka aiz spāņu terroristiem stāvot zināma vara, kas ieinteresēta, lai Spānija neiekļautos NATO spēkos. Maskava no savas puses apgalvo, ka Spānijas valdības locekļu izteicieni esot ,,tīras fabrikācijas''.

KARDINĀLIS VIŠINSKIS NĀVES GULTĀ

Poļu tautu piemeklējušas divkāršas bēdas. Tūlīt pēc ziņām par atentātu pret pāvestu Jāni Paulu strauji pasliktinājās poļu katoļu baznīcas galvas kardināļa Višinska veselības stāvoklis. Kā zināms, kardinālis Višinskis bija tagadējā pāvesta aizbildnis, kad

Wyszynski

Viņš bija pāvesta aizbildnis.

Jānis Pauls vēl bija tikai Krakavas bīskaps. Višinskim piekrita izšķirīga loma katoļu baznīcas konfrontācijā ar poļu komūnistu partiju un valdību. Viņš īstā brīdī deva neatsveramus padomus Solidāritātes vadonim Valesam.

SŪTŅA HABIBA NEPATEICĪGĀ MISIJA

Prezidenta Rēgena īpašā sūtņa Filipa Habiba mēģinājums novērst varbūtēju Sīrijas un Izraēlas konfrontāciju vēl nav devis cerētos panākumus. Kā zināms, tad koflikta iemesls ir Lebanonā uzstādītie Sīrijas raķešu ieroči, pie kam pēdējie ir Pad. savienības ražojums. Lebanonas musulmaņu un kristīgās ticības pilsoņu, kā arī palestīniešu bēgļu klātiene, radījusi ļoti sarežģītu un nepateicīgu stāvokli, pie kam jāievēro arī Izraēlas premjēra Menachima Begina mainīgā un stūrgalvīgā nostāja. Brīdī, kad likās, ka ar

Habibs mēģina novērst Izraēlas un Sirijas militāru konfrontāciju.

Saudi Arabijas palīdzību iespējams nokārtojums miera ceļā, Begins ļoti nicinoši izteicās par Saudi Arabijas valdniekiem, un tādējādi sūtņa Habiba misijas līdzšinējie panākumi tika paralizēti.

KREMLIS SĀCIS AFGANISTĀNAS SOVJETIZĀCIJU

Pēc Indijas diplomātu informācijas Kremlis pēdējos mēnešos iesācis plānveidīgu Afganistānas pārvēršanu par sev paklausīgu vasaļvalsti. Viss administrātīvais aparāts, ieskaitot partijas centrālkomiteju, politbiroju un komjaunatnes audzināšanu, ir gluži identisks Pad. savienības iestādījumiem. Sevišķu vērību krievi veltī afganistāniešu jauniešu politiskai pāraudzināšanai, sūtot tos uz Pad. savienības skolām. No 120 neitrālu valstu lietpratējiem un techniskiem padomdevējiem Kabulā palikuši tikai trīs. Afganistāniešu nacionālie partizāni Kremļa okupācijas varai pretestību turpina, un viņiem beidzot radušās cerības saņemt konkrētu palīdzību no rietumiem.

TIESĀ MINTIKAS SLEPKAVU

Ņujorkā jau vairākas nedēļas turpinās latviešu tēlnieka Mintika dzīvesbiedres Helēnas Hagnes Mintikas slepkavas Krēga Kriminsa tiesāšana. Iepriekšējā nopratināšanā viņš atzinies, ka noziegumu pastrādājis dusmās, jo Mintika pretojusies viņa varasdarbu mēģinājumiem. Aculieciniekiem trūkstot, par svarīgāko pierādījumu izrādījies slepkavas pirkstu nospiedums, kas atrasts uz operas jumta tērauda caurules.

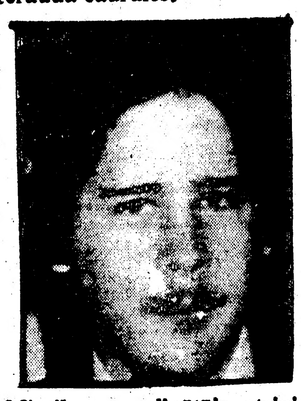

Mintikas nogalinātājs atzinies.

Padomju raķešu ieroči, ko Sirija novietojusi Lebanonā.

Ārijas Ozolas- Alksnes gleznu skate Toronto

Pretēji daudziem gleznotājiem, kas nekad nav atraduši noteiktu personisku izteiksmes veidu, Ārijas Ozolas-Alksnes darbus varam vienmēr identificēt. Mākslinieces ir atradusi sev piemērotu techniku, ar kuŗu viņa var jo sekmīgi gūt kontaktu ar skatītāju un tādējādi izteikt savu mākslinieciško kredo.

Ārijas Ozolas gleznieciskajā sniegumā amata zināšanas un aistētiskā intuicija, šķiet, sniedz patīkamu līdzsvaru.

No daudzajiem gleznieciības elementiem mākslinieces interesi galvenokārt saista krāsu un toņu harmonija. Par atzītu gleznotāju-reālistu darbos bieži mākslinieciskais iespaids mazinās vai pat zūd, mākslinieka cenšoties attēlot kādu svarīgu gleznas elementu tā lokālos toņos, nespējot ieglezot detaļu gleznas koptonī. Ārija Ozola-Alksne nelieto lokālus toņus; tādējādi viņai nekad nedraud šī nepatīkamā nelaime.

Visdrošāk mākslinieces jūtas, gleznojot vienā pamata koptonī vai šaurā krāsu riņķa sektorā. Dominē zilā krāsa ar papildus toņiem tuvējos violetos un zaļajos.

No šīs grupas atmiņā paliek 9. nr. Pēc Lietus, 1. nr. Tropu Zieds, 23. nr. Pievakare, 29. nr. Zilie Ziedi, 19. nr. Tāle, 3. nr. Pavasaŗa Lietus, 30. nr. Nakts, arī 21. nr. Pievakare Mežā.

Šai gleznu grupai sekmīgi pieskaņoti logati — varbūt vienīgais izņēmums ir 26. nr Dīķis, kur logata spēcīgās krāsas nokauj atturīgos toņos gleznoto darbu.

Patīkams jauninājums šai grupā ir 18. nr. Pavasaris, kur redzams spēcīgi tumši gaišs kontrasts. Šādu kontrastu, tāpat arī pozitīvo un negātīvo laukumu apzinīga veidošana, radītu daudz jaunu, interesantu elementu. Šai grupai vēl būtu pieskaitāmi 13. nr. Mūža Mežs, zaļi dzeltenā toņu gammā, un 22. nr.; Mītoloģiskā Ainava 2. nr., gleznota spēcīgos oranžos toņos.

Izstādīto darbu nākošajā lielākajā grupā radīti krāsu kontrasti — siltie toņi pret vēsajiem. Pievilcīgākie un iespaidīgākie darbi ir 12. nr. Džungļi, 2. nr. Viesuļvētra, arī 31. nr. Strauts.

Nedaudzos citos darbos māksliniece centusies radīt jauninājumus, it kā aizejot no savas profesionālās rutīnas. Šeit raksturīgi 38. nr. Ledus Zieds un 35. nr. Rudens Noskaņa — abi gleznoti acij patīkamās pelēcīgās gammās.

Arī kontrastējošo, dominanto toņu lietošana radniecisko krāsu kompozicijās uzskatāma par mēģinājumu padarīt gleznieciško iespaidu intensīvāku, pārsteidzošāku. Ļoti jauks un saistošs ir 39. nr. Ala. Lieliski izsvaroti visi pelēcīgie un zeltainie toņi.

Pievēršot visu uzmanību koptoņiem un līniju un laukumu dekorātīvām attiecībām, var gadīties negribēti veidojumi, ko skatītājs var pārprast, nevarēdams tos sekmīgi iesaistīt gleznas pamatuzdevumā.

Vērojot gleznotājas nodošanos savai mākslai, varam paredzēt, ka Ārija Ozola-Alksne pievienosies mūsu koloristu galvgalim.

Jānis Kuga

Gados . . .

(beigas no 3. lp.)

mūziku. Tāpat uzsveŗama kāda cita līnija — viņa latviešu valodas apgūšana no pilnīga nepratēja līdz šodienas ērtam domu formulējumam.

Pārnākot uz dzīvi Toronto, Beloglāzovs turpina studijas Toronto konservātorijas klavieŗu klasē.

Bez diriģēšanas un klavieŗspēles mākas Jānis ir iemēģinājis roku arī komponēšanā. Vīru koŗa Viesturs pēdējā koncertā dzirdējām divas viņa sabalsotas tautasdziesmas. Arī nākošo jaunatnes svētku programmā šai sakarībā lasīsim viņa vārdu.

Bez diriģēšanas pienākumiem dziesmu svētku koncertā Jāņa Beloglāzova ziņā ir arī dziesmu svētku skolnieku sarīkojuma diriģēšana un pārzināšana kopīgi ar komp. I. Saksu.

Dainas korī Jānis Beloglāzovs ieliek jau iegūto pieredzi Otavā un Montrealā, kā arī studijās iegūtās zināšanas. Katrs koŗa mēģinājums nav tikai balsu iemācīšana, bet dziedāšanas stunda, šad tad ar kādu iespraudumu īsa referāta vai anekdota veidā, vai ar kāda komponista izteikas papildinājumu. Koristiem jāaizmirst visi labie ,,tikumi'', kā — adīšana, žurnālu šķirstīšana un piedzīvojumu atčukstēšana kaimiņam. Uzmanība saistīta katru minūti tiešā darbā.

Vēlēsim viņam tālākas sekmes! Diriģents ir gan labu tiesu jaunāks par pašu kori, bet pats galvenais: mūsu jaunie ir atpakaļ!

Aina Zichmane

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Linda Kronberga un Dace Cielava būs dziesmu svētku aktīvas dalībnieces.

T. Ķeniņa skaņdarbs CBC un amerikāņu radio raidījumos

No 12. līdz 14. jūnijam Vindzoras universitātē notiks Kanadas komponistu līgas 30 gadu pastāvēšanas jubilejas svinības ar starptautisku konferenci un 5 koncertiem. Līgā apvienoti 150 ,,nopietnās mūzikas'' skaņraži Kanadā. Tā kā konferencē piedalīsies arī viesi no Eiropas un īpaši ASV, daļa koncertu notiks pāri robežai — Detroitā. 12. jūnija vakarā Otavas Nacionālais orķestris viesosies Detroitas simfonijas mītnē Orchestra Hall ar Kanadas komponistu skaņdarbiem. To starpā būs Tālivalža Ķeniņa Koncerts vijolei un orķestrim ar ievērojamāko Kanadas vijoļvirtuozu Stīvenu Stariku par solistu. Koncertu vēlāk pārraidīs arī CBC un amerikāņu radio raidītāji. Jāpiezīmē, ka pagājušos Kanadas latviešu dziesmu svētkos Toronto šo vijoļkoncertu atskaņoja Rasma Lielmane.

PBLA Kultūras fonda paziņojums

DARBI GODALGOŠANAI IESNIEDZAMI LĪDZ 1981. G. 15. JŪNIJAM

Grāmatu izdevēji, daiļliterātūras autori, zinātnieki un komponisti, ieinteresētas personas vai organizācijas, kas ir ieskatos, ka viņu vai kāda cita darbs ir cienīgs saņemt goda balvu, var iesniegt motīvētu ierosinājumu PBLA KF apbalvošanai ne vēlāk kā līdz š.g. 15. jūnijam. Jāmin iesniegtā darba autora pilns vārds, uzvārds un pēdējā dzīves vieta.

PBLA KF piešķir goda balvas, goda diplomus un atzinības rakstus par darbiem, kas radušies divos iepriekšējos kalendāra gados, vadoties no darba kvalitātes, attiecīgās nozares vadītāja un referentu atzinuma, tēlotājas un daiļamatniecības mākslas nozaŗu žūriju komisiju vērtējumiem, kas parasti notiek PBLA KF rīkotajās mākslas izstādēs.

Viena autora darbus vai veikumus tanī pašā nozarē nevar godalgot agrāk kā pēc pieciem gadiem, bet otru naudas balvu citā nozarē var piešķirt tikai pēc trim gadiem.

Rakstniecības, mūzikas, preses, humānitāro un sociālo zinātņu, technisko un dabzinātņu, paidagoģijas un teātŗa mākslas nozaŗu vadītāji korespondences ceļā iepazīstas un vienojas ar referentiem par ieteikumu KF apbalvojumam. Skaņu mākslā, vokālajā vai instrumentālajā nozarē darbiem jābūt divos iepriekšējos kalendāra gados publicētiem vai pirmo reizi publiski atskaņotiem. Var arī godalgot skaņu vai teātŗa mākslas izcilus veikumus, kas notikuši divu iepriekšējo gadu laikā. Zinātnieskie darbi humānitāro un soc. zinātņu vai techn. un dabzinātņu laukā var būt uzrakstīti svešvalodā, kam jāpievieno īss atstāstījums latviešu valodā.

Kr. Barona prēmiju piešķiŗ par kultūrvēsturiskiem darbiem vai izciliem sasniegumiem paidagoģijas un jaunatnes audzināšanas darbā.

Lūgums grāmatu izdevējiem rakstniecības nozarei daiļliterātūras darbus iesniegt piecos eksemplāros, bet ne mazāk kā divos, lai tos varētu paspēt izlasīt visi nozares 5 referenti.

Darbi iesūtami līdz š.g. 15. jūnijam tieši attiecīgo nozaŗu vadītājiem attiecīgajās zemēs vai uz PBLA KF adresi: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD, 20850, U.S.A.. Rakstniecības nozarē J. Andrupam, 66 Wallingford AVE., London W. 10, England, vai O. Jēgenam, 534 W. Belmont Ave., Chicago, ILL 60618, U.S.A. Preses nozarē A. Zariņam, 16 Ferntree Road, Engadine, N.S.W. 2233, Australia. Paidagoģijas nozarē J. Ozolam, 83 Clendenan Ave., Toronto, Ontario M6P 2W7, Canada. Mūzikas nozarē Lilijai Zobenai, 41 Aden Grove, London, N. 16, 9NP, England. Teātŗa mākslas noz. I. Sveilim, 28 Robb St., Revesby, N.S.W. 2212, Australia, vai A. Geriņai, 1009 Spring Ave., N.E. Grand Rapids, MI. 49503, U.S.A. Tautas un mākslas deju noz. L. Zariņai, 388 Brookside Drive, Ann Arbour, MI. 48105, U.S.A. Technisko un dabzin. noz. E. Reinbergam, 32 Hales Cres., Guelph, Ont., N1G 6P1, Canada.

Iesūtītos darbus pēc izvērtēšanas PBLA KF valde nodod Latviešu Institūtam vai archīvam, ja nav pievienots norādījums par sūtīšanu atpakaļ autoram.

L. Reiters
PBLA KF valdes priekšsēdis

Tēlnieks Geistauts veidojis K. Ulmaņa skulptūru

Tēlnieks Miķelis Geistauts pabeidzis veidot bronzā brīvās Latvijas pēdējā valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa portretu krūšu tēla veidā un iecerējis šo darbu izstādīt Toronto — Kanadas latviešu rīkoto Dziesmu svētku tēlojošās mākslas izstādē.

TRĪSREIZTRĪS JŪS GAIDA!

Gaŗezerā no 16.—23. augustam.

Pieteikšanās līdz 15. maijam un informācija:

Dr. Arnolds Ruperts
2141 Brunsink N.E.
Grand Rapids, Mi. 49503
Tel.: (616) 456-8023

Dosimies svētceļojumā uz Lommeli

Tur, kur rudeņos un ziemās skarbie vēji, skriedami pāri no Ziemeļjūras, tur, kur zemās priedes spītē rudens vētrām, tur plašajā tīrelī, cik tālu vien acs saskata, stiepjas baltkrustu rinda. Viršu pāraugušās kapu rindas, zīmētas pareizos kvadrātos un skaidrās līnijās, sevī glabā to, kas palicis pāri no cilvēkiem, kuŗi reiz bija.

Turpat 40.000 kaŗotāju augumi, guldīti liesajā tīreļa smiltī, gadu gados aicina, atgādina pārdomām un brīdina no baismu dienām viņos laikos visus tos, kuŗi, pametot strauju šās dienas darbus, iegriežas šinī milzīgajā nāves druvā.

Tālākos, viņos laikos, kad lielā Pļāvēja, visu sāpju mierinātāja, uzlika vēsos pirkstus uz necilvēcīgā plaujā pagurušo augumu bezasiņu lūpām, tad pārtrūka sirds pukstieni neskaitāmām jaunām dzīvībām, pārtrūka dzīves un cerību pavediens gan spēka gados esošiem vīriem, gan zaļoksnējiem jaunekļiem un daudziem, kuŗi nule kā bija aiz sevis pametuši saulainās bērnības dienas.

Lommelē, Beļģijā, milzīgo kaŗā kritušo augumu glabātuvē, blakus desmitiem tūkstošiem vācu kaŗavīru augumiem zemei atdoti daudzu latviešu kaŗavīri. Pēc sarakstiem mēs lasām, ka tur ir guldināti septiņdesmit deviņi latviešu vīri.

Vecākais no viņiem Jānis Klints. Viņš šo dzīvi izbeidza divi dienas pirms 45 gadu sasniegšanas. Jaunākais, Arvīds Magone, bija pirms dažām nedēļām kļuvis 18 gadu vecs. Visus šos mūsu kaŗavīrus liktenis bija pasargājis no granātu viesuļa šķembām, daudzi viņi bija pārstaigājuši kaŗa laukus tālajā Krievijā, izcietuši salu, trūkumu un briesmas. Viņi smagajās atkāpšanās kaujās bija atstājuši aiz sevis degošās dzimtenes krastus.

Un tomēr nāve viņus pārsteidza tad, kad viņi pusbadā, bezcerībā un pazemojumā dzīvoja gūsta dzīvi. Viņu elpa aprāvās kaut kur tālu prom no mājām, no savējiem un draugiem. Viņi pameta šo dzīvi lielā vientulībā. Tas ir palicis pāri no viņiem. Lielā vientulībā viņi paglabāti svešas zemes klēpī starp svešas tautas kritušajiem. Nāve un iznīcība ir vienīgais, kas viņus visus vieno tanī bezgala lielajā saimē, kuŗa viņās posta dienās kāpa mūžības iznīcības kāpnēs.

Bez mums oficiālos sarakstos zināmiem kritušiem svētceļnieki, tie, kas ik gadus apmeklē šos Brāļu kapus, ir atklājuši vēl 7 latviešu vārdus, kuŗu īpašniekus nāve pārsteidza kaut kad vēl pirms kaŗa beigām. Varbūt vēl daudzi citi mūsu tautas piederīgie guļ tireļa smiltīs neatklāti, nepamanīti, nezināmi. Kuŗš būs tas, kas skatīs cauri bezgala gaŗos sarakstus, kas meklēs pēc mūsu kaŗa biedru vārdiem lielajā vārdu sakārtojumā? Vai kādam ir laiks un patika pavadīt dienu pa dienai kapsētas pārvaldē, lai lapu pa lapai šķirtu un rindu pa rindai lasītu viņu dienu cietēju vārdus? Tikai tā vien ir iespējams uzzināt patieso skaitli, cik daudz un kur ir mūsu draugi paglabāti starp kritušajiem kaŗavīriem. Paglabāti tad, kad viņus kopīgi ieskaitīja milzīgajā viņsaules saimē. Viņi visi ir augstākās balvas, augstākās goda zīmes īpašnieki, kādu var iegūt tikai tie, kas cīnās par savas tautas brīvību. Arī šī pēdējā balva ir stipri pieticīga: viens krusts ik uz divi kritušajiem.

Šogad, 31. maijā, Beļģijas DV nod. atkal aicina un sauc mūs atcerēties un apmeklēt draugus Lommelē. Šis svētceļojums, kuŗa sākumi meklējami jau pirms daudziem gadiem, ir kļuvis par tradiciju ne tikai DV saimei, bet arī pārējiem latviešu tautas piederīgiem. Ik gadus pulciņš latviešu apmeklē mūsu sendienu draugus, nāk pie viņiem sērst un aizlūgt Dieva svētību kā par kritušajiem, tā arī par dzīvajiem. Aizlūgt Visuvarenā svētību par moku ceļos nogalinātiem un par mūsu tautas piederīgiem visā pasaulē, jo sevišķi par tiem, kas smagi velk komūnistiskās Padomijas okupācijas jūgu, un arī par tiem, kas savus soļus skaita izsūtījuma vietās visā plašajā Posta imperijā. Lommeles kapu svētnīcā mēs atceramies un aizlūdzam par visiem tiem, kas visos laikos atdeva savas dzīvības Latvijas un Latviešu tautas brīvībai. Par tiem, kas atdusas Brāļu kapos, gan daudz dažādos kapos visā pasaulē, un arī par tiem, kuŗu atdusas vietas zina vienīgi vairs tikai saule un vēji.

Ja tu, manas tautas brāli un rads, ja tikai Tu to vien iespēj, atbrauc Beļģijas tīrelī, atbrauc uz Lommeli. Pārtrauc kaut uz brīdi steidzīgo dzīves skrējienu. Saliec rokas un noliec galvu, pieminot tos, kuŗi aizgājuši, lai mēs dzīvotu, piemini tos, kuŗi vēl šodien cieš mūsu tautas labā. Un aizlūdz arī par viņiem, kuŗu dzīvības liktenis prasīs mūsu tautas esības un būtības samaksai nākotnē.

Aizgājušā gadā saules apmirdzēti lielais svētceļnieku pulks klausījās sirmā prāvesta teiktos vārdus. Mēs visi jutāmies tik brīvi un tomēr kopībā saistīti. Vai šogad arī mēs būsim tikpat lielā skaitā? Vai arī šogad Anglijas, Zviedrijas, Francijas un citās zemēs klaidētie latvieši savus soļus vadīs uz Lommeli? Vai kāds pārjūras latvietis arī atnāks lielajā svētnīcā? Gribētos jautāt, vai būs mūsu jaunā audze, jo sevišķi Minsteres skolas audzēkņi. Vai viņi meklēs iespēju apciemot tos, kuŗi kādreiz arī bija jauni, kuŗi kādreiz arī bija latvieši? Ja mums vislem šodien ceļi ir vaļā uz jebkuŗu vietu pasaulē, ja mēs pazīstam Romu un Madridi, ja zinām Londonu un Parīzi, vai mēs iespētu atlicināt brītiņu laika Lommeles klusumam? Paklausīties svētvārdus, pārdomāt par aizgājušiem, kuŗu mūža dusas vietā tikai vējš strinkšina vaidu kokles smuilro bērzu zaros un saules staru zaķīši ir vienīgie ziedi uz kapu kopiņām?

Daudzi no mums loka un esam locījuši ceļus Maskavas sarkano bajāru priekšā, mēs esam gatavi maksāt pārliecības meslus mūsu zemes okupantiem un bieži meklējam tautu un tautas garu pie tiem, kuŗi iznīcina mūsu tautu, vai pie viņu kalpiem. Lommelē esot domāsim par mūsu tautu, domāsim par tās likteņiem un mazliet arī sapņosim un stipri ticēsim latviešu tautas nākotnei.

Satiksimies Lommelē un kopīgi lūgsim Visuvarenu, lai Viņš piešķir kaut mazu drusciņu, kaut sīku mazu stariņu saules mūsu tik izmocītai tautai.

SIDRABENE

1981. g. 30. maijā

PAVASARA SVĒTKI

ar MAIJA KARALIENES vēlēšanām un kroncšanu.

Piedalās koris JAUNBALSS Daces Šmitas vadībā.

Deju mūzika — J. Girgensons.

Sākums pl. 19. Ieeja $6, studentiem un pensionāriem $4.

BUFETE. VISADA VEIDA ATSPIRDZINĀJUMI.

Visus laipni ielūdz

Sidrabenes pārvalde

No dzimtenes saņemta sēru vēsts, ka 1981. gada 17. aprīlī Straupē pēkšņi aizgājis mūžībā māsas dēls

Edvīns Vipulis

dzimis 1929. gada 9. novembrī Rīgā,

guldīts zemes klēpī 25. aprīlī Straupes kapos.

Lielais miers nu klusi, klusi
Tavai sirdij pieskāries.
Lai Tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.

Dziļās sērās

māte, brālis, meita Inese, znots un pārējie radi Latvijā, Irēne un Hugo Kanadā.

MONTREALA

Pensionāru apvienības kārtējo sanāksmi 7. maijā Latviešu namā atklāja priekšnieks Pēteris Agrums. Desmit maija mēnesī dzimušos apvienības biedrus apsveica ar Daudz baltu dieniņu un parakstītām kartītēm. Apvienības saimniece Marta Ērgle un viņas palīdzes — Olga Stachovska un Irma Strazdiņa — bija sagatavojušas cienastu. Tālāk sanāksmi vadīja Eižens Reveliņš.

Mātes dienas ietvaros runāja Žanis Valdheims, norādot, ka bērnu audzināšanā blakus mātes nozīmīgākam darbam cieņīga vieta ir arī tēvam un vecvecākiem, dažkārt pēdējiem visnozīmīgākā, ja abi vecāki strādā. Atzīmējams, ka mums jau parasta ir Ģimenes diena, nevis atsevišķi mātes un tēva dienas. Stiprā, veselīgā ģimenē augs arī stipri nākošie tautas locekļi.

Turpinājumā E. Reveliņš pieminēja maija mēneša nozīmīgākās dienas: Satversmes sapulces sanākšanas dienu 1. maijā, Kurzemes kapitulācijas dienu 8. maijā, prezidenta Kārļa Ulmaņa saeimas atlaišanu un daudzo partiju darbības pārtraukšanu 15. maijā. Kurzemes cietokšņa pretestības atceres sarīkojums notiks 23. maijā DV lauku īpašumā Dzintaros, kuŗās visi aicināti piedalīties. Maija mēnesī vēl paradzēta sanāksme 21. maijā. Par nākošā mēneša sanāksmēm izraudzīja 4. un 18. jūniju, pēdējo veltījot Jāņu svinēšanai.

Apvienībā pašlaik 105 biedri, no kuŗiem šajā sanāksmē piedalījās 42. Daži apvienības biedri ar J. Asaru priekšgalā uzdāvināja apvienības vajadzībām jaunu vārāmo katlu, ko savā rīcībā pārņēma apvienības saimniece.

Daumants Vītols

SV. KATRĪNAS

Mednieku un makšķernieku klubs 6. jūnijā plkst. 14 Niagaras upē rīko tradicionālās zušu makšķerēšanas sacīkstes. Tās ilgs līdz pusnaktij. Sapulcēšanās parastajā vietā. Pēc sacīkstēm izvērtēs lomus un izsniegs balvas. Aicināti piedalīties visi zušu makšķerēšanas entuziasti, neatkarīgi no piederības pie kluba. Sagaida arī ciemiņus no tuvākās kaimiņzemes ASV.

O.K.

HAMILTONA

Mednieku un makšķernieku klubs rīko 23. maijā „Consecon" līcī 3 klubu ekstērnās makšķerēšanas sacīkstes (Hamiltonas, Sv. Katrīnu, Toronto klubi). Sacīkšu sākums pl. 14, beigas pl. 20. Apmešanās Wolkers camp.

O.K.

Etnografiski pareizs

Alsungas tautas tērps,

14. — 16. lieluma

(sarkanie brunči un ņieburs, īstas vilnas, audekla krekls ar pērļu apkaklīti)
PĀRDODAMS $400.

Zvanīt, lūdzu, vakaros, (519) 433-6220.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAI

sākot ar 1981. g. 1. septembri,

vajadzīgs

LATVIEŠU VALODAS SKOLOTĀJS VAI SKOLOTĀJA

Kvalifikācijas: latviešu valodas skolotāja tiesības ģimnazijā vai augstākās mācības iestādēs; maģistra grads un modernās valodas skolotāja apliecība par tiesībām mācīt sekundārās skolās.

Piezīme: skolotāji ar universitātes vai kolledžas izglītību un 3 līdz 5 gadu praksi latviešu valodas mācīšanā vidējās vai augstākās mācību iestādēs arī var iesūtīt lūgumus.

Atalgojums pielīdzināts vācu skolotāju algu katēgorijām (BAT). Lūgums līdz ar notariāli apstiprinātām dokumentu kopijām un 1 pases formāta fotografiju sūtāms MLĢ direktoram māc. A. Liepkalnam, Wienburgstr. 52-54, 4400 Münster, W. Germany.

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja piešķīrusi trīs bezmaksas nedēļas Saulaines vasaras nometnē draudzes svētdienas skolas labākajiem skolēniem, divas nedēļas Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolai un vienu nedēļu latviešu skolai Valodiņa sekmīgākajiem skolēniem. Dāmu komiteja arī atvēlējusi līdzekļus palīdzības saiņu nosūtīšanai četrām latviete-ēm Polijā, kuras tur dzīvo kopš 1945. gada. Kāda pensionējusies latviete rakstījusi vēstulē no Polijas par pārtikas trūkumu un produktu racionēšanu. Sakarā ar streikiem it īpaši trūkstot taukvielu un gaļas. Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja jau nosūtījusi pa pastu pārtikas saiņus, jo par ārzemju sūtījumiem uz Poliju muita nav jāmaksā.

● Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas vecāku pārrunu grupa V. Slaviešas vadībā rīkoja 2. un 9. maijā skolas ēdamzālē Kornelijas Zariņas īsreferātus ar pārrunām par tematu: Jaunatne un vecāki šodienas gaismā. Referātus abās reizēs noklausījās ap 100 dalībnieku. Vecāku pārrunu grupā ar referātiem piedalījies LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, pastāstot par Madrides konferenci un prof. V. Šveics — par Poliju.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā Latviešu centrā 6. maijā archibīskapa A. Lūša referātu cikla trešais turpinājums par Dieva meklētājiem latviešu literatūrā bija pulcinājis ap 100 dalībnieku, piedaloties arī Toronto latviešu pensionāru apvienības biedriem. Māc. I. Gaide vadīja lūgšanu un dziedāšanu. Reliģisko pārdomu pēcpusdienas sāktas Latviešu centrā 7. janvārī un notikušas katru otru trešdienu mācītāju I. Gaides un J. Cālīša vadībā. Pēcpusdienās saziedots 252 dol., ko noziedoja Latviešu centra dārza izdaiļošanai. Pārdomu pēcpusdienas paredzēts atjaunot rudenī.

● Ticības celsmes stundas — Svēto rakstu studijas par Jāņa atklāsmes grāmatu otrdienu vakaros Sv. Andreja dievnama telpās notikušas no jaunvāra līdz 5. maijam 16 reizes, pulcinot caurmērā 60 dalībnieku. Tās vadītāji J. Cālītis un I. Gaide, piedaloties atsevišķās reizēs arī māc. A. Celmam. Ticības celsmes stundas atjaunos oktobrī.

● Māc. J. Cālītis salaulājis Lauru Anitu Gulbi un Eduardu Andri Paukšēnu; Renu Marutu Princi un Džonu Maikelu Watmoru. Līgava Rena Prince piedēr pie studenšu korporācijas Daugaviete saimes, bet Laura Gulbe pie korp. Imeria.

● Komponista Jāņa Norviļa 75 gadu jubilejas koncerts sestdien, 31. oktobrī, pl. 19 Castle Frank vidusskolā, 711 Bloor St. E., pie Castle Frank pazemes stacijas. J. Norviļa skaņdarbu koncertā piedalīsies Sv. Andreja draudzes un Dainas jauktie koŗi, DV Toronto sieviešu koris Zīle, vīru koŗi — Viesturs, DV vīru koris Kanadā un Kalvis. Solisti: Ērika Beitāne, Andis Cers un Alberts Vītols. Programmā būs jaundarbi un agrāk komponētie J. Norviļa skaņdarbi. Komponistam, ērģelniekam un koŗu diriģentam J. Norvilim 75. gadskārta apritēja šī gada 25. janvārī, bet plašākas jubilejas svinības seši koŗi rīkos rudenī ar koncertu, kam sekos jubilāra godināšana Latviešu namā. Ieejas kartes koncertam un svētku mielastam jau tagad var iegādāties pie rīkotāju koŗu valdēm, DV grāmatnīcā (tālr. 921-7121) un Broadview delikatešu veikalā (tālr. 465-9905).

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumā 17. maijā māc. I. Gaide iesvētīja 19 jauniešus, 12 zēnus un 7 meitenes. Archibīskaps A. Lūsis teica svētrunu. Dievkalpojumu ar divām solo dziesmām kuplināja tenors Leo Lipomanis no ASV; ērģelniece Anita Rundāne. Dziesmu lapiņām vāku zīmējis viens no iesvētāmiem — Artis Fricbergs no Orilijas. Vasarsvētku dievkalpojumu 7. jūnijā pl. 11 vadīs archibīskaps A. Lūsis.

● Māc. I. Gaidē kristījis Ēriku Krūku, Pētera un Māras, dzimušas Māliņas, dēlu.

● Notāra Oskara Perro birojs, kas līdz šim atradās Blūra ielā, ar 1. maiju darbojas Latviešu nama trešajā stāvā, bijušajā „konsula istabā". Biroja tālruņa numurs agrākais. 535-5555 un tas būs atvērts otrdienās un ceturtdienās.

● Ranimedes slimnīcā 13. maijā mirusi 79 g. v. Milda Kitenberga. Nelaiķi no Turner un Porter apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem 18. maijā izvadīja māc. Ā. Čops, aizlūgumu iepriekšējā vakarā vadot māc. A. Briedim. Aizgājēja atstāj Toronto meitu Gaidu, znotu Romānu Velmi un mazmeitu Silviju, bet Latvijā dēlu ar ģimeni un divus mazbērnus.

● Nākamā DV KV ārējās informācijas daļas Darba kopas sanāksme notiks 25. maijā pl. 19.45 DV nama apakšējā zālē. Lūgums piedalīties kuplā skaitā.

● Toronto un apkārtnes latviešu golfa klubs savu sezonu atklāja 9. maijā Twenty Valley laukumā. Sacīkstes vadīja kluba priekšniece Marta Dālberga. Dāmu klasē uzvarēja Vija Grimba ar 105. Tālākās vietās Anne Kiršteina 113 un Marta Dālberga 114. Vīriešu klasē: Arturs Antmanis 87, Mārtiņš Grimba Sr. 88, Mārtiņš Grimba Jr. 88. Tālākie sitieni: Marta Dālberga un Ronis Kuncāns. Tuvākie sitieni pie bedrītes: Vija Grimba un Arnolds Dzilna. Balvas dabūja par augstākiem un zemākiem rezultātiem jaunākie un vecākie spēlētāji un arī tie, kuŗi pazaudēja visvairāk bumbiņu. Individuālās sacensībās izcīnīs A. Tīcmaņa un R. Sired dāvātās balvas.

Nākošais turnīrs 2. jūlijā 7. Latviešu dziesmu svētku Kanadā laikā. Spēles notiks Huntington laukumā pl. 10. Šeit par profesionālu spēlētāju darbojas mūsu vairākkārtējais meistars Edmunds Grundmanis. Lūdzu pieteikties pie sacīkšu vadītāja A. Dzilnas, 4101 Sheppard Ave. E., Apt. 703, Scarborough, Ont. M1S 3H3. Telefons: 293-7482. Pirmajiem 50 pieteikušamies spēlētājiem būs garantēts starts.

● Mednieku un makšķernieku klubi (Hamiltona, Sv. Katrīnas, Toronto) vienojušies par kopēju sacīkšu un sarīkojumu kalendāru. Bez notikušām klubu aktīvitātēm aprīļa beigās un maija sākumā nākamās Hamiltonas kluba ekstērnās makšķerēšanas sacīkstes 23. maijā pl. 14 Consecon līcī. Latviešu sporta apvienības šaušanas meistarsacīkstes 30. maijā pl. 9 rītā Bērzainē. 6. jūnijā pl. 14 Sv. Katrīnu kluba rīkotā Zušu balle Niagaras upē. 13. jūnijā O. M/S šaušanas sacīkstes Hamiltonas Gun Club šautuvē. 27. jūnijā, pl. 10 rītā Bērzainē internās „Skeet" šaušanas sacīkstes (atklātas). 11. jūlijā Hamiltonas kluba internās šaušanas sacīkstes „Lielupē". 11. un 12. jūlijā Toronto kluba internās makšķerēšanas sacīkstes Cameron ezerā. Apmešanās A. Mackara vasarnīcā. 12. jūlijā Sv. Katrīnu kluba internās šaušanas sacīkstes. 18. jūlijā Bērzainē DV Toronto nodaļas šaušanas sacīkstes. 25. jūlijā pl. 10 Bērzainē Toronto kluba internās šaušanas sacīkstes. 8. augustā, pl. 10 rītā Toronto kluba ekstērnās šaušanas sacīkstes Bērzainē. Vakarā saviesīgs sarīkojums. 22. augustā pl. 10 rītā Lielupē Hamiltonas kluba ekstērnās šaušanas sacīkstes. 12. septembrī pl. 10 rītā Sv. Katrīnu kluba eksternās šaušanas sacīkstes. Vakarā saviesīgs sarīkojums. 26. septembrī Pīļu medību sezonas atklāšana. 27. septembrī Sv. Katrīnu kluba internās makšķerēšanas sacīkstes „Port Colbourne". 3. oktobrī pl. 10 rītā tītaru šaušanas sacīkstes Bērzainē. 7. novembrī, Toronto kluba sezonas atklāšanas balle Latviešu namā. 14. novembrī pl. 10 rītā Bērzainē tītaru šaušanas sacīkstes. 5. decembrī tītaru šaušanas sacīkstes Lielupē. 16. janvārī Toronto kluba Zaķu balle Latviešu namā.

● Latviešu sporta apvienības šaušanas nozare rīko 30. maijā pl. 9 rītā Bērzainē šaušanas meistarsacīkstes ar vieglā tipa šautenēm (sporta šautene) un māla baložu šaušanas klasēs. Sacīkstēs aicināti piedalīties visi latviešu šaušanas sporta entuziasti. Tuvāka informācija pie O. Zvirgzdgrauda, tālr. 221-4554.

● Savu amatu cītīgais pienākumu pildītājs DV Toronto nod. sekretārs un biedrzinis, mednieku un makšķernieku kluba bij. makšķernieku sekcijas vad. un tagadējais sekretārs Jānis Veckers 30. aprīlī atskatījās uz 75 mūža gadiem. Jubilāra sabiedriskā darba rosmes cildināja jubilejas atceres vakarā 2. maijā DV namā. Viņu sveica DV Kanadas valdes sekr. A. Kalupnieks, DV nod. pr-dis Z. Akots, mednieku un makšķernieku kluba pr-ks J. Atmata, kaŗa veterāņu strēlnieku b-bas pr-ks A. Tirzītis, vanadžu pārst. Margrieta Dumpe ar Astrīdu Jākabsoni (jubilejas kliņģeris), mākslinieks Ed. Dzenis, mednieku un makšķernieku kluba pasākumu līdzgaitnieks H. Leitis, DV darbinieki, V. Brasliņš, K. Zenaitis, E. Tiltiņš ar vakara programmas vad. A. Šternu u. c. Gavilnieks saņēma arī daudz velšu. DV nodaļas kasiere Aina Selga ar mednieku un makšķernieku dāmu pārst. Elizabeti Mārsoni pasniedza jubilāra dzīvesbiedrei Fanijai ziedus.

● Latviešu centra lielajā zālē modes skolas īpašniece Ellena Pētersone 9. maija vakarā bija rīkojusi modes skati, kuŗā skolas audzēknes un abitūrientes modelēja, gan pašu zīmētos un gatavotos tērpus, gan citu audzēkņu modeļus. Tērpu variācija bija ļoti liela — gaumīgi dienas tērpi, kostīmi un kleitas, dažādi tērpi karstajām saulainajām dienām pludmalē, kā arī vakara tērpi un līgavas un līgavas māsu kleitas. Modelēja arī bērni, kas ar savu šarmu iemantoja daudz aplausu. Iepriecināja austriešu bērnu pāris nacionālajā kalniešu apģērbā. Jo sevišķi daudz pūļu bija ielikts, darinot Mērijas Tjudoras un Filipa I apģērbu.

Elena Pētersone pēc tautības ir igauniete, viņas dzīvesbiedrs Voldemārs Pētersons, modes skolas vicedirektors, latvietis. Skola dibināta pirms desmit gadiem ar 12 audzēkņēm un sākusi darboties mājas pagraba telpās, bet tagad tur ir dienas un vakara kursi ar 170 kursantēm vienā dienā. Tās nāk ne tikai no Kanadas, bet arī Anglijas, Dienvidafrikas, Dienvidāmerikas un Indonēzijas.

● DV Kanalas valdes Ārējās informācijas daļas Darba kopas darbinieku apspriede P. Vasariņa vadībā 27. aprīlī Latviešu centrā šoreiz piedalījās 19 informācijas darba interesenti, arī Pad. savienībā politiski ieslodzīto ukraiņu komitejas prezidents Olha Zaweruchа ar komitejas darbinieku O. Romanysnyn. Apspriedes temats galvenokārt skāra 14. jūnija demonstrācijas priekšdarbu veikšanu, ko kārto LNJAK valde. Par to tuvāk informēja politiskās daļas vad. Aija Abene. Dalībniekiem neizdevās noteikt sarīkojuma vietu un laiku, jo attiecīgās atļaujas vēl nav saņemtas. Savu līdzdalību demonstrācijai solīja arī ukraiņu pārstāvji. Par runātāju aicinās baltiešu draugu, parlamenta deputātu. Ukraiņi savukārt vēlējās mūsu atbalstu viņu iecerētajai protesta demonstrācijā pie Padomju sūtniecības Otavā sakarā ar ukraiņu nacionālistu apcietināšanām Pad. savienībā un brutālo izrīcību, salaužot pirms 40 gadiem Ukrainas otrreizējo patstāvības deklarāciju. Iecerēts no š. g. 30. jūnija līdz Jaunam gadam pie padomju sūtniecības demonstrēt vienu dienu nedēļā. Sanāksmes dalībnieki aicinājumam pievienojās, tuvāk soloties sazināties ar sabiedrisko organizāciju vadītājiem Otavā. Viesi vēlējās tuvāk sadarboties kopējos demonstrējumos pret padomju varu, kā arī vēlējās savos saietos redzēt arī latviešu pārstāvjus. Kopējās pārrunās izskanēja arī vēlēšanās, lai aktīvāk uzņemtu sakarus ar savu iecirkņa deputātiem.

V. Kalniņš tuvāk pakavējās par veiktajiem priekšdarbiem, sakopojot materiālus par mūsu dzimtenes pārkrievināšanu. Iecerēts izdot brošūru 2000 eks.,, kas nodota jau iespiešanai un, cerams, iznāks uz 14. jūniju. Brošūras piesūtīs arī DV nodaļām Kanadā.

Elma Miniate atbalstīja jau agrāk iecerēto domu izgatavot īpašus lipekļus sakarā ar 14. jūnija notikumiem angļu valodā, kuŗus piestiprinātu pie auto mašīnām.. Tā kā aizvadītajā Kanadas DV delegātu sapulcē tika pieņemts lēmums tuvāk sadarboties ar poļu vadītājām organizācijām, P. Vasariņš ziņoja, ka uzņemts kontakts ar vadītājām organizācijām Sv. Katrīnās. Arī LNAK politiskās daļas vad. Dr. L. Lukss darbojas šai virzienā. Dziesmu svētku laikā iecerēts izkārtot pārkrievināšanas materiālu skati.

Sēdē piedalījās arī Dr. J. Dreifelds no Sv. Katrīnām, K. Lapiņa, G. Auniņš no Hamiltonas u. c. Nākamā sēde 25. maijā plkst. 19.45 DV namā.

28. maijā pl. 14 Latviešu nama vidējā zālē pensionāru saiets, operas solistu koncerts. Ieeja 1 dol., viesiem 2 dol.

7. jūnijā pl. 14 Latviešu Centrā Jāņu ielīgošana.

Sidrabenē

izīrējama

vasaras māja.

Tel.: 766-5236.

Pensionārs meklē

vienu vai divas istabas ar virtuvi.

Zvanīt pa dienu vai nedēļas nogalē.

Tel.: 469-0440.

Kotedža un kabīne

IZĪRĒJAMA

Mežciemā.

Tel.: 1-705-645-8904.

Plkvltn. Reinholdam Veckalniņam šķiroties

24. martā savās mājās Montrealā mūžībā aizgāja plkvltn. Reinholds Veckalniņš, pēdējais no 5 lāčplēšiem, kas dzīvoja Montrealā. Viņš dzimis 1896. gada 20. aprīlī Cēsu apr. Skujenes pag. Kaives muižā.

Pirmajam pasaules kaŗam sākoties, Veckalniņš beidza cariskās Krievijas kaŗaskolu. Drīz vien viņa ceļš veda uz latviešu Strēlnieku pulkiem. Iedalīts 3. Kurzemes pulkā, viņš cīnījās Ložmetējkalnā un citās cīņu vietās. Divas reizes ievainots un par cīņu nopelniem saņēmis vairākus ordeņus.

Atbrīvošanas cīņu laikā plkvltn. Veckalniņš bija virsnieks jaundibinātā Latvijas kaŗaskolā un tās rindās piedalījās Rīgas atbrīvošanās cīņās. 1919. g. 16. novembrī ar kadetu pusrotu R. Veckalniņš pie Vareļiem sakāva spēcīgu ienaidnieka vienību un ieguva bagātīgu kaŗa materiālu guvumu. Par varonību viņu apbalvoja ar Lāčplēša kaŗa ordeni.

Kaŗa akadēmiju Veckalniņš beidza 1932. g. un kalpoja Vidzemes divīzijā, līdztekus studējot Latvijas universitātē. Viņš ir Sidrabenia's saimes loceklis. 1934. g. R. Veckalniņu paaugstināja pulkvežleitnanta pakāpē un iecēla par militāro pārstāvi Igaunijā un Somijā. 1939. g. viņu iecēla par mobilizācijas priekšnieku armijas štābā.

Latviešu leģionā Veckalniņš komandējis vairākas vienības un bijis 15. divīzijas apgādes priekšnieks. Par cīņu vadību un kaŗavīra stāju Rīgas frontē 1944. g. Veckalniņam vācu dienas pavēlē izteikta pateicība.

Gūstu pulkvedis vadījis Putlosā. 1948. gadā, kopā ar ģimeni, izceļojis uz Kanadu un līdz pensijas gadiem strādājis fizisku darbu. Veckalniņš bijis aktīvs sabiedriskā dzīvē līdz laikam, kad to vairs neatļāva veselība. Viņš bijis DV nodaļas dibinātājos un kādu laiku arī nodaļas un MLB priekšnieks.

Nelaiķi izvadīja prāv. A. Voitkus. Pelnu urnu apglabās Brāļu kapos Rotā. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre, divas meitas ar ģimenēm un mazbērniem, kā arī cīņu draugu saime, lēčplēši un Montrealas latviešu saime.

Agrumu Pēteris

Pertas vanagu pilnsapulce

DV Pertas nodaļas biedru pilnsapulcē 8. februārī pēc nodaļas valdes priekšsēža K. Bērziņa uzrunas un klusuma brīža, pieminot mirušos biedrus M. Zepi, kapt. J. Kaugertu, Dr. A. Krievu un K. Podziņu, D. Olmanim pasniedza DV krūšu nozīmi zeltā, Z. Tuvikai un V. Mazalevskim DV Austrālijas valdes atzinības rakstus, kam sekoja DV tradicionālā dziesma.

Sapulci vadīja G. Sarkans. Uz 1980. g. 1. novembri nodaļā bijuši 120 vanagi, 33 vanadzes, kopā 153. St. Jurinenoka piemiņas stipendija 1980. g. piešķirta D. Olmanim un A. Lanskim, katram 500 dol.

Revīzijas komisija ziņojumā atzinusi, ka nodaļas kase, dokumenti, grāmatvedība atrasti labā kārtībā. Nodaļas īpašumu, inventāru, noguldījumu un citas vērtības pārsniegušas 100.000 dol.

1981. g. biedru naudas vanagiem noteica 18 dol., ieskaitot DV Mēnešraksta abon., vanadzēm 6 dol., pensionāri maksā 10 dol. par DV Mēnešraksta abon. Pieņēma nodaļas 1980./81. darbības gada budžetu 9.200 dol. apmērā.

Par nodaļas valdes priekšsēdi 1981. gadam ievēlēts līdzšinējais K. Bērziņš.

Ievērojot vairākkārtēju advokātu norādījumu par iespējamiem pārpratumiem un komplikācijām, kas var rasties par Pertas nodaļas un DV Austrālijas valdes līdzšinējiem identiskiem nosaukumiem un lai tos novērstu, nod. valde 1980. gadā iesniegusi iestādēm lūgumu grozīt Pertas nodaļas līdzšinējo nosaukumu. Pašreiz kārto korigējumus visos nodaļas legālos dokumentos.

PERTAS VANADŽU PILNSAPULCE

To 2. februārī vadīja R. Bērziņa. Nodaļas vanadžu vadītāja M. Vucēna pateicās vanadzēm pr pūlēm un darbu Kultūras Dienās un sanāksmēs, viesus uzņemot, kā arī nolasīja nodaļas vanadžu darbības 1979./80. gada pārskatu.

Par nodaļas vanadžu vadītāju 1981. gadam ievēlēja līdzšinējo Māru Vucēnu, sekretāri R. Džonsoni, kasieri V. Gailīti, mantzini M. Krinti, saimniec. vadītājas būs N. Bukovska, I. Sivalopa, sevišķiem uzdevumiem Z. Tuvika.

Pārrunājot ierosinājumus un priekšlikumus nākamam darbības gadam, nolēma bez gadskārtējā Raibā Vakara sarīkojuma rīkot literārus un referātu vakarus, mazāk lugu uzvedumus un jautros vakarus nod. klubā. Sākami priekšdarbi 21. martā Pertas Latv. Centrā paredzētā gadskārtējā vanadžu — Raibā Vakara sagatavošani.

V. Ešmanis

Minesotas vīru ansamblis „Atvaļinātie kanaki" iepriecina čikagiešus

Ļoti labi bija izdevies Čikagas DV apvienības 30 gadu darbības atceres sarīkojums 28. martā Latviešu nama telpās, kurā piedalījās ap 250 dalībnieku. Leģiona 32. pulka kaujas karogu ienesa pulka dalībnieki Voldemārs Lagzdiņš, Egons Jansons un Feliks Jurēvics. Atskanēja ASV un Latvijas himna. Svētbrīdi vadīja apvienības biedrs māc. V. Vārsbergs.

Apvienības priekšnieks A. Bārda savā uzrunā norādīja, ka apvienība no 11 vīru mazas grupas 1951. g. sākumā izaugusi par lielu un spēcīgu organizāciju ne tikai Čikagas sabiedrībā, bet visas DV organizācijas mērogā. Apvienība daudz darījusi mūsu trūkumcietēju labā un atbalstījusi jaunatnes un sporta pasākumus. Ar klusuma brīdi pieminēja kritušos cīņu biedrus un varoņus. Daugavas vanagu solījumu nolasīja Kārlis Vanags, kas arī vadīja akta norisi, kurā runāja DV CV ideoloģiskās nozares vad. V. Hāzners, bet ar deklamācijām piedalījās Vera Dāboliņa un Māra Antēna.

DV ASV zemes valdes priekšnieks A. Spārniņš pasniedza DV ASV zemes valdes goda rakstus Čikagas mācītājiem. Tos saņēma māc. V. Vārsbergs un māc. A. Sudars, māc. G. Strautmanis, māc. V. Landmanis, māc. U. Cepure un prāv. B. Boginskis. Zemes valdes priekšs. A. Spārniņš pasniedza arī Čikagas DV apvienībā pirmo mūža biedra karti ilggadējam valdes loceklim Aleksandram Zaubem.

Starp apsveicējiem bija DV ASV zemes valdes pr-dis A. Spārniņš, ČLOA priekšsēdis I. Bergmanis un daudzi citi.

Koncerta daļā dziedāja Čikagas vanadžu dubultkvartets dir. T. Ozoliņa vadībā un Minesotas vīru ansamblis Atvaļinātie kanaki diriģentes G. Kalmītes - Skujiņas vadībā.

Vakariņu un balles laikā atvaļinātie kanaki dziedāja daudz pazīstamu, bet sen nedzirdētu kanaku dziesmu, kas visiem tā iesildīja sirdis, ka jūsmīgi dziedāja dažas dziesmas līdz, suminot ar spēcīgiem aplausiem. Vakars noritēja lielā sirsnībā un pacilātībā. Apv. pr-ks A. Bārda pateicās visiem viesiem, jo sevišķi tāliem ciemiņiem no Minesotas, „kanakiem" un diriģentei G. Kalmītei. Deju mūziku spēlēja iecienītā E. Jansona kapella. Klavieru pavadījumus spēlēja S. Priedulāja. Telpas bija gaumīgi dekorētas. **A. Zaube**

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $9.00

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda

LIDOJUMS UZ AUSTRĀLIJU

sakarā ar 31. Kultūras dienām Brisbenā, kas notiek š. g. 26. — 31. decembrim.

- Grupa sapulcējas 15. dec. Honolulu, Havajā (kas vēlas, var ielidot ātrāk)
- Izlido no Havajas 18. dec. uz Fidži
- Fidži no 19. — 22. dec.
- Ielido Sidnejā 23. dec. 10.30 no rīta
- Kas vēlas, var lidot uz Brisbenu, lai piedalītos Kultūras dienās
- Grupa atgriežas 1982. g. 3. janvārī Honolulu

Kas vēlas, var uzturēties Austrālijā ilgāk, kā arī pieturēt pa ceļam.

Mēs izkārtosim palētinātu lidojumu no Jūsu dzīves vietas līdz Honolulu (turp un atpakaļ).

Cena: Honolulu — Honolulu US $ 1475, kur ieskaitītas viesnīcas Honolulu un Fidži, kā arī visi transporti no lidlaukiem uz viesnīcām abos virzienos.

Pieprasiet lidojumu brošūru — Pieteikšanās vēlākais līdz 15. jūlijam.

BALTIC TRAVEL & TOURS, INC.

P.O. BOX #98794 — 301-S. 218th ST.
DES MOINES BR., SEATTLE, WA 98188
Phone: (206) 824-6612

Latviešu uzņēmums, runā latviski

Vecākais latviešu puķu veikals

Dibināts 1952. g.

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam
Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās

Pasūtījumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 17.

Māra Gugāns-Lūsis

Ausmas un Jāņa Miķelsonu

DELIKATESU VEIKALI

Toronto

eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas produkti un cepumi

AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3

Tel. 537 1401

VALUBE JEWELLERY LTD.

• DIMANTI • PULKSTEŅI
• LATVISKAS ROTAS

Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCA — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

23. maijā pl. 9 Džese Kečum skolā TLB Sestdienas skolas mācību beigšanas akts. Visi mīļi aicināti.

29. maijā, piektdien, pl. 19 Latviešu namā Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas 25. izlaiduma akts.

30. maijā pl. 11 Latviešu namā TLTA Sestdienas skolas 30. izlaiduma akts. Visi mīļi aicināti jaunos censoņus apsveikt.

3. jūlijā Dziesmu svētku buršu balle.

18. jūlijā „Bērzainē" DV Toronto nod. internās šaušanas sacensības. Vakarā zaļumballē. Ieeja brīva.

31. oktobrī LSAK jubilejas balle Latviešu Centrā pl. 20 vakarā. Spēlēs Runči.

SIDRABENE

30. maijā sezonas atklāšanas balle ar maija karalienes vēlēšanām. Piedalās koris „Jaunbalss" Daces Šmitas vadībā.

27. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

SV. KATRĪNAS

6. jūnijā plkst. 14 tradicionālās zušu makšķerēšanas sacīkstes Niagaras upē. Pulcēšanās parastā vietā. Visi laipni aicināti.

DZIESMU SVĒTKU SKOLĒNU KONCERTA RAJONA KOPMĒĢINĀJUMI

7. jūnijā, svētdien, no pl. 12—pl. 14 Latviešu Centrā, 4 Credit Union Dr., Toronto.

2. jūlijā ceturtdien, pl. 9 no rīta ģenerālmēģinājums Royal York viesnīcas koncertzālē, Toronto.

2. jūlijā pl. 13 skolēnu kopkoncerts Royal York viesnīcas koncertzālē.

DV TORONTO NODAĻAS SARĪKOJUMU KALENDĀRS 1981. GADAM

17. oktobrī DV Toronto nod. gada svētki.

21. novembrī kaŗavīru daudzināšana.

5. un 6. decembrī DV Ziemassvētku tirdziņš.

13. dec. DV Toronto nodaļas bērnu eglītes pēcpusdiena.

19. decembrī DV Toronto nod. eglītes vakars.

31. decembrī Jaungada sagaidīšanas vakars.

Veidojas studentu mītne

ALA SĒDE VAŠINGTONĀ

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 11. un 12. aprīlī Vašingtonā nolēma pirkt 1,2 akru gruntsgabalu apmēram pusotras jūdzes no Rietummičigenas universitātes Kalamazū pilsētā, Mičigenā, par 17000 dol. Mājas būve ar talcinieku palīdzību aplēsta uz 150.000 dol. Kā šī projekta ierosinātājs Dr. V. Muižnieks, tā ALA priekšsēdis J. Riekstiņš liecināja, ka zemes gabals atrodas labā vietā un cena pēc turienes apstākļiem ir mērena. Valde pieņēma projektu ar 12 balsīm, vienai atturoties. Plānus būvei izstrādājis arch. Aivars G. Vinters Londonā, Kanadā. Par konsultantu aicinās arch. G. Birkertu, Cer, ka brīvprātīgie talcinieki varētu būt elektrības un ūdensvadu sistēmu izbūvei. Uz latv. valodas ziemas kursiem Rietummičigenas universitātē pieteikušies minimālais dalībnieku skaits — 15.

Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis I. Spilners ziņoja, ka PBLA inkorporēta Merilendas pavalstī. Sakopo datus par nelaimīgajiem boļševiku upuriem, ko paredzēts publicēt kopā ar Latviešu Nacionālo fondu. Brīvības fondā ap 580.000 dol., bet J. Dimants jun. pieprasījis no fonda 2000 dol. izdevumu atmaksu, kas radusies pirmajos gados fonda atbalstītāju vākšanas akcijā.

Bija vairāki ieteikumi, kā atzīmēt lielo deportāciju 40. gada dienu. Lokālām organizācijām ASV jādomā par protesta demonstrācijām jūnija traģisko dienu atgādināšanai amerikāņiem. Klīvlandē rīkos 36 stundu Brīvības sardzi un kopēju dievkalpojumu.

Daudz laika aizņēma pārrunas par vasaras vidusskolas darbības noteikumiem un to apstiprināšanu. Vairākās sēdēs šis jautājums plaši debatēts, tagad bija izstrādāti sīkāki noteikumi, kas visumā neko šo skolu darbā nemaina.

Herta Zaube no Čikagas solījušies ik gadus iemaksāt 1000 dol. sava vīra piemiņas fondā pie ALA. Nauda izlietojama latviešu valodas zināšanu izkopšanai. Valde iepriekšējā sēdē bija nolēmusi 12 pirmajiem pieteiktiem skolniekiem Rietummičigenas universitātē piešķirt 400 dol. stipendijas. Nolēma tādu pašu summu dot arī trim atlikušajiem studentiem, Minsteres ģimnazijas apmeklēšanai 1000 dolaru stipendijas piešķīra Zigurdam Raudam, Arturam Rūsim un Mārtiņam Sīmanim, bet Austrai Reinei 1000 dolarus latviešu valodas studijām Stokholmas universitātē. No prof. Vāveres fonda 600 dol. piešķīra Ērikam Lindemanim inženierzinātņu studijām. Vasaras darbu stipendijai pie ALAs no 4 kandidātiem izvēlējās Vitu Tēraudu. Bija pieteikusies arī Dace Veinberga no Kanadas.

ALA priekšsēža vietnieks V. Klīve dodas uz Indiju kā viesu profesors un valdē šogad neverēs darboties. Viņa vietā ALA priekšsēdis J. Riekstiņš nominēs O. Pavlovska kandidatūru ALA kongresā.

Valde pieņēma Kultūras biroja vadītāja K. Sventecka izstrādātās honorāru likmes. Autoru honorāri maksājami no publiskiem sarīkojumiem, kuŗos ņem ieejas maksu, un darbi izmantoti par priekšnesumiem, kā koŗu, orķestŗa un solistu koncertos, teātŗu izrādēs un līdzīgos sarīkojumos. Honorāri maksājami arī par mirušo un Latvijā palikušo autoru darbiem. Iemaksas sūtāmas ALA Kultūras birojam, P. O. Box 432, Rockville, MD, USA, pievienojot sarīkojumu programmu un norādījumus, par kādiem darbiem honorārs maksāts.

Simfonijām, koncertiem, operām vai oratorijām ar orķestŗa pavadījumu pamatmaksa ir 10 dolari par 10 minūtēm un 30 centu par katru nākamo minūti. Simfoniskiem tēlojumiem, uvertīrām, orķestŗa darbu mazām formām, pūtēju, salona vai tautas instrumentiem rakstītiem darbiem pamatmaksa 5 dolari par 10 minūtēm un 20 centu par katru nākamo minūti. Par mazas formas orķestŗu darbiem, solo un instrumentiem bez orķestŗa pavadījuma, kantātēm pamatmaksa 1.50 dol. par 5 minūtēm un 20 centi par katru nākamo minūti. Instrumentālām miniatūrām, koŗu vai solo dziesmām pamatmaksa 1,50 dol. par 5 minūtēm un 20 centu par katru nākamo minūti. Teātŗu lugu autoriem honorāri 5 proc. no bruto ieņēmuma.

Par ALA atsevišķo biedru delegātiem uz kongresu Losandželosā ievēlēti G. Meierovics, I. Spilners, U. Grava, U. Bluķis un A. Graudiņa - Zadiņa.

Vk

Grib palīdzēt graut padomju varu

Atklāta vēstule Minsteres latviešu ģimnazijas 5. studiju semināra jauniešiem un latviešu sabiedrībai:

Minsteres latviešu ģimnazijas 5. studiju semināra jaunieši 1980. gadā formulēja uzsaukumu visām trimdas latviešu jaunatnes apvienībām boikotēt Rīgas vasaras kursus (Latvija, nr. 46, 1980). Šis boikots ir vērsts pret Kultūras sakaru komiteju, lai izrādītu protestu pret cilvēku tiesību pārkāpumiem Latvijā.

Reaģējot uz MLĢ 5. studiju semināra jauniešu aicinājumu, LNJAK valde izstrādāja rezolūciju, ko pieņēma LNJAK ārkārtas pilnsapulcē 1981. g. 10. maijā. Protams, rezolūcijā nevarētu vēl pamatot ar to, ka Rīgas vasaras kursi notiek tieši Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa laikā.

Rezolūcija:

LNJAK pievienojas MLĢ 5. studiju semināra jauniešu aicinājumam boikotēt Rīgas vasaras kursus. Morāliskais pamats šim boikotam ir tas, ka sodu nometnēs un cietumos vēl arvien sēž Tilgalis un citi jaunieši Latvijā un Pad. savienībā, kuŗi apcietināti savas pārliecības dēļ. Mums rūp nožēlojamais stāvoklis latviešiem Latvijā. Mēs tomēr atzīstam, ka mūsu jaunieši grib braukt uz Latviju, lai apciemotu savu tēvzemi un mācītos par apstākļiem Latvijā. Māris Ozols stāstīja LNJAK 25. jubilejas kongresā, ka jauniešiem ir svarīgs uzdevums, ko veikt Latvijā. Vedot grāmatas un stāstot par apstākļiem brīvajā pasaulē, mēs palīdzam sagraut padomju varu. Mēs atbalstām jauniešus, kas, braucot uz Latviju, cenšas šo mērķi veicināt.

LNJAK valde

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

DV apgāds izdevis

Lolitas Rozes Gulbes

pirmo dzejoļu krājumu

JĀIZTUR

Grāmata dabūjama DV grāmatnīcās.

GRAND RAPIDI

● Bērnu, mazbērnu un draugu vidū 9. aprīlī Grand Rapidos uz 90 mūža gadiem atskatījās Milda Kalēja, dzim. Lantrāte. Viņa dzimusi Ziemeru pagastā lauksaimnieka ģimenē. Pēc apprecēšanās ar ģen. Aleksandra Kalēja brāli Konstantīnu pārcēlusies uz Alūksni, vadot vīra saimniecību. Vācijā dzīvojusi Erlangenas nometnē, izceļojusi kopā ar ģimeni uz ASV, kur visiem kopējas darba gaitas sākumā bijušas Misisipī pavalstī, vēlāk tās turpinājušās Grand Rapidos. Vīrs miris priekš dažiem gadiem. Jubilāre savas vecuma dienas vada pie viena no dēliem un vedeklas. Arī otrs dēls ar ģimeni atrodas Grand Rapidos, tā sirmai māmuļai netrūkst ne ģimenes siltuma, ne latviskas vides.

● Tieši priekš 20 gadiem, 12. aprīlī, Grand Rapidos nodibinājās DV apvienības vanadžu kopa Poļu ģimenes mājā. Šinī pašā mājā un šinī pašā datumā uz mazām atceres svinībām bija pulcējušās vanadzes, piedaloties arī apvienības priekšniekam A. Balodim un dažiem vanagiem. Klātesošos sveicināja kopas priekšniece O. Jansone, skandējot Austras Balkas dzejoli par draudzību. Vēl divas dzejas skandēja Valija Pole. A. Balodis cildināja vanadžu rosmi kopējā darbā un pasākumos. Dzimšanas dienas atceres kliņģeri bija cepusi Elza Dēmante. Plašākas kopējās svinības, kad vanagi atcerēsies aizvadītos 30 darba gadus, paredzētas maijā.

V.Z.

TĀLAVĀ PĀRDODAMA

vasaras māja.

Telefons 282-0114.

54 gadus veca tautiete atraitne

VĒLAS IEPAZĪTIES

ar finanšiāli nodrošinātu, sirsnīgas dabas tautieti. Atbildes lairakstam Latvija Amerikā zem vārda „Draudzene".

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu pateicību māc. I. Gaidem, Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolai, Daugavas Vanagiem, Toronto Latviešu Biedrībai, TLTA ģimnazijai un Sestdienas skolai, Gaujas gaidu vienībai un visiem pārējiem draugiem un paziņām, kas piedalījās mana vīra

ARTURA LAUŽA

izvadīšanā uz beidzamo dusu.

Sieva un bērni

Pamela Melnbārde ar mazo Ingu Untiku rāda savus tērpus TLB dāmu komitejas modes skatē Latviešu namā.

Foto I. Veinberga

Prāvesta Rozīša izvadīšana

Prāvests Elmārs Rozītis mira 26. aprīlī ceļā uz baznīcas konferenci. Uz viņa izvadīšanu Eslingeras Ebershaldenas kapsētā 4. maijā bija sabraukuši 17 mācītāji un liels izvadītāju pulks. Pie kapsētas kapellas kā liels puķu dārzs stāvēja izlikti krāšņie vainagi ar nacionālām lentēm. Uz tām rakstīti pateicības un atvadu vārdi no baznīcu un laicīgām organizācijām, no draudzēm, ģimenēm, kā arī no paziņām. Kapellā mācītājs E. E. Rozītis savā īsajā spredikī pieminēja aizgājēju kā centīgu garīdznieku, tēvu un sabiedrisku darbinieku, kura dzīvē bija spoži panākumi, bet arī neveiksmes. Viņš teica: „Cilvēks izaug kā puķe un novīst." Pie kapa mācītājs E. E. Rozītis pateicās Dievam par to, ka Viņš bija dāvinājis latviešu saimei šo cilvēku. Vācu iekšējās misijas direktors prāvests Adargas uzkaisīja trīs saujas smilšu no Vitrupes grīvas, kas ir netālu no aizgājēja tēva mājām. Tā bija simboliska dzimtenes daļa, kuru prāvests Rozītis ļoti mīlēja un vienmēr pieminēja savās lūgšanās, spredikos un starptautiskās konferencēs. Pēc tam mācītāji svētīja aizgājēju un viņa kapu.

Atvadas, tāpat arī kopības vārdus mūžībai teica prāvests Čuibe no archibīskapa A. Lūša Kanadā un no ev. lut. baznīcas Zviedrijā, no Luterāņu pasaules apvienības vācu nac. komit, prezidents prāvests Dr. Klapers. Bija arī daudz citu sveicienu.. No korporācijas Letonia atvadījās seniors Bilkins.

Atstājot degošo baznīcu okupētajā Latvijā, archibīskaps Grīnbergs un prāvests Rozītis trimdā uzcēla garīgo baznīcu, kuru nespēs iznīcināt nekāds ienaidnieka spēks. Prāvests Rozītis uzticīgi kalpoja Dievam un Viņa baznīcai. Prāvests Rozītis allaž uzstājās par tautu un baznīcu tuvināšanu. Viņa spredikī vienmēr bija nacionāli, dziļi reliģioza satura un ar sugestējošu spēku.

Visi bērinieki vēlāk pulcējās vācu ev. lut. baznīcas namā uz kopēju mielastu. Māc. Rozītis pateicās savas mātes un savā vārdā visiem izvadīšanas līdzdalībniekiem.

Elmārs Rozītis bija dzimis 1909. g. 3. maijā Puikules pag. zemkopju ģimenē. 1936. g. beidzis LU, pēc tam strādājis Rīgas Mārtiņa draudzē par mācītāju un ģimnazijas skolotāju. Trimdā Vācijā no 1946. g. līdz 1949. g. viņš Tibingenas universitātē studēja filozofiju. No 1944. g. bijis archibīskapa Grīnberga sekretārs, kopā ar viņu sastādījis memorandus ārzemju iestādēm un starptautiskām baznīcu organizācijām.

Ar prāv. E. Rozīša nāvi latv. ev. lut. baznīca zaudējusi piedzīvojušu teologu, kas reprezentēja un aizstāvēja latv. ev. lut. baznīcas intereses.

I. Blaževics

Vija Vētra atgriezusies Kalifornijā

Pēc astoņu mēnešu turnejas pa Eiropu un Indiju dejotāja un indiešu deju speciāliste Vija Vētra atkal ir apmetusies Kalifornijā. Kopš marta beigām viņa darbojusies par lektrisi indiešu klasisko un sakrālo deju fakultātē „Pacific School of Religion" Berkelejas universitātē. Par savu darbu un notikumiem pagājušajā rudenī un ziemā Vija Vētra stāsta:

„Ceļā uz Indiju un atceļā man bija izrādes Londonā, runāju BBC radiofonā un uzstājos BBC televīzijā. Londonas Mūzikas ģildes Drāmas studijā, Jogu centrā un Martas Grēmas „Contemporary Dance" centrā lasīju lekcijas ar demonstrējumiem, kā arī mācīju kursos un klasēs.

Norvēģu deju sabiedrība Oslo mani aicināja par choreografi iestudēt jaunu modernu baletu. Šis balets Oslo un apkārtnē izpelnījās kritiķu atzinību. Lasīju arī lekcijas Oslo Drāmas skolā un divos skolotāju institūtos.

Šis bija mans trešais brauciens uz Indiju. Šai laikā arī atzīmēju 25 gadu darbības jubileju, dejojot indiešu dejas patstāvīgos deju vakaros visā pasaulē. Visilgāk viesojos Ņudēlijā, Indijas galvaspilsētā, kur man bija visvairāk deju izrādes, programmā ietverot indiešu dejas, Meksikas dejas, latviešu svītu un modernu deju programmu. Uzstājos arī patstāvīgā pusstundas programmā televīzijā, runāju radiofonā „All India Radio", kā arī piedalījos speciālā Jaungada programmā televīzijā. Strādāju arī par choreografi, iestudējot speciālu internacionālu programmu jaungadam indiešu dejotāju grupai. Ņudēlijā arī turpināju studijas pie sava „guru" — indiešu dejās Orisi stilā.

Bombejā piedalījos ar izrādi jaunceltajā Nacionālā tēlojošās mākslas centrā, kā arī mācīju meistara klasi turienes dejotājiem. Pa starpām apciemoju Džaipūru, Radžastanā un „Woodstock" skolu Masūrī, Udei Pradeša novadā, Himalaju kalnu piekājē. Arī tur mācīju. Skolēniem par piemiņu atstāju arī latviešu deju „Sudmaliņas" un ģeografijas klasē pusaudžiem stāstīju par Latviju.

Apciemoju arī tibetiešu bēgļu koloniju „Happy Valley", no kurienes skatīju sniegotās Himalaju kalnu galotnes."

m.c.

Pavasaŗa sporta svētki

Latviešu sporta apvienība Kanadā šogad atskatās uz 30 gadu darbību, tāpēc iecerēti vairāki plaši sarīkojumi. Tie sāksies 6. un 7. jūnijā ar Pavasaŗa sporta svētkiem Sidrabenē.

Sestdien, 6. jūnijā, no pl. 10 tradicionālais volejbola turnīrs jauktām vienībām, pl. 14.30 vieglatlētikas sacensības jaunatnei (dz. 1973. — 1975.) ar 60 un 100 m skrējieniem, tāllēkšanu, augstlēkšanu, lodes grūšanu.

Svētdien, 7. jūnijā, pl. 11 Kanadas latviešu meistarsacīkstes futbolā starp Toronto DV SK un Toronto JKS vienībām. Pl. 12.30 Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā vīriešiem un sievietēm, kuŗās aicināti piedalīties arī mūsu vieglatlēti ASV.

Skautu pavasaŗa svētki

Līksmi, braši dziedam mēs, sveicam saules spožumu — ar šiem vārdiem sākas kāda skautu dziesma, kam daudzi skauti seko visu mūžu un katru pavasari, kad saule paceļas augstāk pie debess juma, pulcējas savos pavasaŗa svētkos.

Tā arī Kanadas jendas skauti, kopā ar māsām gaidām, 26. aprīlī pulcējās Sidrabenē. Karogu pacelšanu un svētbrīdi vadīja jendas priekšn. S. Leimanis. Latviešu gaidu priekšn. vad. M. Vilka, jendas gaidu priekšn. I. Kalniņa un vad. S. Leimanis teica uzrunas un apsveikumus.

Visiem skautiem un gaidām, sākot no vismazākā līdz lielākam, bija laika diezgan pašiem sev sagādāt pusdienas, kas radīja jautrību un arī praktisku pieredzi. Katram ugunskura oglēs bija jāizcep gaļa un kartupeļi, ietīti alumīnija papīrā. Cepšana izdevās labi, un ēdiens garšoja lieliski. Pēc tam pēc pašu izvēles varēja piedalīties gan sirojumā, gan šķēršļu skrējienā, gan arī sporta spēlēs. Jaukais, saulainais laiks palīdzēja visām nodarbībām izdoties labi.

Nemanot pienāca laiks pulcēties karogu nolaišanai un doties mājās. Piedalījās pavisam 98 dalībnieki no Jelgavas, Tērvetes, Aiviekstes un Rīgas skautu vienībām, kā arī no Ventas un Gaujas gaidu vienībām. Par produktu iepirkšanu un viesu paēdināšanu rūpējās Toronto skautu un gaidu vienību vecāku padome.

Skauti un gaidas sirsnīgi pateicas Sidrabenes pārvaldei par lielo viesmīlību.

Edm. Ozols

Oskaram Dzērvītim 80 gadu

Toronto latviešu saimes loceklim virsniekam, draudžu un sabiedriskam darbiniekam Oskaram Dzērvītim ir piepildījušies 80 mūža gadi. Viņš dzimis 1901. gala 6. aprīlī Rīgā. Pabeidzis latviešu pamatskolu Suvorova ielā, viņš izglītību turpināja Katrīnas vidusskolā. Pirmā pasaules kaŗa frontei tuvojoties Rīgai, 1915. gadā Dzērvīšu ģimene devās bēgļu gaitās uz Pleskavu. Tur viņš nobeidza vidusskolu un gribēja brīvprātīgi iestāties strēlniekos. Vecākais brālis Arvīds, vēlākais etnografiskās mākslas kopējs un Valsts daiļamatniecības skolas Rīgā direktors, uzstājās, ka Oskaram jāturpina izglītība. Tika atrasts kompromiss tādā ziņā, ka Oskars, izturēdams smagus konkursa pārbaudījumus, iestājās četrgadīgajā Techniskajā artilerijas kaŗa skolā. Šai skolā viņš mācības turpināja arī pēc 1917. gada revolūcijas līdz 1920. gadam, kad nolīga Latvijas un Padomju Krievijas miera līgumu. Par izteikto vēlēšanos pēc skolas beigšanas atgriezties Latvijā viņu no skolas izslēdza.

Latvijā Oskars Dzērvītis atgriezās 1921. gada oktobrī, kad visas skolas jau bija sākušās. Vēl bija iespējams iestāties Latvijas universitātes arhitektūras fakultātē. Šo iespēju viņš izmantoja, bet nākamajā rudenī pārgāja uz mechanikas fakultāti. 1923. gada rudens sēmestrī viņš iestājās korporācijā Beveronija. Latvijas universitāti viņš beidza 1933. galā ar inženieŗa gradu.

Tā kā līdzekļi studijām bija jāgādā pašam, tad Oskars Dzērvītis sāka darbu kā artilerijas techniķis Bruņoto vilcienu divizionā, ko vēlāk izveidoja par pulku. Pēc Latvijas universitātes beigšanas 1934. gadā viņš dabūja inženieŗa vietu Aviācijas pulkā par darbnīcu priekšnieku. Šai vietā viņš palika līdz Padomju okupācijai un Aviācijas pulka izformēšanai.

Sākoties Palomju okupācijai, Oskars Dzērvītis devās bēgļu gaitās jau otru reizi savā mūžā — vispirms uz Vāciju, tad 1948. gadā uz Kanadu, kur strādāja savā profesijā līdz aiziešanai pensijā. Ieradies Toronto, viņš apzināja tautiešus; rezultātā tika nodibināta Sv. Jāņa latviešu luterāņu draudze, kuŗā vairākus gadus viņš bija draudzes priekšnieks.

Oskars Dzērvītis

Kad 1955. gadā nodibinājās Toronto Austrumu latviešu luterāņu draudze, Oskars Dzērvītis atkal bija tās pirmais priekšnieks. Viņam lieli nopelni Beveronijas darbības atjaunošanā Kanadā. Kad viņš bija Toronto korporāciju kopas seniors, tika atjaunota Kalpaka sarīkojumu tradiciju: Pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas dievkalpojums un Kalpaka bataljona atceres balle.

Visu mūžu Oskars Dzērvītis ir bijis latviešu sabiedrības cilvēks. Vienmēr bijis klāt un piedalījies tās celšanā un veidošanā, tādēļ 4. aprīlī Latviešu namā pulcējās kupls viesu pulks, pārstāvot dažādas organizācijas un draudzes, lai sveiktu viņu lielajā jubilejā un pateiktu paldies par viņa darbu un padomu. Archibīskaps A. Lūsis bija sveicinājis ar rakstu. Ziedi un apsveikumi bija arī no Vācijas un ASV draugiem.

J. Mežaks

Laipni lūdzam lasītājus kārtot

LATVIJA AMERIKĀ

abonementa maksas.

BRĀĻU KAPOS KATSKILU KALNOS

DIEVKALPOJUMS

AR URNU IZVADI UN
PIEMIŅAS PLĀKŠŅU IESVĒTI

notiks svētdien, 24. maijā, plkst. 13 dienā.

Dievkalpojumā piedalās: māc. R. Zariņš, māc. A. Ozols; M. Miller - Grasmane —arpa un Konektikatas „Rotas" koris.

VAKARA SVĒTBRĪDIS BRĀĻU KAPOS

sestdien, 23. maijā, plkst. 19.30 vakarā.

Izvadīt un novietot var urnas, kuŗām zināmas urnu vietas. Iespējams izvadīt arī urnas, kuŗām vieta paredzēta jaunajā būvējamā urnu novietnē. Kā vienā, tā otrā gadījumā urnas jāpiesaka līdz 15. maijam V. Ģēģerim, Latvian Veterans Center „Rota" Elka Park, N. Y. 12427.

Ziedi būs dabūjami uz vietas kapsētā.

Nākošais dievkalpojums 16. augustā.

L.K.I.A. valde

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā- 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
(416) 863-1166
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1X9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mūsu lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M3P 3L6, tel. 536-8183.

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

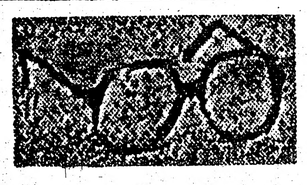
RATAS
— *IGAUŅU OPTIĶIS*
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251.
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji.
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft).
Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

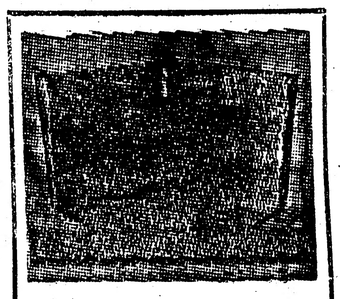
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 4[illegible]955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
Izjusti personīgi pakalpojumi
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglington Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot
ALCAN 20 gadu garantija
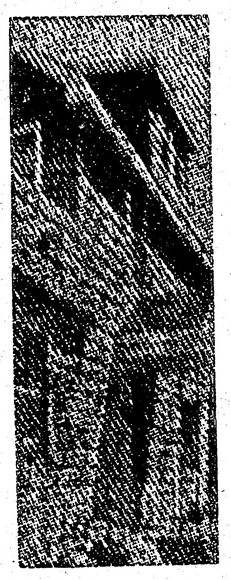
Δ LIETUS NOVADA CAURULES
Δ LOGUS
Δ DURVIS
Δ MARĶĪZES (Awnings)
Δ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *īpašnieks Artūrs Mime*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408
Thomas L. Morrison — Funeral Director
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

OPTICAL STUDIO
R. Schmidt, Optician
VĀCU OPTIĶIS
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

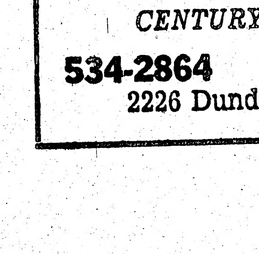
Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1463, Toronto

Dieva mierā aizgājis brālēns un dzimtenes laiku draugs

Hermanis Irbe

Miris 64 gadu vecumā 1981. gada 10. martā Stučkā, Latvijā.

Apbedīts Baldones Trimdas kapsētā.

Par zemi, ko mīlam ar kvēlākām jūtām,
Mēs varam vislielākos upurus nest,
Lai Latviju dārgo pēc ciešanām grūtām,
Mēs varam uz labāku nākotni vest . . .

Draudzībā un sirsnībā piemin

brālēns Vilis Dāboliņš ar ģimeni un Osvalds Kļavenieks Kanadā.

Sirsnībā pieminam Toronto latviešu JKS (YMCA) biedru dibinātāju

Aleksandru Stašānu

dzimis 1921. gada 19. augustā Rīgā,

miris 1981. gada 8. maijā Toronto.

J K S Toronto

1981. gada 8. maijā Riverdāles slimnīcā mūžīgā mierā aizgājis mans mīļais vīrs, mūsu dārgais tēvs un vectētiņš

Aleksandrs Stašāns

dzimis 1921. gada 19. augustā Rīgā.

Sērojošie piederīgie

Vai jūsu mājās ir

JĒZUS NĀCARIETIS

Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heigts, Ill. 60006.

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!
Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

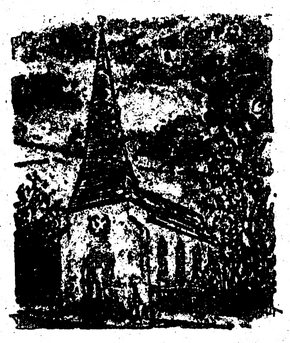

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JAŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

24. maijā pl. 11 dievkalpojums.

31. maijā pl. 11 dievkalpojums.

7. jūnijā pl. 11 Vasarsvētku dievkalpojums. Viesu mācītājs.

14. jūnijā pl. 11 aizvesto pieminas dievkalpojums ar dievgaldu.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

24. maijā plkst. 11 rītā draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums, dievgalds, koris.

31. maijā plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

7. jūnijā plkst. 3 pēcp. Vasarsvētku dievkalpojums.

14. jūnijā plkst. 11 rītā Trīsvienības svētku dievkalpojums, dievgalds.

21. jūnijā plkst. 3 pēcp. dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, pagaidu adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

Draulzes locekļiem, kas ieinteresēti veco ļaužu atpūtas nama „Kristus dārzs" tapšanā, veidlapas aizpildīšanai saņemamas dievkalpojumu dienās baznīcā pie dežūranta.

31. maijā plkst. 13 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

7. jūnijā plkst. 13 Vasarsvētku dievkalpojums.

14. jūnijā plkst. 13 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

28. jūnijā plkst. 13 dievkalpojums.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont., M4B 3C6, tālr. 757-2739.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 628-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

24. maijā pl. 16 dievkalpojums ar Internacionālās Gideona biedrības pārstāvi.

31. maijā pl. 16 dievkalpojums ar tematu — Slimais kareivadonis.

7. jūnijā pl. 16 dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

24. maijā pl. 11 draudzes dievkalpojums.

31. maijā pl. 11 prāvesta A. Skrodeļa 60 gadu ordinācijas atcere. Archibīskaps A. Lūsis. Dziesmu lapiņas. Pl. 12 draudzes pēcpusdiena.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trisvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marceli Ave.

24. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

24. maijā pl. 14 dievkalpojums baznīcā.
31. maijā pl. 14 Debesbraukšanas dienas dievkalpojums baznīcā.
7. jūnijā, Vasaras svētkos, dievkalpojums ar jauniešu iesvētīšanu.

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

radio raidījums

nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

no Niegaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

PRIEKAVĒSTS

Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale
Ont. tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ikdienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

ĒRGĻU LIGZDAS

MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534 0563
S. Vasarājs

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE

Labo visāda veida automašīnas

Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS

253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)

Tel. 485-5537

Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

ALSCO - RUSSELL

Aluminum Company

ALCAN

IERĪKO UN LABO

- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (Sofits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēģus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaina logus

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai (416) 861 1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks	$13.50
J. Klīdzējs — Cilvēka bērns, rom.	$12.00
E. Kociņa — Eiropas vārtos, rom.	$13.50
D. P. Odonells — Bunkurs	$16.00
Al. Čaks — Mana mīlestība	$14.00
L. Roze - Gulbe — Jāiztur, dzejoļi	$10.00
Dr. J. Siliņš — Mārtiņš Krūmiņš, monogr.	$31.50
T. Lazdiņa — Teach Yourself Latvian	$ 9.00
Rīgas Vārtos ar 5 kartēm un 22 ilustr.	$10.00
Dr. V. Mežezers — Sirds ko dziļi iemīlēja II	$ 9.00
A. Brastiņš — Saules teiksma	$12.00
E. Ēklands — Labā diena, bērniem	$ 8.50
P. Babris — Silent Churches	$24.95
Mūsu virtuves noslēpums — recepšu krājums	$ 5.00
A. Voitkus — Svešinieki un piedzīvotāji, rom.	$ 9.50
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.50
A. Voitkus — Ogles pelnos, rom.	$ 9.00
Latvijas māksla I	$38.00
Plēpis un viņa gravūra kokā	$50.00
Latviešu mākslinieki Austrālijā	$41.50
Alb. Liepiņš — Dievs, Tēvija, pulks (1. jātn. p.)	$38.00
Dr. A. Alksnis — Hipokrats spīlēs	$15.50
Latvijas Māksla II	$48.00
Ed. Zirnītis — Andrejs Eglītis	$35.00
H. Celmiņa — Sievietes PSRS cietumos	$14.00
E. Aistars — Gaismu sauca, rom.	$13.50
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	$12.00
J. Jaunsudrabiņš — Kam dāvanas . . .	$12.50
I. Grebzde — Ziedi, mana vasara, rom.	$11.50
J. Klīdzējs — Dzīvīte, dzīvīte, rom.	$12.50
I. Gubiņa — Sidrabkāzas, st.	$11.00
K. Puriņš — Trīs ziedošie koki	$10.00
J. Babre — Brīnišķā zvaigzne	$ 8.00
Jānis Veselis, apceres	$16.50
A. Dziļums — Viršu druvas, rom.	$12.00
A. Zemdega — Toreiz Lubes dzirnavās	$10.50
V. Kārkliņš — Pie laika upes, st.	$14.00
A. Zemdega — Zem akmens zaļa zāle	$ 8.00
T. Zeltiņš — Septiņi saulrietā	$11.50
Dž. Barviks — Vilka ēnā, rom.	$13.50
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
Laiks, telpa, ļaudis I — III	$55.00
H. M. Grīvāns — Avju gans	$ 7.50
E. Žubeckis — Vīni	$18.00
E. Grīslis — Pie rokas ņem un vadi	$10.50
H. Moors — Rītdiena nekad nenāks	$ 9.70
U. Rūtiņa — Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Eglītis — Vai zini zemi . . .	$14.00
B. Lamejs — Rīgas kaķu ķēniņš	$ 9.50
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$ 9.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA — SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.

Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu

Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30 trešdienās birojs slēgts

Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.

BALTIC Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Tālr. 531-3098

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469 2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva vasādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

PAVASARA

delikatesu veikals un maiznīca

361 Roncesvalles Ave. Tel. 531 7353

Piedāvā latviešiem no pašu ceptuves pazīstamas šķirnes kūkas, maizes un dažāda veida cepumus.

Vainadziņš iedejo jau sestajā gadā

DV Hamiltonas nodaļas tautas deju kopa Vainadziņš atzīmēja savas darbības piecus gadus. 25. aprīlī Hamiltonā. Jubilejas gadā sarīkojuma programma bija ļoti bagāta, iepriecināja ne tikai tautasdejas, bet arī jaunatnes koris Jaunbalss skandēja astoņas dziesmas (bija arī Andra Dindzāna solo). Nevainojamām, dzidrām balsīm piedalījās 17 dziedātāju Daces Šmites vadībā.

Vainadziņš 14 dejotāju sastāvā nodejoja arī 14 dejas, pie kam divas dejas skatījāmies koŗa, kā arī kokļu pavadījumā. Priekšnesuma mūzikālos pavadījumus veica Dace Ozola un Andris Dindzāns, pie kam vairākas dziesmas bija jāatkārto.

Sarīkojums lieku reizi apliecināja, ka mūsu jaunieši joprojām daudzina latviešu tautasdziesmas, tautas tradicijas un tautasdejas un ka latviešu kultūra vēl dzīvos ilgi. Par to liela pateicība pienākas Vainadziņa vadītājai Baibai Šmitai - Kalējai un enerģiskajai Jaunbalss diriģentei Dacei Šmitei. Žēl, ka šo bagātīgo jauniešu sniegumu klausījās un noskatījās nepilns 100 tautiešu!

Nobeigumā rīkotāji pateicās sarīkojuma atbalstītājiem. Lielu paldies saņēma Vainadziņa dibināšanas iniciātors Jānis Gailītis — viņam pasniedza kreklu ar Vainadziņa emblēmu. Vainadziņam un Jaunbalss korim jo sirsnīgi pateicās DV nodaļas Hamiltonā priekšn. E. Dāvidsons, bet Kate Lapiņa vanadžu kopas uzdevumā pasniedza ziedus dejotājiem un dziedātājiem. Apsveicēju rindā bija Diždanča pārstāve ar ziediem. Vakaru jauki vadīja Renēte Dindzāne.

T. G.

Vīta vāra viesībām. Tel.: 491-9465.

IZIRĒ TELPAS
KLAJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

Lietprātīgi maisīti dzērieni un kokteiļi,
ja jūsu nākošās viesībās vajadzīgs
profesionāls bufetnieks
(bartenders). Lūdzu zvanīt (416) 233-9827.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Globālās DV dienas Austrālijā

PĒC VAINAGA NOLIKŠANAS PIE VAROŅU PIEMIŅAS ALTĀRA. Melburnas ev. lut. latviešu draudzes Svētā Krusta baznīcā, DV 4. globālo dienu sākuma dievkalpojumā. No kreisās — DV Austrālijas valdes priekšsēdis J. Mellēns, Latvijas vicekonsuls E. Dēliņš, DV priekšnieks J. Frišvalds un vanadžu priekšniece Austra Liepiņa.

Daugavas Vanagu rīkotās 4. globālās dienas Melburnā, šai 5000 tautiešu lielajā latviešu centrā, risinājās no 20. līdz 26. aprīlim Dzintara Veldes vadītās rīcības komitejas izkārtojumā.

Plašā sarīkojumu virkne sākās otrās Lieldienās, pirmdien, 20. aprīlī, ar kopēju dievkalpojumu Melburnas ev. lut. draudzes Svētā Krusta baznīcā. Dievkalpojumu, kopā ar prāvestu A. Grosbachu, māc. A. Buģi un prāv. S. Gaideli, piedaloties arī evaņģelistei R. Freidenfeldei, vadīja kādreizējais Latviešu leģiona mācītājs V. Voitkus. Svinīgā dievkalpojuma beigās draudze lielā pacilātībā dziedāja koŗāli Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils un Latvijas valsts himnu.

Latviešu namā notika globālo dienu sanāksmes un darba sēdes, kas, mijoties ar sarīkojumiem, turpinājās visu pārējo nedēļas laiku. DV informācijas darbam veltīto sanāksmi vadīja DV Centrālās valdes iekšējās informācijas nozares vadītāls S. Lindiņš. S. Lindiņa izklāstam sekoja CV ārējās informācijas vadītājas Austras Liepiņas plašais ziņojums par nozares darbu, kas aptvēŗ visas brīvās pasaules zemes, kuŗās darbojas DV.

Pēc tam starpbrīža pl. 18. atkal pārpildītā Melburnas latviešu nama lielajā zālē, vairāk nekā 500 apmeklētāju klātbūtnē sākās 4. globālo dienu tradicionālā DV junda. Zāles skatuvē bija sarindoti to 12 valstu karogi, kuŗās darbojas DV organizācijas nodaļas, kopā apvienojot 10,000 biedru.

Karodzniekiem ar karogiem sarindojoties skatuves priekšā, jundas vadītājs DV Austrālijas valdes priekšsēdis J. Mellēns uzaicināja klātesosos nodziedāt DV himnu — Še kopā mēs brāļi, kam iemts nebij mirt ...

Himnai izskanot, Anglijas DVF valdes priekšsēdis L. Rumba nodeva leģiona piemiņas standartu DV Austrālijas valdes priekšsēdim J. Mellēnam uzglabāšanai līdz nākamajām — piektajām DV globālām dienām.

4. globālās dienas atklāja DV priekšnieks J. Frišvalds, sakot uzrunu. Sarīkojuma beigās DV Kanadas vīru koris diriģenta A. Pērkona vadībā nodziedāja J. Vītoliņa Vakarjundu (R. Bebŗa teksts), H. Pavasaŗa Balādi par Daugavas vanagu (P. Aigars) un divas J. Norvila dziesmas — Latviešu ticība (L. Breikšs) un Jelgava (E. Luste).

Latviešu nama mazajā zālē sekoja GD mākslas izstādes atklāšana. Patīkami pārsteidza skatei iesūtīto darbu kvalitāte, kā arī lielais skaits: 61 izstādes darba izvietošanai nama mazā zāle izrādījās pārāk maza, un skati nācās paplašināt, izmantojot daļu nama kafejnīcas telpas.

Gleznotāja R. Zustera lielo dāvinājumu — simbolisko gleznu Dievs, Tava zeme deg, no Latvijas vicekonsula E. Dēliņa ar pateicību pieņēma PBLA Latvijas Brīvības Fonda vicepriekšsēdis V. Dulmanis, bet DV CV novēlēto gleznu Kurzemes cietoksnis — DV priekšnieks J. Frišvalds

Otrdiena, 21. aprīlis, globālo dienu norisē bija veltīta jaunatnei. Diena sākās ar jaunatnes saietu Melburnas latviešu namā, kur klausītāji dzirdēja trīs referātus ar tiem sekojošām debatēm, kuŗu vadītāji bija DV Austrālijas valdes jaunatnes nozares vadītāja Irija Matisone un otrs, gados jauns, adelaidietis — Pēteris Dārziņš. Referātus sniedza DV CV Jaunatnes nozares vadītājs Indulis Kažociņš (Latviešu jaunietis 2. pasaules kara sākumā), jaunatnes audzinātājs Eduards Silkains (Latviešu jauniešu garīgā seja anno 1981) un Ināra Kalniņa (Austrālijas latviešu jaunietis dzīvē un sabiedrībā). Pēc pusdienas pārtraukuma turpat notika DV jaunatnes nozares darba sēde.

Jaunatnes koncerts tās pašas dienas vakarā atkal bija pulcējis pilnu latviešu nama zāli klausītāju. Tie vispirms dzirdēja jauno Melburnas soprānu Rūtu Šķobu dziedam 3 Jēkaba Poruka dziesmas. Pēc tam pianiste Kristīne Mellēna (Džilonga) atskaņoja A. Skultes Sonatīnu, bet Nils Silkains (Melburna) uz vijoles atskaņoja E. Dārziņa Melancholisko valsi un Jāņa Mediņa Ariju. Pirmās daļas beigās Alfr. Kalniņa Balādi un A. Žilinska Preludi spēlēja pianiste Helēna Kastelāne (Melburna).

Koncerta otrā daļā klausītāji varēja priecāties par krāšņo ainu, kad skatuvē izveitojās ap 30 jauniešu krāšņos tautas tērpos, lai sāktu līzes Jaunbērziņas (Sidneja) sakārtoto tautas dziesmu uzvedumu Brāļīt's savu īsto māsu.

Trešdien, 22. aprīlī, latviešu nams piederēja vanadzēm, kas tur pulcējās savā globālajā salidojumā, bet vakarā nama lielo — atkal klausītāju pārpilno! — zāli dziesmām trīcināja DV Kanadas vīru koris.

Ceturtdien, 23. aprīļa rītā, DV Kanadas vīru koŗa dalībniekiem latviešu nama priekšā kāpjot autobusos, lai dotos koncertēt uz Adelaidi, Balaratu, Kanberu un Sidneju, latviešu namā J. Braunšteina vadībā sēžu telpā sākās DV Centrālās valdes sēde. Ceturtdienas vakarā latviešu nama skatuvē risinājās Alfrēda Dziļuma lugas izdotie izrāde Ievas Kalnas režijā un Melburnas jaunāku un vecāku aktieŗu tēlojumā. Dekorācijas izrādes septiņām drāmatiskajām ainām bija darinājis Ojārs Bisenieks.

Piektdienas, 23. aprīļa, vakarā plašajā Kamberveias pilsētas nama koncertzālē bija izkārtots Austrālijā vēl nebijis notikums — vairāk nekā 90 baŗu liela vīru koŗa koncerts, pulcinot dziedātājus un diriģentus no visām Austrālijas vīru dziesmotajām vienībām. Piedalījās DV Adelaides nodaļas vīru koris Daugava (diriģents S. Līvmanis), DV Melburnas vīru dubultkvartets Kursa (dir. J. Pomers), Melburnas abu jaukto koŗu (Rotas un Dziesmuvaras) vīri, DV Sidnejas nodaļas vīru ansamblis Dziesmu gars (dir. E. Kalums) un Sidnejas latviešu vīru koris. Koncerta solisti bija Velta Liepiņa Bērziņa (soprāns), Genoveva Janmeija (soprāns), Ēriks Kuikulītis (bass) un Arvīds Lucis (tenors). Pianiste — nenogurdināmā DV Džilongas nodaļas jaunā vanadze Kristīne Mellēna.

GD programmā iespiestajiem vārdiem runājot: „Ticēsim, ka šis notikums Austrālijā kļūs par skaistu tradiciju!''

Sestdien, 25. aprīlī, paredzētā varoņu godināšana kļuva vēl nozīmīgāka ar Austrālijas atvaļināto karavīru organizācijas ielūgumu DV globālo dienu dalībniekiem piedalīties Austrālijas nacionālajā varoņu piemiņas dienā — Anzaku parādes sojojumā cauri Melburnai. Šai sakarībā rīcības komiteja nolēma sestdienai paredzēto svētbrīdi pie latviešu krītušo varoņu piemineķļa Foknera kapsētā atlikt uz svētdienas rītu, bet sestdienas priekšpusdienā aicināt GD dalībniekus pulcēties Anzaku dienas parādē, ejot aiz Latvijas sarkanbaltsarkanā karoga. Tā 80 latviešu bij. karavīri un citi tautieši pirmo reizi kļuva par dalībniekiem Anzaku dienas parādē, kuŗas dalībnieku skaits tuvojās 50 tūkstošiem, un vēlāk atbalsojās arī televīzijas un radiofona raidījumos un laikrakstu slejās.

Pēc parādes tās dalībnieki un pārējie tautieši no Melburnas karā kritušo piemineķļa (Shrine) varēja doties tieši uz latviešu namu, kur pl. 14 sākās GD referātu pēcpusdiena. Tajā DV CV jaunatnes nozares vadītājs Indulis Kažociņš runāja par tematu Grāmatniecība un jaunatne trimdā, bet viņa izteikumus paneļa diskusijās vēlāk apskatīja vanadžu priekšniece Austra Liepiņa, gaidu pārstāve un Melburnas universitātes studente Māra Baumane, redaktors Aleksandrs Zariņš un LAAJ ārpusskolas izglītības nozares vadītāja Anna Ziedare.

Svētdien, 26. aprīlī, GD dalībnieki gan autobusos, gan privātās mašīnās no latviešu nama vispirms devās uz Foknera kapiem, kur DV priekšnieks J. Frišvalds pie latviešu karā kritušo piemineķļa nolika vainagu. Pēc tam svētbrīža brauciens devās tālāk uz DV Melburnas nodaļas lauku īpašumu Monbalkas Vanagiem, kur svētdienas pēcpusdienā risinājās sirsnīgas atvadu svinības.

Svinīgās jundas dalībnieki DV 4. globālo dienu atklāšanā Austrālijā.

Melburnas Sv. Krusta baznīcā DV 4. globālo dienu iesākumā piedalījās (no labās) māc. V. Voitkus, prāv. S. Gaidelis, Voitkus, prāvs. S. gaidelis, prāv. A. Grosbachs, māc A. Buģis un evaņģeliste R. Freidenfelde.

Kongress labas sadarbības zīmē

ALAs 30. KONGRESS LOSANDŽELOSĀ

ALAs 30. kongresu atklāja 1. maijā Sheraton Universal viesnīcā Ziemeļholivudā pie Losandželosas. Pēc māc. E. Caunes vadītā svētbrīža, kongresa ricības komitejas priekšsēža A. Reina un ALAs priekšsēža J. Riekstiņa apsveikumiem un ASV un Latvijas valsts himnas, kongresa delegātus uzrunāja Latvijas sūtniecības vadītājs A. Dinbergs un PBLA valdes priekšsēdis I. Spilners. Kongresa dalībniekus vēl sveica T. Kronbergs no LNAK, Latvijas goda konsuls Losandželosā L. Andersons u.c. Rakstveida sveicieni bija no ASV prezidenta R. Rēgena, archibīsk. A. Lūša, ALAs goda priekšs. P. Lejiņa, u.c.

Par kongresa priekšsēdi ievēlēja A. Reinu, vicepriekšs. I. Gravu, U. Gravu un A. Spārniņu, par sekretāriem I. Dižgalvi, A. Hofmani un I. Pubuli. Par kongresa goda priekšsēdi ievēlēja A. Gulbi. Pēc kongresa vadības ievēlēšanas un darba gaitas pieņemšanas sākās kongresa otrais cēliens — ALAs valdes priekšsēža un citu amatpersonu ziņojumi, kā arī debates par ALA, PBLA un LBF darbību. — Ziemeļkalifornijas DV apv. delegāts T. Sīlis interesējās par PBLAs inkorporāciju un vai tas neierobežos PBLA politisko darbību. PBLA priekšsēdis I. Spilners paskaidroja, ka darbs politiskā laukā būs iespējams arī pēc inkorporācijas ar bezpeļņas organizācijas statusu. — Latvju enciklopēdijas papildinājuma darbs ir tik tālu pavirzījies uz priekšu, ka pirmo sējumu šogad cer nodot iespiešanai.

Pirmās kongresa dienas vakarā Losandželosas Latviešu namā bija vakariņas un sabiedrisks vakars ar jautru programmu režisora A. Tipāna vadībā.

Otrās dienas agrā rīta stundā latviešu baznīcu piepildīja delegāti un viesi. Delegātu skaits kopš iepriekšējās dienas bija pieaudzis par trim, un kongresa otrā dienā bija 104 delegāti ar 119 mandātiem. Izrādījās, ka dažiem delegātiem bija mandāti vairāk nekā no vienas organizācijas. Tā kā ALAs statūti nav sevišķi skaidri šinī jautājumā, tad mandātu komisija ieteica pieņemt visus mandātus. Šādam nokārtojumam pretojās daži delegāti ar PBLA priekšsēdi I. Spilneru priekšgalā. Balsojot tomēr kongresa delegāti pieņēma ar četrkārtīgu balsu vairākumu mandātu komisijas ieteikumu.

Kongresa pēdējā dienā dzirdēja izsakāmies, ka balsojums par mandātiem esot bijis vissvarīgākais kongresā, jo tas esot nepārprotami pierādījis, ka vairums kongresa delegātu esot miera un izlīdzinājuma meklētāji un ka tie neatbalstīšot agresīvos. Kongress Losandželosā esot kļuvis par vienu no vismierīgākajiem un saskanīgākajiem ALAs kongresiem.

Nacionālpolītiskie jautājumi, kas bija paredzēti apspriešanai, pārsniedza ducis tā pēc mandātu disputā zaudētā laika katra jautājuma apspriešanai atlika tikai nedaudzas minūtes. Lielāko daļu no ierosinājumiem pārrunāja atsevišķā darba komitejas sēdē. Kopējā sēdē pārrunāja tikai latviešu tautas tiesību aizstāvēšanu un apspiestības atgādināšanu starptautiskajās konferencēs. 14. jūnija deportāciju 40 gadu atceri, dažādus jautājumus, kas saistīti ar notikumiem Polijā un tā sauc. kara noziedznieku izmeklēšanas komisijas darbību ASV. Bija ieteikums sagatavot filmu vai arī video lenti par latviešu tautas iznīcināšanu un tad panākt, lai sagatavotos materiālus varētu izrādīt ASV televīzijā sakarā ar deportāciju atceri. I. Spilners ierosināja ziedot Amerikas Poļu Kongresam $1000 — no Latvijas Brīvības fonda līdzekļiem, lai tā parādītu, ka latvieši atbalsta poļu tautas cīņu par brīvību. Ierosinājumu pieņēma ar aklamāciju.

Pirms dažādas darba komisijas aizgāja atsevišķās sēdēs pa vairākām Latviešu nama telpām, kongresa goda priekšsēdim A. Gulbim pasniedza atzinības rakstu „par sevišķiem sasniegumiem latviešu sabiedriskā dzīvē".

Nacionālpolītiskā darba komisija, ko vadīja V. Klīve, savus ierosinājumus bija definējusi 18 punktos. Tie nosūtāmi tālāk attiecīgām ASV valdības iestādēm. Nacionālpolītiskā darba komisijas ierosinājumus pieņēma, nevienam nebalsojot pretī.

Kultūras darba komisija, ko vadīja K. Sventeckis, savos ierosinājumos aicināja izveidot koncertapvienības visur, kur iespējams, centrālo kultūras dienu vietā rīkot vietējās, 18. novembrī atbalstīt latviešu rakstniekus un māksliniekus, sadarbībā ar apgādiem sekmēt latviešu grāmatu izplatīšanu.

Izglītības darba komisija, ko vadīja A. Lejiņa, savu ziņojumu bija ietvērusi piecās rezolūcijās un vairākos ierosinājumos. Tās deklarēja atbalstu latviešu valodas studiju pasākumam pie Rietummičigenas universitātes, kā arī aicināja ziedot latviešu studentu mītnei pie minētās universitātes. Pirmais savu ziedojumu — $1000 nodeva ALAs valdes priekšsēdis J. Riekstiņš. Pēc tam ziedojumi strauji auga, un kongresa pēdējā dienā pārsniedza $15,000.

Administratīva darba un finanču komisija, ko vadīja V. Kārklis, ierosināja nepagarināt ALAs ievēlēto amatpersonu amata laiku un ieteica dažus statūtu grozījumus, pēc kuru pieņemšanas skaidrāk būtu definēta arī mandātu piešķiršana. Šos ierosinājumus, tāpat kā visus iepriekšējo darba komisiju ierosinājumus, pieņēma. Pieņēma arī balansētu budžetu 1981. gadam. ALAs administratīvajam darbam un dažādiem projektiem ir kopā paredzēti $175,000 ienākumos un izdevumos, bet ja ieskaita arī fondus, tad $255,000.

Aizklāti balsojot par J. Riekstiņu, vienīgo kandidātu ALAs priekšsēža amatam, bija nodotas 100 balsis, pret 13. Divi atturējās, un 4 balsis bija nederīgas. Par priekšsēža vietnieku ar aklamāciju ievēlēja O. Pavlovskis, par viceprieksšēžiem M. Manteniekū, kas, tāpat kā J. Kramēns, saņēma 83 balsis, A. Lejiņu (82 balsis), I. Reinu (75), Z. Freivaldi (74), I. Mičulu (68), K. Sventecki (65), M. Janševicu (63), A. Braunfeldu (61) un T. Aldzeri (61). Kandidātos paliek L. Ruperte un G. Zeidenbergs, kas abi saņēma 58 balsis. V. Klīve vairs nekandidēja. J. Kramēns ir pirmais ASV dzimušais, kas ievēlēts ALAs valdē. Ar aklamāciju par sekretāru ievēlēja A. Blodnieku, par sekretāra vietn. A. Jansoni, par kasieri V. Kārkli un par kasiera vietnieku R. Līdumu. Revīzijas komisijā ievēlēja U. Kariņu (76 balsis), E. Dunduru (71) un L. Pogaini (69). Revīzijas komisijas kandidāts ir Tupešu Jānis, kas saņēma 58 balsis. Par Kultūras fonda priekšsēdi ar aklamāciju ievēlēja L. Reiteru.

Garākas pārrunas kongresā izraisīja J. Dimanta, jr. Latvijas Brīvības fondam iesniegtais rēķins par $2000, kas izdoti pirms apmēram četriem gadiem par dažādu materiālu sūtīšanu un ko revīzijas komisija ieteikusi nokārtot. U. Grava domāja, ka rēķins nav maksājams, jo materiālu izsūtīšanai neesot bijusi fonda akcepta, liela daļa no sūtījumiem esot aizgājusi uz vecām nederīgām adresēm un sūtījumu izdevumu segums esot bijis pieteikts kā ziedojums. Revīzijas komisijas ieteikumam tomēr radās vairāki aizstāvji.

Kongresa pēdējo darba cēlienu Sheraton Universal viesnīcā ievadīja māc. Vaskis ar lūgšanu. Šinī cēlienā apskatīja ALAs nākotnes darbības plānus un pārrunāja dažādas problēmas gan Apv. baltiešu komitejas personālā, gan arī sadarbībā ar kaimiņu tautām. Bija dzirdami aicinājumi arī uz nākošo ALAs kongresu.

Kongresa prezidijs Losandželosas sanāksmē.

Pārsteigumu lielam vairumam kongresa dalībnieku sagādāja R. Jankava ziņojums, ka par studentu mītnes būvēšanas plāniem pie Rietummičigenas universitātes Kalamazū latviešu organizācijas Kalamazū pilsētā uzzinājušas tikai no laikrakstiem. Pat ALAs priekšsēdis, kas tur nesen esot viesojies, neesot neko teicis. Viss tas zināmā mērā esot sarūgtinājis Kalamazū latviešus. Neesot pārbaudītas arī citas mītnes novietojuma iespējas. Neviens kongresa dalībnieks neapstrīdēja R. Jankava ziņojuma pareizumu.

ALA priekšsēdis paziņoja valdes pienākumu sadalījumu. — Kultūras biroja vad. un vicepriekšsēdis ASV vidienē — K. Sventeckis, aprūpes biroja vad. M. Janševics, iekšējās informācijas bir. vad. I. Reina, vicepriekšsēdis rietumu apgabalā I. Mičuls, ārējās inf. biroja vad. I. Mantenieks, Vicepriekšsēdis austrumu apgabalā A. Braunfelds, biedrzine Z. Freivalde, izglītības bir. vad. A. Lejiņa, jaunatnes J. Kramēns un sporta T. Aldzeris. L. Ruperte būs priekšsēža asistente.

Tālākajā darba gaitā kongress pieņēma iepriekšējā dienā ierosināto rezolūciju par t.s. „kara noziedznieku" izmeklēšanas komisiju. Rezolūcija ir tomēr nedaudz grozīta un tieši nepieprasa šīs komitejas likvidēšanu. Pieņēma arī I. Galiņa ierosināto rezolūciju, kas prasa Latvijas valsts dibināšanas atceres atzīmēšanu tieši 18. novembrī, kad latvieši paliktu mājās no darba vai skolas. Diezgan garas debates radās par rezolūciju, kas prasa Raiņa un Aspazijas Fondam publicēt pārskatus par pieminekļa celšanas izdevumiem. Šo rezolūciju ar grozījumu pieņēma, vienam delegātam atturoties un 11 delegātiem balsojot pret pieņemšanu. Ar aklamāciju pieņēma vēstuļu tekstus ASV prezidentam un ārlietu ministram, kā arī pateicību kongresa ricības komitejai. Beigu vārdā ALA priekšsēdis vēl pateicās delegātiem, un kongresa vadītājs A Reins konstatēja, ka delegāti parādījuši lielu sirsnību un draudzību.

K. K.

Mūžībā aizsaukts

Ādolfs Rupšenieks

dzimis 1909. gada 21. jūlijā Rīgā,
miris 1981. gada 17. maijā Toronto.

Izvadīšana 22. maijā no Rosar-Morrison bēru nama.

Dzimtenē vēji sērīgi pūš,
Svešajā zemē beidzās tavs mūžs
Ticot brīvības rītam.

Piemiņā sēro
tautieši Toronto

Latvijas aviācijas pulka novērotājs lidotājs

virsleitnants **Kārlis Kaguss**

dzimis 1905. gada 10. martā Valkas apriņķī,
miris 1981. gada 11. aprīlī Bad Oeynhausen, Vācijā.

Viņu piemin
Aviācijas pulka bijušo karavīru saime.

TAUTAS SKAITĪŠANA KANADĀ. KAS TĀ IR, KO NOZĪMĒ UN KĀDĒĻ MUMS TĀ VAJADZĪGA.

TAUTAS SKAITĪŠANU IZDARĪS 3. JŪNIJĀ.

Katrus piecus gadus Kanadas valdība izdara tautas skaitīšanu, interesējoties par iedzīvotāju ģimeni, apmešanās vietu (dzīvokli), ienākumu, izglītību un citiem jautājumiem, uz kuŗiem atbildes vajadzīgas turpmākai ekonomijas plānošanai. To dara, lai atzīmētu daudzās pārmaiņas, kuŗas notikušas šai zemē.

Ir svarīgi, lai valdībai būtu pēdējās ziņas par dažādām etniskajām grupām, kuŗas tagad dzīvo Kanadā, jo programmas, kas izstrādātas šīm personām, balstās galvenokārt uz tautas skaitīšanā gūto informāciju.

Tautas skaitīšanas pārstāvis jums nodos veidlapu, kuŗa izpildāma kādam ģimenes loceklim. Tautas skaitīšana ir Kanadai tik nepieciešama, ka likums paredz veidlapu rūpīgu izpildīšanu 1981. g. 3. jūnijā. Tas pats likums nodrošina, ka jūsu atbildes būs pieejamas tikai zvērinātiem tautas skaitīšanas pārstāvjiem, kuŗi nedrīkst tās tālāk izpaust. Neviens cits, un neviens valdības departaments nevarēs ieskatīties jūsu personiskās atbildēs uz dotajiem jautājumiem. Publicēs tikai kopējas summas, apvienojot jūsu sniegtās ziņas ar tām, ko devušas pārējās ģimenes.

Ja jums būtu kādas grūtības veidlapu izpildīt, varat mums piezvanīt (tel. numurs dots uz veidlapas).

Pa lielāko tiesu jums varēs palīdzēt ierēdnis, kas pārzina jūsu valodu.

Ja jūs līdz 1. jūnijam vēl nebūtu veidlapu saņēmis, uzgrieziet O (telefonisti) un pieprasiet Zenith 0—1981. Tad atstājiet savu vārdu un adresi un jums veidlapu piegādās.

Informācija, kas gūta tautas skaitīšanā, ir jo īpaši nepieciešama jauniebraucēju nākotnes plānošanai Kanadā. Jūs pats varat palīdzēt, gādājot, lai jūsu veidlapa rūpīgi tiktu izpildīta un iesniegta atpakaļ 3. jūnijā.

Kā vienam no šās zemes iedzīvotājiem, jums jāpiedalās tautas skaitīšanā.

TAUTAS SKAITĪŠANAS DIENA IR 3. JŪNIJS.
IESKAITIET ARĪ SEVI!
STATISTICS CANADA

Canada 1981 Census of Canada Recensement du Canada de 1981

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(turpinājums)

Lāga vīrs Mūds nu padevīgi tecēja kā sīks kukainītis, kuŗam atmešanās zaru bija nocirtis noslēpumainais Čarlijs.

Reiz viņš man atzinās, ka derētu pašam pārbaudīt to, kas it kā melsts par austrumu paradīzi. Lai atgrieztos pie saprāta un īstenības, es viņam to no sirds novēlēju. Dziļā aizmugurē dzīvojot, strādājot mierā un pārpilnīgā dzīvē, nevienam nevar būt pareizs priekšstats par to, kas īsteni norisinās frontes līnijā.

Kad sanācām kopā, vai nu tas bija rītos pirms darba sākšanās vai pusdienas pārtraukumā, nekad mūsu pulciņā neredzēja Čarliju. Viņš turējās savrup, likdamies vairāk draugos ar inženieŗiem nekā ar mums. Tas jau vien liecināja, ka viņš sevi ieskatīja par pārāku, varbūt arī vairāk ieredzētu, kaut gan visi ielpojām vienus un tos pašus putekļus, tā pamazām bojādami veselību. Tīrāks gan bija gaiss vadītāja un inženieŗu darba telpās. Viņi tikai par retam atstāja tās, nākdami pārbaudīt mūsu darbu vai arī pavērodami, cik tas sekmīgs. Bet neviens nevēlējās saredzēt to, kas bija jāredz: sicīliešu slaistīšanos. Likās, ka arī inženieŗi bija pieraduši pie viņu kūtruma, jokoja ar viņiem un neuztraucās, ja darbs nebija labi un laikā paveikts.

Sicīlieši tomēr allaž urdēja un bija neapmierināti: katrā izdevīgā gadījumā prasīja paaugstinājumus, mētādami visādus iemeslus. Un arī šai ziņā tiem bija sekmes: īsā laikā viņi panāca to, ko es biju ieguvis ar savu daudz ilgāko izdienu, un es šos darba biedrus klusībā sāku nicināt. Tas pašam sāpēja un bojāja labsajūtu, bet no šīs rīcības es vairs vaļā netiku. Varbūt tā bija nerakstīta likumība svešajās mājās, ka dažkārt sliktāki strādnieki pārvirzās pāri tiem, kas savu darbu veic ar uzslavu un tajā iegulda labāko no savas mākas un darba apziņas.

Manas draudzības saites tādēļ izauga stiprākas satiksmē ar vācu izcelsmes techniķi Kunneru, ar kuŗu varēja saprasties, parunāt un daudz ko atklāt no savām domām. Viņš bija no Ķelnes, arī iecelojis jaunajā krastā, lai iekārtotu turīgāku dzīvi, pēc kādas daudzi tīkoja, ja dzimtajā zemē bija klājies grūtāk. Kunners bija stalta auguma, tuvu sešdesmitajiem, gaišiem, gludi sukātiem matiem un zilām, laipnām acīm. Uzņēmīga un noteikta rakstura, ar atslēdznieka amatu.

Jau savā zemē Kunners bija pārdzīvojis smagus sabiedroto gaisa spēku uzbrukumus vēsturiskai Ķelnes pilsētai un kādā uzlidojumā zaudējis arī savu ģimenes mājiņu. Nebūdams dzeltenai partijai piederīgs, viņš tomēr iestājās par kārtību, taisnību un tiesībām, kas tik raksturīgs vācu tautai. Karš bija sapostījis ne tikai viņa zemi, bet arī paša dzīvi, kādēļ tas raudzījās pēc jaunām iespējām un drošības sajūtas, kaŗa beigās vēršot skatu uz Lielbritaniju.

Taču nekādi paradīzes vārti viņam neatvērās un, īsu laiku sabijis britu zemē, viņš no tās izceļoja uz Kanadu. Pāris gados arī tur netika veicies kā darba iespēju, tā svešas valodas dēļ. Atlika viena robeža, kuŗu pārbraucot, viņš iekļuva dažādu iespēju zemē. Sākumā saistījies uzņēmumā, kas gatavoja materiālus ceļu būvēm un to uzturēšanai kārtībā. Tur mala dolomīta iežus, radušos beigu produktus, izmantojot ielu un šoseju virsmas izveidošanai un nostiprināšanai. Tur gatavoja arī dažāda izmēra cementa caurules caurtekām un novadgrāvjiem. Taču viss šis darbs norisinājās milzīgā biezu putekļu mākonī, un apkārtnes iedzīvotāji vairākkārt bija rosinājuši sūdzības, ka viņiem pietrūkst elpas, jumti un visas lietas mājas ārpusē pārklājoties ar asu un kodīgu putekļu kārtu. Bet šie ļaudis neko nepanāca, jo uzņēmums kā pirmais bija nostiprinājis savas tiesības, iepircis lielu dolomīta iežu platību un to izstrādāja visādos materiālos, kuŗu mūžīgais sabiedrotais bija piekvēpušais gaiss. Beigās arī Kunneram tas šķita par smagu. Laboratorija gaisa tīrības ziņā bija tikai par dažādām pakāpēm labāka, un tā Kunneram viņa putekļiem iezīmētais ceļš nebūt neizbeidzās. (Turpinājums sekos.)

(22. turpinājums)

Arī Grendzes lomas tēlotājam Kalumam jau bija savs piemērots uzvalks ar Ainas izmeklēto sarkano kakla saiti, kas šoreiz likās īsti piemērota.

Džoness bija izklājis uz grīdas lielu dekorāciju drēbi un visapkārt novietojis krāsu podus. Viņš gleznoja Rīgas siluetu. Pāri Daugavai pacēlās baznīcu torņi un namu rindas ar Rīgas pili. Viņš ilgu laiku domāja, vai tornī, kur agrāk karājās prezidenta standarts, likt tagad okupantu sarkano karogu? Pēdīgi izšķīrās atstāt tikai karoga mastu vien, jo neviens nevarēja pateikt, kāds karogs tur būs uzkarams pēc desmit vai divdesmit gadiem. Tas būs fons visai izrādei, kas pārcels skatītājus divdesmit pirmajā gadsimtā.

Georgs Grence lūkojās lielajā zīmējumā, kurā Džoness ar otu ievilka vēl dažas līnijas Rīgas vecajā sejā un iezīmēja virs torņiem baltus mākoņus un Daugavas ūdeņos zilganas ēnas. Grenci pārņēma skumjas, iedomājoties, ka viņš pēc divdesmit gadiem jau būs kļuvis nevarīgs vecītis, kas pavadījis jauniešus uz Rīgu. Tā gulēja turpat pie viņa kājām, divdesmit pirmā gadsimta Rīga!

Grence klusēja un skatījās lielajā zīmējumā. Viņš sāka savu gaŗo braucienu. Abas jauniešu brigādes saformētas, vienā zēni, otrā meitenes. Lidlaukā ieradies izvadīt krievu konsuls ar savu sekretāru, kas no gaŗā saraksta izsauc un atzīmē braucēju vārdus.

„Kāpēc nav karoga virs Pionieŗu pils?" viņš pārsteigts jautā, vērodams, ko Džoness tur krāso.

„Karogu uzvilksim, kad būsim Rīgā," Džoness pagriezies smaida un atliec nolīkušo muguru.

Abas brigādes dodas ceļā.

Komjaunietes ieradušās sagaidīt tālos ciemiņus. Viņas tērpušās raibos vienveida tērpos, kur no etnografijas maz kas redzams, it kā nupat būtu nokāpušas no dziesmu svētku skatuves. Varen plaša mana zeme dzimtā! Tās ir jaunās latvietes, ne vairs nacionālas arī pēc formas. Kā ar to sociālo saturu? domā Grence. Laikam pagaisis kā viens, tā otrs. Drūms uzraugs visu laiku klusē un vēro. Viņš lielākas dzīvības zīmes izrāda tikai tad, kad komjaunietes uzsāk izmeklētus dialogus ar iebraukušajiem jaunekļiem.

Kultūras sakaru komitejas vīri nav ieradušies. Vai šādas komitejas nebūtu vairs vajadzīgas? Par to Grencem vēl nav īstas skaidrības. Jauniešus uzņem Pionieŗu pilī. Ieradies arī kāds komisārs. Viņš nevainojami runā latviski, jo jaunībā pāris gadus mācījies Minsteres latviešu ģimnazijā, darbojies Rietumvācijas jaunatnes organizācijā, tad aizbraucis uz Plašo. Tagad jau nosirmojis. Viņš no Latvijas vēstures atceras, ka Rīga dibināta 1201. gadā. Dibinātājs, protams, bijis krievs, kā gan citādi? Bīskaps Alberts lai pastāv pie ratiem.

Nu Rīga sagatavojusies svinēt savu 800 gadu jubileju, kad pasaule raksta 2001. gadu. Jaunie kungi to ietērpuši sarkanos brunčos. Dziesmu svētki veltīti šai lielajai atcerei. Liks vēl atlikušajiem latviešiem paslavēt lielo un draudzīgo krievu tautu.

„Rīga klusē, tikai mūžīgais var klusēt." Vai tā ir? Vai visiem latviešiem jau aizsietas mutes? Jaunieši liks sevi manīt. Nokāps ellē un prasīs savu tiesu. Kur ir mūsu tauta? Tā jautā Rīga, tā jautās iebraukušie jaunieši. Rīgas komisārs klusē.

Rīgas pils ir sagandēta. Tur izkārti sarkanie karogi un Rīgas jubilejas saukļi krievu valodā. Vai vēl ir kāds, kas latviski lasa?

„Lasa, tikai baidās," Rīga atbild.

„Vai tu zīmēsi šos saukļus?" kāds jautā Džonesam.

„Pie velna!" viņš izsaucas un triec savu otu krāsu podā. Tad piekrāso Rīgas pils torņa mastam Latvijas karogu, tumši sarkano ar balto svītru pa vidu un iezīmē lielus gada skaitļus 1201.—2001. ar cīparu 800, kuŗam apvelk apkārt ozollapu vainagu.

„Nekādas niekošanās vairs ar lētām spēlītēm!" vecais Džoness ir noskaities. „Lugas ideja pilnīgi jāpārveido. Mēs esam niekojušies jau četrdesmit gadus."

Jauniešu sejas ir nopietnas. Nevienam nav žēl lomu iestudēšanai līdz šim patērētais laiks. Izrādi var novilcināt, ja ir cits labāks, ko likt vietā.

„Jūdz to zirgu, kas balsis un atbalsis izvadā!" aicina dzejnieks.

Jaunais trauksmes zirgs sāk savu aulojumu. To nespēj vairs aizkavēt ne tālumi, ne gadi.

Pēc dažām nedēļām jaunieši pārveidoto lugu jau varēja izrādīt. Tās sauklis bija: „Paceliet karogu augstā kalnā!" Tautas nama lielā zāle izrādes dienā bija pārpildīta. Visi sanākuši skatīties, ko nu mūsu jaunieši izrādīs? Vai atkal sāpinās mūsu vecāko paaudzi?

Kad priekškars paceļas, skaļrunī atskan: „Rīga dimd!" Vecākie ļaudis atminējās, ka tāds bija arī Rīgas radiofona signāls, kas atskanēja trijos balsienos un tad maiga sievietes balss pavēstīja: „Rīga, Madona, Kuldīga, Liepāja"... Četri raidītāji, kas ar savu vilni nosedza visu Latvijas zemi. Angļiem bija vienkārši trīs sausie piesitieni: „BBC — British Broadcasting Corporation", divi īsāki un viens gaŗāks, it kā kāds pieklauvētu pie durvīm ar dūrē savilktiem kaulainiem pirkstiem. Arī to atminējās mūsu vecās paaudzes radio klausītāji, kas šos signālus mēģināja uztvert visu Baigo gadu un kaŗa gadus, cerēja un pievīlās.

Dekorātīvajā zīmējumā virs Rīgas pils bija redzams sarkanais karogs ar sirpi un āmuru, ko apspīdēja sarkana gaisma. Trakais Džoness, viņš šo karogu tomēr uzzīmējis! brīnījās teātŗa spēlētāji aizkulisēs. Tad skatuve uz brīdi satumsa, un kad uzdegās gaisma, kāds pa pieslietajām kāpnēm nonesa sarkanā karoga zīmējumu, ko turpat uz skatuves daži jaunieši sadedzināja. Tā vietā palika Latvijas nacionālais karogs, ko apmirdzēja spilgts gaismas stars. Džoness šo sākuma ainu bija labi izdomājis, uzzīmēdams abus karogus un nacionālo nosegdams ar sarkano, kuŗu viegli varēja noņemt, radot karogu apmainīšanas illūziju. Tanī pašā brīdī aiz skatuves atskanēja: „Tev mūžam dzīvot, Latvija!" Publika ilgi aplaudēja.

Nākošajos cēlienos un ainās skatītāji uzzināja, ka dziesmu svētkos latvieši nav dziedājuši krievu dziesmas, bet vairākas reizes atkārtojuši iemīļotās latviskās un beigās kopā ar publiku trīs reizes nodziedājuši Dievs, svētī Latviju!

Georgs Grence-Skobeļevs otrā dienā atrasts noslīcis Rīgas kanālī. Iespaidīga bija lugas pēdējā aina, kad Grenci bez dzīvības uznesa uz skatuves un pāri tam brīvās pasaules un apspiestās Latvijas jaunieši, sadevušies rokās, izsaucās: „Jūdz to zirgu, kas balsis un atbalsis izvadā!"

Uz izrādi bija ieradies arī mācītājs Linards Pastalnieks.

(Turpinājums sekos.)

Valdis Mežezers

Dzimtenē dzeguze kūko

Tālu manā pusē dzimtā
Kūko dzeguze tur tā
Balsī žēlā nenorimtā
Ausmā un vēl saulrietā.

Skan un skan tās kūkošana
Mežos, druvās, pakalnos.
Posta mākta zeme mana.
Ko tai rīta dienas dos?

Tur uz manu dzimto pusi
Kā lai tagad aiziet spēt?
Sirds — tā vien nav nogurusi
Tālo putnu sadzirdēt.

Edmunds Zirnītis septiņdesmitgadnieks

Baltologs, dzejnieks un esejists Edmunds Zirnītis 28. maijā sasniegs 70 mūža gadus. Kaur ar rakstniecību sācis nodarboties jau dzimtenē, Latvijas brīvības gados, būdams vēl students un vēlāk skolotājs, taču trimdas laikā Edmunda Zirnīša literārais sniegums ievērojami sakuplojis. Bez rakstiem mūsu trimdas latviešu žurnālos un laikrakstos, Zirnītis sarakstījis arī vairākas esejas par mūsu ievērojamākiem dzejniekiem un prozas rakstniekiem. Te vispirms būtu pieminama Edmunda Zirnīša Teiksma par Andreju Eglīti, ko 1981. gada sākumā izdeva Vaidavas apgāds Linkolnā, ASV. Šo vairāk nekā 500 lappušu biezo grāmatu sevišķi atzinīgi novērtējuši redaktors J. V. Strautnieks žurnālā Ceļa Biedrs un redaktors Kārlis Rabācs — laikrakstā Laiks. J. V. Strautnieks recenziju nobeidzis ar šādiem vārdiem: „Šādai grāmatai līdzinieki katru dienu, pat katru gadu, nerodas un nedzimst. Tā ir katrā ziņā notikums!" Bez tam J. V. Strautnieks vēl saka: „Droši jāteic, kā grāmata būtu jālasa visiem, kas vēl latviski mīl un prot lasīt, kam viņu „gara barība" nav noslīdējusi līdz nožēlojamam, seklam televīzijas programmu līmenim. Tā būtu jāliek mūsu jaunatnes rokās un pa nodaļai — skolotāju sapratīgā vadībā un ar viņu paskaidrojumiem — obligāti jālasa mūsu skolās."

Kārlis Rabācs šo Edmunda Zirnīša Teiksmu nosaucis par literātūrvēsturisku. „Tās izcilā vērtība ir materiālu savākšana par dzejnieku Andreju Eglīti no viņa bērnības līdz pēdējam laikam, un šo materiālu sakārtošana un izvērtēšana tā, lai paplašinātu un padziļinātu dzejnieka daiļrades un nacionālpolītiskās darbības uztveršanu un izpratni."

Bet augstāk pieminētās teiksmas par Andreju Eglīti Edmunds Zirnītis pēdējos gados pasācis un jau pabeidzis esejas par vairākiem citiem mūsu ievērojamākiem dzejniekiem un prozas rakstniekiem. Zirnītis rakstījis arī recenzijas par jauniznākušajām grāmatām. Apcerējis mūziķus, gleznotājus un tēlniekus, un publiskos sarīkojumos skandējis savus dzejoļus un referējis par atsevišķu rakstnieku dzīvi un darbību latviešu literātūrā.

Pārkāpjot septiņdesmitam gadu slieksnim un ieejot astotajā gadu desmitā, novēlēsim jubilāram spēku un izturību turpmākajās darba un gadu gaitās, un lai viņa darbiem rastos izdevēji un grāmatām netrūktu lasītāju.

Daudz baltu dieniņ un darbošanās prieku!

Edv. Tūters

Anšlavs Eglītis

,,Sevišķā ārstēšana''

No visām Austrumeiropas valstīm, kuŗas 2. pasaules kaŗa beigās rietumu sabiedrotie atļāva okupēt krieviem, vienīgi Dienvidslavijai izdevies atvairīties no krievu virskundzības un satelīta valsts negoda. To panāca komūnistiskā diktātora Tito kareivīgā nostāja un arī tas, ka Dienvidslaviju no Krievijas atdala Ungārija, Rumānija un Bulgārija. Ja krievi gribētu Dienvidslaviju okupēt, tiem būtu jāšķērso pieminētās valstis, kas radītu nepatīkamus un nepārredzamus politiskus sarežģījumus.

Tito iedzīvināja Dienvidslavijā ,,sociālismu'', izrēķinādamies ar saviem politiskajiem pretiniekiem ar komūnistiem parasto mežonību un nežēlību. Bet, uzturot diezgan ciešus sakarus ar rietumiem, Dienvidslavijas režīms pamazām mīkstinājās. Lai gan, tāpat kā Krievijā, arī Dienvidslavijā valsts pilnīgi pārvalda un diriģē kultūras dzīvi, un propagandas dzirnavas nemitīgi maļ savu maļamo, tomēr ir pieļauta arī zināma režīma kritika. Kad jau 1953. g. kādreizējais partizānu ,,ģenerālis'' Milovans Džilass sanāca naidā ar partiju, publicēdams arī rietumos labi pazīstamo satīru Jaunā šķira — par jaunradušos sarkano buržuaziju, viņš nenošāva, kā tas būtu noticis Staļina Krievijā, bet notiesāja tikai ar 3 gadiem cietumā. Vēlāk gan sodu pagarināja, tad atkal amnestēja un pat izlaida uz ārzemēm. Pašlaik Džilass dzīvo Zagrebā kā universitātes mācībspēks.

Džilaša ,,tradicija'' dažkārt izmanāma arī dienvidslavu filmās. Filmdaŗi, saprotams, tāpat kā visās komūnistiskajās zemēs, ir valsts ierēdņi, bet šad tad tie atļaujas vienu otru pārgalvību. Te piemērs ir filma Sevišķā ārstēšana (Special Treatment).

Filma vēstī par alkoholiķu dziedinātavu, aiz kuŗas slēpjas alegorija par valsti. Tā ir slēgta iestāde, kuŗā alkoholiķus tur ieslodzītus kā cietumniekus un ārstē ar augļu diētu (chroniskais gaļas trūkums), ar inspirējošu mūziku (propagandu), ar fiziskiem vingrinājumiem (militārisms) un ar savas iepriekšējās nelietīgās dzīves publisku nožēlošanu. Lai pastiprinātu bikts iespaidu, slimniekiem savā agrākā nosodāmā dzīve jānotēlo organizētā teātŗa izrādē. Dziednīcas virsārsts īpašā autobusā ved šādu grēku nožēlotāju-aktieŗu grupu uz kādu lielu alus brūzi, kur sarunāta izrāde.

Pa ceļam ārsts nolasa lekciju par alkohola postu un patēriņu dažādās Rietumeiropas zemēs, minēdams franču kā lielākos dzērājus. Kad slimnieks brīnās, kāpēc netiek pieminēta arī Dienvidslavija, cits slimnieks viņu pamāca, ka tādā gadījumā rietumu statistiķiem pazustu visi samēri. Dzeršanā ar Dienvidslaviju, kā daždien sociālistisku valsti, neviens nevar sacensties.

Pa ceļam braucēji atpūšas ceļmalas krogos, bet drīkst pasūtināt tikai minerālūdeni. Vienīgi ārsts, viņus pārbaudīdams, var atļauties alu, ko gan vēlāk demonstrātīvi izlej zemē.

Liekas, ka dziedināšanai patiesi bijuši panākumi.

Nonākot brūzī, aina mainās. Pēc pieticīga azaida slimniekus novieto bēdīgās kazarmās, bet ārsts dodas uz dzīrēm pie brūža direktora, pie jaunās valdošās šķiras, sarkanās buržuazijas pārstāvja. Brūzis apdzirda visu pilsētiņu, pārdodot alu no mucām uz katra ielas stūŗa. Taisnība, dzīve noplukušajā miestā ir tik necerīgi pelēka, ka neatliek nekas cits kā dzert. Direktors valda pār pilsētu kā satraps. Viņa dzīŗu galds lūst no ēdieniem un dzērieniem. Par līksmību gādā mūzikas kapella. Verdziskā izkalpībā mūziķi gaida tikai direktora mājienu, lai atskaņotu dziesmu, kuŗai direktors sacerējis neiespējami muļķīgus vārdus par ēšanas priekiem un pārpilnīgo dzīvi (oficiālā dzeja!). Arī direktoram ir savas raizes. Dzīres traucē direktora tēvs ar saviem draugiem, visi galīgi apdzērušies. Direktors skumst, ka brūža strādnieki dzeŗ darba laikā un pazemina izstrādi. Direktors labprāt būtu atvēris arī degvīna brūzi, jo pēc degvīna esot milzu pieprasījums, bet tas neesot iespējams: ar degvīnu strādnieku apdzertos pārāk ātri...

Izrādās, ka arī ārsts ir slepens dzērājs. Dzīrēs viņš gan daudzmaz atturas, bet svarīgā apspriedē ar brūža propagandisti, glītu blondīni, īpašā telpā, kas izdekorēta ar importa dzērienu pudelēm, abi spēcīgi piedzeŗas un beigās nododas ,,mīlas priekiem'', patēlojot valdošās šķiras uzdzīves kāri un arī dodot mesluss ,,laikmeta gaumei'' ar iespraustu pornografisku ainu.

Pa tam brūža strādnieki iežēlojas par slimniekiem un apgādā tos ar savu ražojumu. Brūža alus pildīts prāvās litra pudelēs, un tās patērē dučiem. Kad pienāk laiks izrādei, visi ir apdzērušies, un arī ārstam sajūk sviņīgā lekcija par alkohola postu.

Tikai 33 g.v. režisors Gorans Paskaļevičs rietumos pazīstams jau ar pāris citām filmām (Sun, kas mīlēja vilcienus). Tēlotāji ir ievērojamākie dienvidslavu skatuves un filmu aktieŗi. Milena Draviča, kas tēlo brūža propagandisti, par savu tēlojumu Kannu festivālā Francijā saņēma godalgu kā labākā aktrise.

Filmas raksturi, sevišķi alkoholiķi, rūpīgi izstrādāti. Viens no slimniekiem ir ārsta uzticības persona un uzraugs — neiztrūkstošais ziņotājs. Katram no slimajiem ir pagātnē kāda nelaime: izirusi laulība, pajukusi aktieŗa karjēra u.c., kuŗas dēļ tie sākuši dzert. Bet tad atkal izrādās, ka visas nelaimes notikušas tieši dzeršanas dēļ. Filmas beigās, izrādes sabrukuma un vispārējā apjukuma brīdī kāds no slimniekiem histeriski kliedz, ka viņš nemaz nevēlas dziedināties, bet dzers, kamēr kritīs! Varmācīgā ārsta (diktātora) autoritāte sabrūk, iestājas anarchija.

Filma darināta Zagrebas studijās un Dienvidslavijas ainavā, bet tās producents un organizētājs Dans Tana jau gadus 20 dzīvo rietumos — Londonā un Losandželosā, kur iesaistījies saimnieciskos pasākumos. Sevišķā ārstēšana ir viņa trešā serbu-kroātu valodā Dienvidslavijā darinātā filma. Pirmā saucās Gasp un vēstīja par pasaules bojā eju saindētās atmosfairas dēļ.

Anšlavs Eglītis

Kur ticīgie?

(beigas no 2. lp.)

tas spēks, kas mūs nes pretī savas valsts nākamībai, tas izsauc kalnu sakustēšanos un darīs visu apkārt pēc mūsu līdzības.

Smagi ceļas un lēni kaļas zelta dziets tautas dvēselē. Un tā tam jābūt: nav valsts tikai salda debesu dziesma, jaunavu kokļu spēle svētbirzī, nav tikai ticības un cīņu troksnis, tas ir tūkstošgadīgs tautas testaments debesu novēlēts un elles skausts.

Bieži tautas dzīvība un pastāvēšana kā palaina upe pēkšņi pazūd pazemē, un gadu simti paiet, līdz atkal kā alkainā spēkā izlaužas ārpusē darīdama auglīgas ielejas un laukus. Lai novērš mūsu cīņas latviešu tautas dzīvības upei šo likteni, lai tā nepazūd nāves tuksnesī.

Nu visu tavu dvēseli prasa, tavu asiņu karšanu. Ne stāstu par vecmāmuļu, kas atkusušā kapa malā zalkti redzējusi, zelta kroni Latvijai nesot, bet skaidru apziņu — mūsu tautas valdības zizli un Latvijas vainagu kaļ kareivis.

Lielais vārds ir atskanējis — Latvijas valsts, tas prasa visu dzīvo un mirušo spēku, visas tautas dziesmas, lai bērns, jau krūti zīzdams, dzeŗ savās asinīs viņa audzei piepildāmo. Grūta ir Latvijas atnākšana — dod visu sevi, ne pusi! Lai ticības vējš aizkaŗ tautas pieri un dzen dvēselei cauri ugunis. Kas savu valsti kārojis, tam jāiet to piepildīt ar zobenu un arklu.

Šajās likteņa dienās ir tāpat kā reiz bija:

Tauta, varoņi, karogs un kapi!
Celies, Latvija, tā reiz jau tapi.''

,,L''

Kalpakieša 85 gadi

Šī gada 4. aprīlī 85 gadi apritēja juristam un kaŗavīram kalpakietim Feliksam Lūkinam. Viņš dzimis Valkā un bērnības gadus pavadījis Burtniekos un Mālpilī, kur arī ieguvis pirmo izglītību, kuŗu turpinājis Pēteŗa I reālskolā Rīgā. Pēc reālskolas beigšanas uzsācis studijas, bet 1. Pasaules kaŗa dēļ tās pārtraucis un brīvprātīgi iestājies armijā un nobeidzis Troņmantnieka Aļekseja kaŗa skolu Maskavā un pēc tam nosūtīts uz Taganrogu un vēlāk uz Galīcijas fronti, kuŗai sabrūkot kopā ar ukraiņiem cīnījies pret komūnistiem un vēlāk caur Ukrainu un Poliju 1918. gada rudenī atgriezies Latvijā. Pēc Latvijas neatkarības proklamēšanas iestājies jaunradītās latviešu kaŗaspēka vienībās un Jelgavā virsleitnanta pakāpē ieskaitīts Kalpaka bataljonā, kur Cēsu rotas sastāvā piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās. Pēc brīvības cīņām F. Lūkinu ieceļ par Latvijas armijas stāba sevišķu uzdevumu virsnieku Lietuvā, kur jāveic atbildīgi un delikāti un ne vienmēr viegli uzdevumi saziņā ar abu valstu kaŗa un ārlietu ministrijām. Pēc demobilizācijas F. Lūkins studē Latvijas universitātē tieslietas un pēc studiju beigšanas strādā par advokātu Rīgā un ir arī juriskonsults Muitas departamentā, Ārējās tirdzniecības departamentā, Rīgas biržas valdē un bankā un vairākās akciju sabiedrībās. Komūnistiem okupējot Latviju 1940. gadā, F. Lūkinu atstādina no visiem amatiem un izslēdz no advokātūras. Vācu okupācijas laikā viņš atkal uzsāk advokāta praksi un to turpina līdz iesaukšanai Latviešu leģionā. Sākumā F. Lūkinu ieskaita zenītartilerijas vienībās Krievijas frontē, bet vēlāk ieceļ par 19. divīzijas kaŗa tiesas tiesnesi. Pēc 2. pasaules kaŗa beigām F. Lūkins ar ģimeni līdz 1950. gada beigām dzīvo Lībekā un pēc tam izceļo uz Detroitu, kur aktīvi piedalās sabiedriskā dzīvē. Jau 15 gadu viņš ir Detroitas informācijas biļetena ,,Vēstis'' redaktors, un viņa politiskie ievadraksti ir ieguvuši vispārēju atzinību arī ārpus Detroitas. F. Lūkins ir pasreiz arī Mičiganas latviešu virsnieku apvienības priekšnieka vietnieks un Detroitas Kristus draudzes sekretārs. Viņš ir Latviešu apvienības un Daugavas Vanagu apvienības biedrs un pie Kauņas universitātes nodibinātās latviešu korporācijas Sidrabenia goda filistrs. Apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni un atbrīvošanas cīņu piemiņas medaļu. Sirmais kalpakietis ir liels mūzikas un grāmatu cienītājs, un vaļas brīžus viņš pavada klausoties ievērojamu mūziķu darbus un, kā vairāku valodu pratējs, bieži redzams Detroitas bibliotēkas ārzemju nodaļā. Kaŗa laukos, valsts un advokātūras darbā pavadītā mūžā daudz kas pārdzīvots un piedzīvots, un draugu sabiedrība ar lielu interesi var klausīties viņa atmiņu pūrā.

Draugu pulkā gavilnieku sveica Mičiganas virsnieku apvienības sekretārs A. Deksnis, Latviešu apvienības priekšsēdis S. Rudzītis un Korporāciju kopas viceseniors J. Kukainis. Ar rakstu sveicināja Daugavas Vanagu apvienība, Detroitas Kristus draudze un daudzi citi. Latviešu patriotam un brīvības cīnītājam skaisti lai ir turpmākie dzīves un darba gadi!

S. Rudzītis

5. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress

Straumēnos, Anglijā, 1981. gadā, no 12. — 17. augustam.

Tuvāka informācija pie: Karinas Mieriņas
155 Rosslin Avenue
Toronto, Ont. M4N 1Z3

Obligāta pieteikšanās vēlākais līdz 1. jūnijam pie:
Gundegas Muchkas
Dvargvagen 5
S—175 70 Jarfalla
Zviedrijā

Kongresa dalības maksa: 55.- angļu mārciņas.

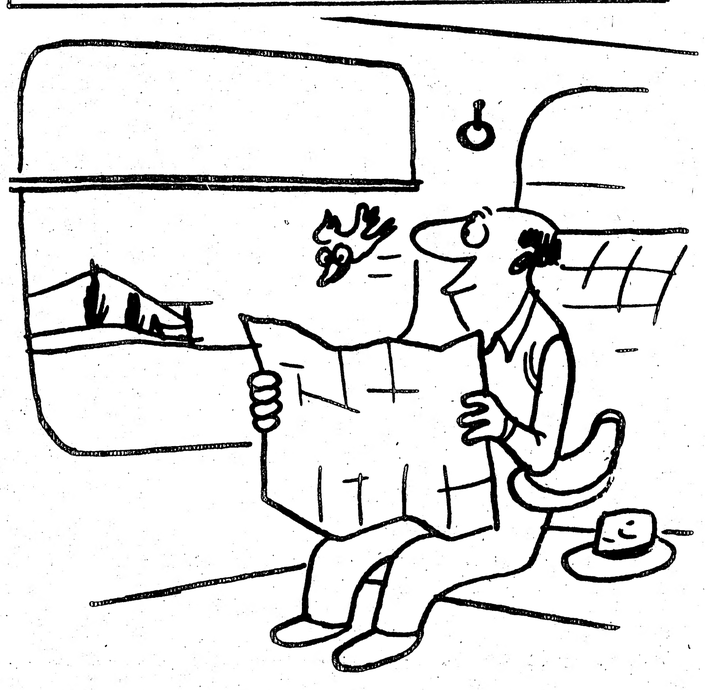

Kurzemes cīnītājus pieminot

Kurzemes cietokšņa krišanas 36 gadu atceres vakarā 8. maijā DV namā par cietokšņa cīņu laika norisēm runāja bij. kara ziņotājs Arvīds Elguts no Čikagas.

Viesis brīvā un saistošā apm. stundu garā stāstījumā pakavējās atmiņās pie tā laika norisēm Kurzemes telpā. Otra pasaules kara cīņu laukos, kur cīnījās latviešu karavīrs, mērķis bija cīņa par Latvijas brīvību. Aiz karavīru mugurām brīvībā izkļuva tūkstoši ... Bet kur viņi to apzinās? Sarkanais ienaidnieks pieliek vēl tagad pūliņus mūsu graušanai, lai izraisītu cīniņus mūsu pašu starpā.

Kauju ugunīm iedegoties mūsu dzimtenē, draudēja Vidzemes ielenkums. Šais cīņu sektoros palika vīri un jaunekļi. Cīnītāju piemiņas zīmes, līdzīgi Kalpaka piemineklim, tagad ir nokaltas.

Pakavējoties pie leģendāro Ziemsvētku kauju notikumiem, runātājs aprādīja uz kāda jauna karavīra teiktajiem vārdiem — „Es cīnos par savu tēvu zemi" ..... Kurzemē bija saplūduši ap 700,000 latviešu. Leģiona ģenerālinspektors ģen. R. Bangerskis gādāja par karavīru ģimeņu piederīgo izvešanu uz rietumiem. Viesis arī norādīja uz kureliešu kustību Kurzemē. Vācu augstākā vadība baidījās, ka arī 19. divīzijas vīri neaiziet pie viņiem ... Vācu armijas vadība jau janvāra mēnesī dažas spēcīgas vienības bija pārsviedusi uz Austrumvācijas fronti... Tā arī uzsvēra, ka vācu armija ir labākā pasaulē, bet latvieši esot labākie cīnītāji ...

Krievi savā armijā bija mobilizējuši mūsu vecos vīrus uz laukiem, kuri nespēja cīnīties, un dzīvi palikušos apšāva krievu politruki. Kurzemes mežu masīvos operēja Sarkanās bultas vīri ... Tiem par upuri krita arī leģendārais atbrīvošanas kara cīnītājs pulkvedis Ķūķis.

Trūka medicīniskā personāla. Kurzemē noorganizēja pagaidu valdību plkv. R. Oša vadībā, sanākot uz sēdi 7. maija novakarē. Daudzi cerēja, ka kara beigu dienās 19. divīziju evakuēs uz Vāciju, bet tas palaimējās tikai nedaudziem, pārdzīvojot daudz un dažādas grūtības.

Tika uztverta krievu raidītāja ziņa, kas draudēja karavīriem un viņu piederīgiem ar nāves sodu ... Tā baidīja cīnītājus, īpaši cietokšņa krišanas dienās. Lielais vairums bija spiests pieņemt situāciju, kāda tā bija. Daudzi uzsāka partizānu gaitas, un cīņu turpināja gadiem. Daudzi gāja grūto gūsta ceļu. Kurzemes krišanas dienās kauju pulka komandieris majors Reinholds, dodoties mežinieka gaitās Abavas upes krastā, atgādināja karavīriem — „Paliksim uzticīgi Latvijai un saviem kritušajiem."

Klausītāji viesa apceri uzņēma ar nedalītu interesi. Meiteņu ansamblis Aija Auziņa (vad.), Zinta Briede, Sandra Ķuze un Aelita Brīviņa (kokle) skandēja cīnītājiem veltītas tautasdziesmas.

Dzejniece Biruta Senkēviča lasīja savus dzejoļus. Dzejoļus un prozas darbu lasīja dzejnieks Modris Lorbergs. Ilmārs Batraks (Joriks) atcerējās Kurzemes cietoksni, lasot izvilkumus no dažādiem izdevumiem.

Programmas izpildītāji saņēma aplausus un vakara programmas vad. St. Leimaņa pateicību. Vanadzes bija klājušas cienasta galdu.

Atceres vakaru organizēja īpaša rīcības komiteja ar pārstāvjiem no Kritušo karavīru pieminekļa pārvaldes: V. Tikiņš, A. Aldermanis un St. Leimanis. DV Toronto nodaļa ar O. Zvirgzdgraudu, un Kara invalīdu apvienības pārst. O. Kļavenieks.

O. K.

19. Divreizdivi nometne Boltonā

Nometnes vadītājs Jānis Grants ziņo, ka 19. Divreizdivi nometne notiks Boltonā, Kanadā, no 12. līdz 20. jūnijam. Nometne atradīsies kalnainā meža apvidū. Maksa 210 dol., no tiem 25 dol. jāiemaksā pieteicoties. Čeki jāraksta uz „Divreizdivi 1981" vārda. Pieteikšanās lapa jāpieprasa nometnes vadītājam Jānim Grantam, 619 N. Francis, Lansing, MI 49812, USA.

Programmu vadīs Sandra Lazdiņa, un tā sadalīta divos posmos. Pirmā posma ievirzes būs: Politika un vēsture I (vada Rasma Šilde-Kārkliņa un Māra Rāviņa), Literātūra un skatuves māksla I (vad. Aina Zemdega un Pauls Miniats), Latviešu karavīrs un partizāns (vad. Māris Graudiņš), Kristietība un sabiedrība (vad. Laris Saliņš) un latviešu valoda (vad. Maira Bundža un Indra Avena). Otrā posmā darbosies latviešu valodas ievirze, Politika un vēsture II, Literātūra un skatuves māksla II, Mūzika (vad. Imants Mežaraups) un Folklora un māksla (vad. Gvīdo Augusts). Dalībniekus iesaistīs kādā no šādiem projektiem: koris — vad. Dace Šmite, rotu kalšana — vad. Juris Kļaviņš, teātris, latviskā virtuve — vad. Inese Jansone, Nometnes vadītāju mākas, Dzīvais vēsturnieks — vad. Solveiga Miezīte, latviešu televīzijas programma — vad. Baiba Rubesa un vides darbnīca — vad. Jānis Valdmanis.

— s

KANADAS LATVIEŠU CENTRS TORONTO

Nāciet jauni, nāciet veci,
Līgo, līgo
Jāņu dienu ielīgot, līgo.

JĀŅU IELĪGOŠANA

1981. g. 7. jūnijā pl. 14.
Kanadas Latviešu Centrā Toronto, 4 Credit Union Dr.

Bufete. Atspirdzinājumi. *Priekšnesumi.*

Ieeja bez maksas. *Ielūdz KLCT Dāmu Komiteja.*

DZĪVA VIDE, DZĪVAI TAUTAI!

Dziesmu svētku buršu balle

piektdien, 3. jūlijā, pl. 19.

The Westin Hotel (agrāk Hotel Toronto)

145 Richmond St. W., Toronto

Pieteikšanās (līdz 20. jūnijam):
R. Šilders, Fr. Lataviensis,
50 Hillsboro Ave., Apt. 1608
Toronto, Ont. M5R 1S8
Tel.: (416) 968-6242

Piedalīšanās: $ 25.00
Vakariņas
Deja līdz pl. 1.00
Deju orķestris Runči.

Toronto korporāciju kopa

Pasaule aizlūdz . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

nāja, ka Eiropai jābūt gatavai, jo tieši „morāli ievainots lācis" (Pad. savienība) varot rīkoties gauži neracionāli, tādējādi sagādājot vislielākos pārsteigumus. Rietumvācijas kanclers Helmūts Šmits savukārt pārsteidza pārējo Eiropu ar deklarāciju, ka amerikāņu piedāvāto jauno aizsardzības atomieroču uzstādīšanu Vecajā kontinentā viņš uzskata par neatliekamu. Nostājoties Vašingtonas pusē, Šmits riskē savas partijas kreisā spārna asu opoziciju, kas gala rezultātā var izšķirīgi kaitēt tagadējā kanclera tālākai politiskai karjērai.

Starptautiskā terrorisma diriģenti Brežņevs un Libijas fanātiķis Kvadafi.

Britu militārie lietpratēji no savas puses atgādina, ka Kremļa invāzijas gadījumā ir iespējama Polijas armijas apņēmīga pretestība. Tā Pad. savienība Polijā var piedzīvot jaunu Afganistānu, un nemaz neesot neiespējams, ka, sekojot Polijas paraugam, pie ieročiem ķeras arī ungāri, čechi, rumāņi un citas pagaidām Maskavai vēl paklausīgas valstis. Ja arī Pad. savienībai invāzija Polijā izdotos, tad tomēr Polijas okupācijas dēļ Maskavai būtu jānes lieli materiāli un arī dzīvā spēka upuri.

Eiropieši pamazām sāk apjaust draudošās briesmas un tādēļ apņēmušies nākamajos gados savus aizsardzības budžetus nedaudz palielināt. Te jāpiezīmē, ka Pentagons no savas puses pagājušā nedēļā paziņoja Eiropā stacionētās amerikāņu Septītās armijas apbruņojuma modernizēšanu, kas savos pamatos ir tik radikāla, ka šī armija, kas veido Rietumeiropas aizsardzības mugurkaulu, no simboliskas dīkdieņu sardzes vienības pārvērtīsies par iespaidīgu militāru trieciena dūri.

Atzīmēsim, ka pagājušā piektdienā no Maskavas Ņujorkā atgriezās Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims un arī Pad. savienības sūtnis Apvienotajās Nācijās Oļegs Trajanovskis. Kā Valdheims, tā arī Trajanovskis, jau paspējuši presei izteikties, ka Pad. savienība labprāt vēlētos sākt sarunas ar Rēgena administrāciju, lai novērstu tās pretišķības, kas neattaisnojamu iemeslu dēļ kavējot abu valstu labu sadarbību.

Maskavā pats Brežņevs un viņa ārlietu ministrs Gromiko Valdheimam vairākkārt uzsvēruši, ka Maskavas un Vašingtonas dialogs esot nepieciešams ne vien abām lielvarām, bet arī pasaules mieram. Amerikāņu universitātē izglītotais Trajanovskis saviem bijušajiem studiju biedriem Filadelfijā savukārt pastāstījis, ka Vašingtona spēšot atrast atslēgas Izraēlas, Sirijas un citu vidējo austrumu problēmām tikai ciešā sadarbībā ar Pad. savienību.

Rēgens no savas puses atkal atgādina, ka paļaušanās uz Pad. savienības solījumiem esot ļoti riskanta lieta. Par tā dēvēto „galotņu konferenci" — Rēgena un Brežņeva tiešām sarunām — pagaidām nevarot būt runas. Maskavas sūtnis Vašingtonā Dobrīņins jau vairākkārt atgādinājis Heigam, ka ģenerāļa tieša domu izmaiņa ar Gromiko varot nest tikai svētīgus augļus. Valdheims piesardzīgi runā par nesaistošu Vašingtonas un Maskavas dialogu. Rēgens, tāpat kā viņa ārlietu ministrs Heigs, ir prāgmatiski politiķi un durvis sarunām nav galīgi aizcirtuši, bet pagaidām nogaida, kā risināsies tālākie notikumi vidējos austrumos un arī Polijā.

Aleksandrs Ķegumnieks